

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 100 lir

Leto XXX. Št. 89 (8795)

TRST, nedelja, 14. aprila 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi

Evropska konferenca za varnost in sodelovanje

Posebej za Primorski dnevnik iz Ženeve

Pretekli teden se je v Ženevi končal drugi del druge faze evropske konference za varnost in sodelovanje. Dopolnilne bile seje tretjega komiteja, ki naj s pomočjo svojih podkomitejev za človeške stike, informacije, kulturo in izobraževanje izdela predloge za evropsko sodelovanje na teh področjih.

Kadar tisk razpravlja o konferenci pravi, da je Sovjetski zvezi glavni cilj, da na konferenci doseže priznanje meja držav varšavskega pakta, da pa bo zato dala koncesije v tretjem komiteju. Zaprane države so v podkomiteju za ljudske stike prišle na dan s predlogom za družinske stike, ki je bil v spremenjeni obliki tudi sprejet in s katerim so se vse sodelujoče države in seveda tudi Sovjetska zveza obvezale, da bodo v naklonjenosti tehtale prošnje svojcev, ki bi želeli obiskati svoje družine, da bodo prošnje reševali v razumnem roku in da bodo stroški za dokumente zmerni. Vemo, da imajo svojci v državah varšavskega pakta velike težave pri obiskih svojcev v inozemstvu in da je za ta obveza pomembna. V tem podkomiteju čakajo na razpravo še drugi predlogi, na primer o spajanju družin, o olajšanju sklepanja zakonskih zvez med državljani različnih držav. V podkomiteju za informacije Zahod med drugim pritiska na to, da bi bila liberalnejša politika glede uvoza tujega tiska, časopisov in knjig. Sprejeta je ena stran teksta, ki se nanaša na širjenje ustinih in pismenih informacij. Pogajanja za to eno stran so trajala tri mesece, kar samo po sebi pove kolikšne je bil pritisk Zahoda in kolikšne je bil odpor Sovjetske zveze preden so sodelujoče države našle kompromis. Zato tisk tudi piše, da je ta komitej kriv za zastoj konference.

Gornje bi lahko vzbudilo vtis, da je konferenca po svojem značaju izključno blokavska. Brez dvoma obstoje, tako na Zahodu kakor na Vzhodu take težnje. Toda izvenblokovske države v raznih organih konference, političnih, ekonomskih in kulturnih, prihajajo s predlogi, ki širijo blokovske okvire, v političnem pogledu glede odnosa Evrope do drugih področij sveta, do Sredozemlja, do dežel v razvoju in potrebnosti obveščanja o času večjih vojaških manevrov, v ekonomskem pogledu glede potrebnosti ukrepov za odpravljanje neenakomernosti v ekonomskem razvoju in v kulturnem pogledu, glede pomembnosti enakopravnega sodelovanja kultur velikih in malih narodov. Sem sodijo tudi predlogi, ki se tičejo manjšin in zdomcev. V tej smeri deluje predvsem Jugoslavija.

Toda v samem tretjem komiteju, ki naj bi prispeval preambularno besedilo h konkretnim obvezam, ni bilo mogoče doseči soglasnosti za še tako kratko besedilo. Od srede januarja do začetka aprila je bilo deset sestankov tega komiteja, ki so minili v jantovih diskusijah. Zahod je postal nesprijemljivo besedilo, ki so ga dežele varšavskega pakta ogorčeno odklonile. Delegati, 492 po številu, so se začeli razhajati za velikonočne počitnice v pesimističnem razpoloženju.

Zadnja v tem delu zasedanja je bila v petek popoldanska seja prvega podkomiteja, ki redigira načela, ki naj jih države spoštujejo v medsebojnih odnosih. Načela suverene enotnosti, odrekovanja od uporabe sile, nedotakljivosti meja, ozemeljske celovitosti, mirnega reševanja sporov, nevmešavanja v notranje zadeve, spoštovanja človekovih pravic, enakopravnosti in samoodločbe narodov in izpolnjevanja obvez-

nosti v skladu z mednarodnim pravom. Ta podkomitej, v katerem Jugoslavija zelo živo sodeluje je imel do sedaj 30 sej in je redigiral besedila dveh načel o suvereni enakopravnosti sodelujočih držav in o odrekovanju od uporabe sile.

Seja, ki se navadno končuje ob 6. zvečer se je zavlekla najprej do 8., potem do polnoči, ko je bilo sprejeto besedilo tretjega načela o nedotakljivosti meja, ki bi se v neuradnem prevodu glasilo takole: »Sodelujoče države smatrajo medsebojne meje in meje drugih držav v Evropi za nedotakljive in se bodo zato sedaj in v prihodnje vzdrževale napada na te meje. Prav tako se bodo vzdrževale vsake zahteve po ali uzurpaciji dela ozemlja ali celega ozemlja drugih sodelujočih držav.«

Kakor vsa druga besedila sprejeta v tej fazi, je tudi to besedilo preliminarno in ga mora potrditi še celotna konferenca, vendar pa je malo verjetno, da bo besedilo menjano. Sporazum je dosežen in s tem tudi odprta pot za nove kompromise na drugih področjih.

Prvotne predloge za načela o nedotakljivosti meja so pripevale Sovjetska zveza, Jugoslavija, Francija in Zvezna republika Nemčija. Razprava je trajala nekaj tednov. Bralci Primorskega dnevnika so bili obveščeni, ko je jugoslovanski delegat dr. Djura Ninčič prav v tej razpravi govoril med drugim o tem, da morajo biti države pripravljene, da to načelo tudi iskreno izvajajo, da je paradoksalno, da Italija podpira predlog o tem načetu, istočasno pa negira suverenost Jugoslavije na enem delu njene nacionalnega ozemlja in legalni status tega dela državne meje.

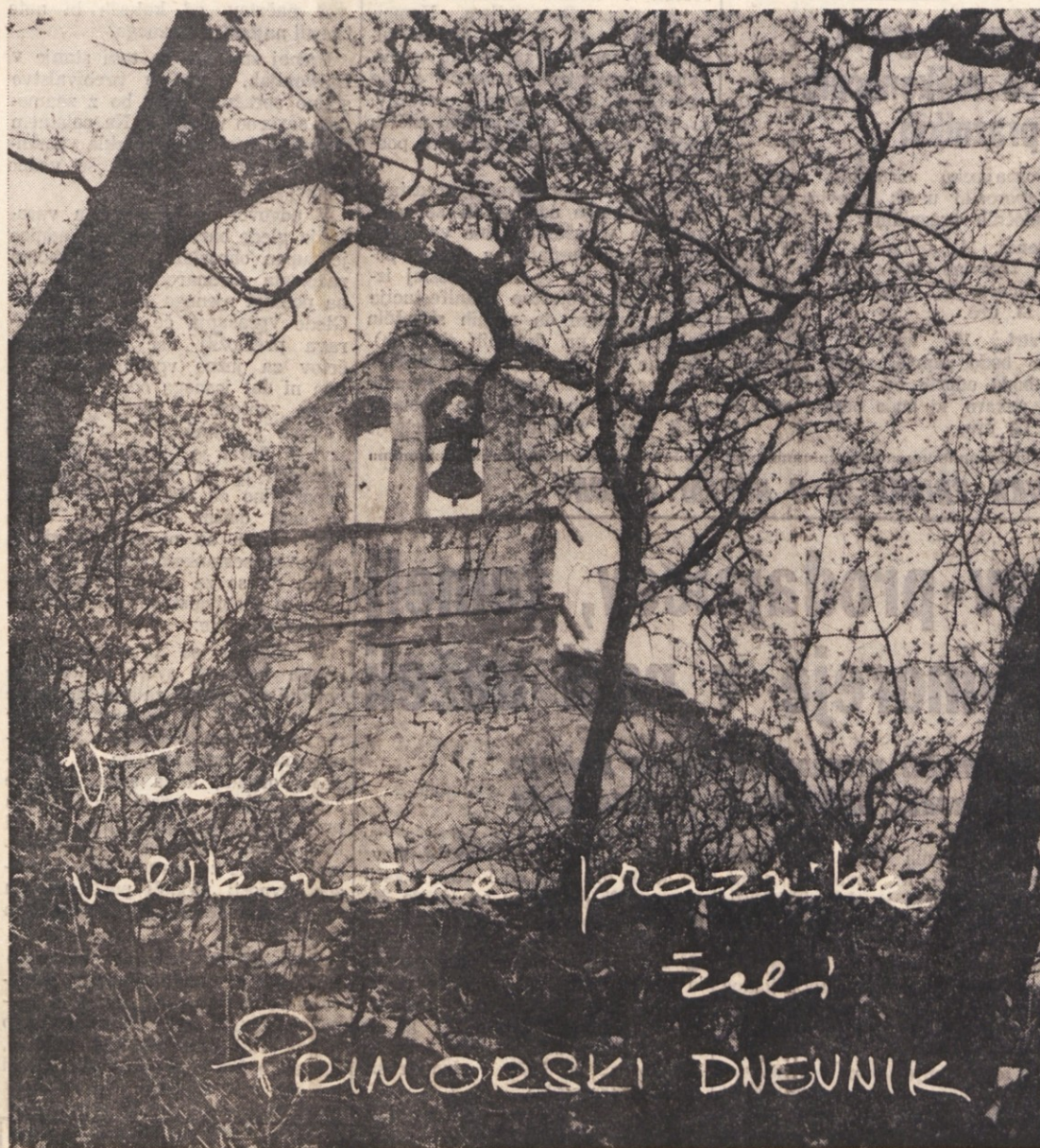
V toku razprave je izpadel tista del kompromisnega predloga sestavljenega iz prvotnih predlogov, ki je vseboval ugotovitve, da v Evropi obstoje meje z različnim pravnim statusom. V ozadju naporov, da se dela taka razlika, je predvsem še vedno polizkus jemati mejo med Vzhodno in Zahodno Nemčijo samo kot demarkacijsko črto in s tem ustvariti šanse za prihodnost. V sprejeti formulaciji načela, pa so vse meje istovetne in enako zaščitene in ni meja relativnejša, oziroma začasnega značaja. Zaščita meja velja tudi za meje tistih evropskih držav, ki kakor Albanija niso prisotne na konferenci. Razen tega je pomemben tisti del besedila, ki govori, da se bodo sodelujoče države vzdržale od vsake zahteve po kakem delu ozemlja, ali po celotnem ozemlju drugih sodelujočih držav in še zlasti od uzurpacije in je že zaradi konteksta razumeti to tako, da gre za vse in vsako ozemlje, ki ga zajemajo danes obstoječe mejne črte. Po sprejetju tega načela so se delegati malo bolj optimistično razpoloženo razšli.

Po vrnitvi 23. aprila jih čaka težko delo. Do konca junija naj bi pripravili dokončno besedilo dokumentov, ki naj bi jih potem svečano podpisali šefi ali predstavniki vlad evropskih držav v Helsinkih. Delo bo mogoče opraviti samo, če je kompromis dosežen glede nedotakljivosti evropskih meja, resnično ustvarjal pogoje za svobodno gibanje ljudi in idej po Evropi, po katerem tako pogajanja v tretjem komiteju. V treh preteklih mesecih so delegati tu obdelali manj kot eno tretjino predlogov, izgubljali so ure in ure v razpravi ali naj uporabijo izraz »zaželen«, »možen«, ali »sprejemljiv«, kar pač ni bilo volje za sklenitev kompromisa. Tako v prvih dneh tretjega dela druge faze konference o evropski varnosti in sodelovanju

bomo že po načinu njenega dela lahko ugotovili, kdaj lahko pričakujemo zaključek tega maratonskega zasedanja.

V zadnjih treh mesecih je bil na osnovi jugoslovanskega predloga dvakrat govor o manjšinah v plenumu prvega komiteja. Predlog je ostal na dnevnem redu in bodo delegati o njem ponovno razpravljali. O manjšinah se bodo v zaključnem delu pogovarjali tudi na sejah drugih organov konference, pri katerih je jugoslovanska delegacija vložila predloge, ki zahtevajo pravice do vseh vrst informacij v jeziku manjšin, pravice do razvijanja lastne kulture in do vseh vrst izobraževanja v lastnem jeziku. Bralci Primorskega dnevnika se bodo morda spomnili, da je že konferenca v Helsinkih posebej naročila, da je treba pri razpravah o kulturnem sodelovanju in o sodelovanju na področju izobraževanja imeti stalno pred očmi pomembnost vloge nacionalnih manjšin. Delegati pričakujejo plodno razpravo.

M. B.

TELAVIVSKE ČETE SO RAZSTRELILE VRSTO HIŠ IN ODPELJALE VEČ CIVILISTOV

Teroristični vdor Izraelcev v Libanon povračilo za pokol v vasi Kirjat Šmona

Libanon zahteval sestanek varnostnega sveta OZN - Sirci sestrelili tri izraelska letala

TEL AVIV, 13. — Komaj 24 ur po pokolu v izraelski vasi Kirjat Šmona je oddelek telavivskih komandosov vdrl v libanonsko ozemlje, zasedel šest libanonskih vasi, kjer naj bi se, kot trdijo Izraelci, skrivali palestinski gerilci in minimal večje število hiš. Vsa operacija je trajala približno 4 ure, Izraelci niso imeli žrtve, kaže pa, da sta pod ruševinami svoje hiše umrli dve Libanonci.

Akcija se je začela uro po polnoči, ko je oddelek izraelske vojske prodrl na libanonsko ozemlje, ne da bi naletel na odpor s strani obojestranih čet. Izraelci so nato izpraznili vseh šest vasi in potem ko so porušili večje število hiš, odvedli s seboj 10–15 civilistov, ki jih bodo baje zaščitili, ali da ugotovili, ali so bili morda v stiku s teroristično skupino, ki je napadla Kirjat Šmona. Objubili so, da jih bodo po zaščitni osvobodili. Krožijo pa glasovi, da jih bodo zadržali in zahtevali v zameno za njihovo osvoboditev povratek dveh izraelskih letalcev, pilotov »miragea«, ki so pred dnevi pristali s padalom na libanonskem ozemlju.

Obrambni minister Dajan je po

represalijah izjavil, da je šlo za akcijo bolj političnega kot vojaškega značaja. Zato so napadli obojne vasi in ne palestinske oporišča. Menijo tudi, da je bila izraelska reakcija dokaj mila zaradi mogočnega ameriškega pritiska. ZDA se namreč odločijo za akcijo kot je bila tista pred letom dni, ko so napadli palestinski glavni štab v Bejrutu in ubili tri voditelje osvobodilne fronte.

Iz Bejruta poročajo, da so Izraelci na svojem pohodu uničili tudi električno centralo in črpalno postajo ki je oskrbovala z vodo vsa področja. Škoda gre v milijone dolarjev. Številne vasi so ostale brez vode in brez električnega toka.

Medtem je Libanon zahteval nujen sestanek varnostnega sveta OZN. Predsednik Solh je v stalnem stiku z zunanjim ministrom Nafahom, ki je trenutno v New Yorku, kjer se udeležuje izrednega zasedanja OZN o surovinah. Poročajo, da izraelska letala občasno preletavajo libanonsko mesto Sidon, kakih 30 km južno od Bejruta.

Generalni tajnik OZN Kurt Waldheim je izrazil svojo obsodbo izraelske povračilne akcije, ki lahko samo negativno vpliva na potek pogajanj o trajnem in pravičnem miru na Bliznjem vzhodu.

Vojaški položaj na Golanskem višavju, kjer se že 33 dni zaporedoma bijejo ogorčene borbe med izraelskimi in sirskimi četami, se je danes položaj ponovno zaostroil. Po sestrelitvi izraelskega letala pred dnevi, poročajo danes sirski glasniki, da je njihova artilerija zbila v teku današnjega dne kar tri letala, ki so skušala ogrožati sirsko položaje na obronkih gore Hermon. V Tel Avivu so poročili sirskih vojaških glasnikov demantirali in izjavili, da so se vsa izraelska letala, ki so se udeležila napada na nekatere položaje sirske vojske na Hermonu, vrnila na svoja oporišča.

Končni obračun današnjih spopadov, kot poročajo Sirci, naj bi bil naslednji: poleg treh letal so njihove čete uničile še tri tanke, več topovskih baterij, mnogo izraelskih vojakov pa naj bi bilo ubitih.

Novi sirski predlogi za ločitev sil

NEW YORK, 13. — Posebni sirski odposlanec v New Yorku general Šebabi je izročil ameriške mu državnemu tajniku Kissingerju nove podrobne predloge za ločitev sirskih in izraelskih čet na

Tajnik KD Fanfani vtraja pri poskusu, da bi spremenil propagandno kampanjo za referendum o razporoki v protikomunistično »križarsko vojno«, da bi s tem preprečil konservativne sile, naj glasujejo »da«, in da bi po drugi strani prikriži šibkost argumentov proti razporoki. Socialistično glasilo »Avanti« pa ugotavlja, da vzbudje »križarske vojne« ni zajelo katoliških množic, zaradi česar pa je toliko bolj obzornost vredno dejstvo, da se demokratska levica ob tej priložnosti ni zala distancirati od

področju Golanskega višavja. Kissinger, ki so mu izročili tudi zemljevid, je po dvehurnem pogovoru izjavil, da se bo v teku večera ponovno sestel s sirskim odposlanecem in da bo po vsej verjetnosti v prihodnjih petnajstih dneh odpotoval na Bliznji vzhod.

Ameriški zunanji minister je potrdil, da so sirski predlogi popolnoma novi ter je označil sestanek s sirskimi predstavniki kot koristen, konstruktiven in učinkovit. Šef ameriške diplomacije se je takoj zatem sestel z egiptovskim zunanjim ministrom Fahmijem, s katerim je, kot poročajo, razpravljati o ločitvi čet. Kissinger skuša posredovati in ukladiti predloge, ki jih je pred časom prinesel v New York izraelski zunanji minister Dajan, s predlogi, ki jih je zdaj dal Šebabi.

HAVANA, 13. — Kubanski predsednik Dorticos je izročil alžirskemu predsedniku Bumedienu, ki

je na petndnevem uradnem obisku na Kubi, red Joseja Martija. Bumedien je prispel na Kubo večer iz New Yorka, kjer se je udeležil izredne konference OZN o surovinah.

Gromiko podaljšal obisk v ZDA

WASHINGTON, 13. — Sovjetski zunanji minister Gromiko, je sporočil da bo podaljšal svoje bivanje v Washingtonu, da bi se preden odpotuje v Moskvo ponovno sestel z ameriškim državnim tajnikom Kissingerjem. Gromiko je večer imel štirnurni pogovor s Kissingerjem, katerega je danes povabil na kosilo v sovjetsko veleposlaništvo. Pogovori med obema zunanjima ministroma potekajo v okviru priprav na skorajšnji sestanek na vrhu med Nixonom in Brežnjevom, ki naj bi bil konec junija v Moskvi.

Goriški župan De Simone o »nesrečni italijanski noti«

Goriški župan Pasquale De Simone je napisal za revijo demokratske levice »Politica« članek o sedanjem stanju jugoslovansko-italijanskih odnosov. Članek nosi naslov »Kje se končuje Italija« in v podnaslovu ugotavlja, da je »nesrečna italijanska nota Jugoslaviji iz dne 11. marca ponovno odprla novo moment napetosti«. De Simone se v uvodu sklicuje na prejšnji članek, v katerem se je zavzemal za sporazum o manjšini mejnih popravkih in za odločno vodenje politi-

ke sodelovanja, ki ni samo v korist krajevnega prebivalstva, ampak tudi mirnega sožitja med Italijo in Jugoslavijo. Članek dodaja, da bi bilo treba slediti zgledu Nemčije, ki je morala razvozlati mnogo večje voze.

De Simone omenja nato spor, do katerega je prišlo po napovedi obiska jugoslovanskega predsednika v Italijo, in ki je bil rešen z dogovorom, da bo dokončna meja potrjena s italijanske strani, čim to vprašanje ne bo več povzročalo negativnih reak-

cij v javnem mnenju. Ta dogovor je bil potrjen na srečanju v Dubrovniku spomladi leta 1973, ko je minister Medici napovedal rešitev tega problema na skorajšnji evropski konferenci, ki bi morala potrditi nespremenljivost vseh meja.

Italijanska nota je s svojo trditvijo o italijanskem ozemlju odstopila od dogovorjene linije — ugotavlja De Simone — kar je razdražilo Jugoslavijo, ki se je odločila za »emočno reakcijo«. Politični aspekti položaja je zelo resen, pravi De Simone, kar obstaja nevarnost, da bi bila dvajsetletna akcija pomiritve in razumevanja zaman. Prav gotovo je treba upoštevati tudi juridične aspekte vprašanja, vendar s konstruktivnim in realističnim namenom, za iskanje rešitve, ki bi razistile krajevni stvarnosti. Članek nato poziva k razumnosti, k preudarnosti in k premostitvi nesporazumov v iskanju odkritega in lojalnega dogovarjanja. Potrebni so prijateljski dogovori in pravične rešitve, treba se je odreči zastarelim nacionalizmom.

KAMPANJA ZA REFERENDUM O RAZPOROKI

Fanfani nadaljuje »križarsko vojno«

Glasovati »ne« pomeni za tajnika KD speljati vodo na mlin KPI - Opozorilo Vittorellija - Poziv LID laičnim strankam

RIM, 13. — Demokratski tajnik Fanfani se ni odrekal poskusu, da bi spremenil kampanjo za referendum o razporoki v frontalni spopad med KD in KPI. Namen teh poskusov je jasen: sam Fanfani se verjetno zaveda šibkosti argumentov, ki jih ima na razpolago v prepričevanju državljanov, da je razporoka škodljiva za družino in za družbo, in zato pritiska na protikomunistično struno, da bi privabil na svojo stran tisti del javnega mnenja, ki je sicer za ohranitev razporoke, vendar se še najbolj boji možnosti, da bi komunisti prišli na vlado.

To usmeritev demokratske volilne kampanje je Fanfani potrdil tudi v zadnjem intervjuju, ki ga je dal katoliškemu tedniku »Famiglia cristiana«. V njem namreč med drugim pravi, da komunistom ni prav nič do zaščite družine oziroma do svobode zakonskih parov, ampak da se bori za »spremembo italijanskega političnega ravnesja«. Zato naj se tisti, ki namenjajo glasovati »ne«, dobro pazijo — opozarja Fanfani — da ne bi speljali vodo na mlin komunistov.

Genovski dnevnik »Lavoro nuovo« pa v članku svojega ravnatelja, člana vodstva PSI Vittorellija, ugotavlja, da bi takšna usmeritev

volilne kampanje lahko bila pogubna tudi za samega Fanfanija, ne glede na izid referenduma. Če bo namreč Fanfani zgubil bitko — meni Vittorelli — se bo moral prepričati, da je zaradi načina vodenja kampanje, v kateri se je angažiral z dušo in telesom, zgubil mnogo več kot samo bitko proti razporoki. Če pa bo Fanfani s temi metodami zmagal, bi utegnil postati suženj teh metod in tistih sil, ki so se teh metod skupaj z njim posluževale.

Vittorelli dalje ugotavlja, da so edini zavezniki KD fašisti in reakcionarji in se sprašuje, kakšne bi bile posledice zmage tega tabora. Kakšen konec bi v tem primeru napravila preiskava o »črnih mrežah«, se sprašuje socialistični predstavnik. Kakšen konec bi doživela svoboda izražanja in tiska? Ali ne bi kmalu prišlo do ponovne ustanovitve preventivne cenzure? Vittorelli na koncu opozarja, da se ne smemo vračati nazaj, kajti sicer bi se znašli pri pohodu na Rim.

Socialistično glasilo »Avanti« pa v zvezi z referendumom umirno polemizira z demokratsko levico, glede katere ugotavlja, da ni znala ob tej priliki izdelati lastne platforme, ki naj bi slonela na načelih svobode in avtonomije. List tudi meni, da vzbudje križarske vojne, ki ga skuša ustvarjati Fanfani, ni zajelo katoliških množic in da je na ta način propadlo upanje, da bi z enim samim zamahom odpravili s komunizmom, s socializmom, z liberalizmom in z demokracijo katolištvo.

Italijanska zveza za razporoko (LID) je danes sprožila zanimivo pobudo: naslovila je na glavne predstavnike PSDI, PRI in PLI poziv, naj se bolj odločno in neposredno udeležijo kampanje v obrambo razporoke, in to ne samo po televiziji, ampak tudi na shodih in zborovanjih. Dejstvo je namreč, kot smo že ugotavljali v prejšnjih dneh, da je udeležba predvsem republikancev in socialdemokratov v kampanji vsaj doslej omejena. LID v tej zvezi ugotavlja, da se morajo pravi te sile najbolj angažirati, tako da bi demantirali trditve, da gre za spor izključno med KD in KPI.

Prav danes pa beležimo tudi nekatere posege republikanskih voditeljev v kampanjo. Cifarelli je dejal, da so republikanci v prvih vrstah v boju za referendum, kar sicer doslej ni bilo razvidno, poleg tega pa je odredil KD pravico, da bi se postavljala kot edini zaščitnik italijanske družine. V tej zvezi je Cifarelli spomnil, da je pravi KD s svojim nenehnim obstrukcionizmom preprečilo odobritev reforme družinskega prava, za katero se je PRI zavzemala skupaj z drugimi laičnimi strankami.

Socialdemokrati pa doslej še vedno molčijo, oziroma se ukvarjajo z drugimi zadevami, ne nazadnje z reševanjem notranjih sporov.

DANES

Fanfanija in izdelati lastno avtonomno platformo.

Izraelci so zelo hitro odgovorili na napad palestinskih teroristov na izraelsko vas Kirjat Šmona, kjer je bilo 16 civilistov ubitih. V teku noči so izraelski oddelki vdrl na libanonsko ozemlje in zasedli šest vasi. Po-

MNOGO TRŽAČANOV SE JE ODPRAVILO NA POČITNICE

Živahen promet po tržaških cestah je naznanil velikonočne praznike

Število prehodov čez mejo je bilo manjše kot v prejšnjih letih

Praznično vzdušje je v teh dneh zajelo tudi Trst. Ulice so bile polne ljudi, ki so hiteli v trgovine po zadnje nakupe. Vsem se je mudilo. Mnogo je bilo domačinov, mnogo pa tudi tujcev, ki so izbrali naše mesto za vmesno postajo na svojem velikonočnem potovanju. Seveda je bil zaradi tega promet predvsem včeraj popoldne v mestu zelo živahen, mnogo avtomobilov pa je tudi prešlo italijansko-jugoslovansko mejo na štirih mednarodnih prehodih tržaške pokrajine, pred-

Obvestilo izletnikom s P.d. v Španijo

Kdor se ni dvignil letalske vozovnice in ostale dokumentacije, naj to stori v torek ali najkasneje v sredo, 16. oziroma 17. t.m.

Ker je na prvem letu z odhodom dne 15. t.m. precejšnje število izletnikov iz zgoraj tržaške okolice, obveščamo vse zainteresirane izletnike, da bo odhod enega avtobusa ob 5.40 iz Nabrezine, ob 5.45 iz Kriza, ob 5.55 s Proseka, ob 6.20 iz Trsta in ob 6.40 iz Opčin.

Vse tržaške izletnike prosimo, da se pred sodiščem vsaj deset minut pred odhodom avtobusa.

Izletnike, ki potujejo dne 20. aprila obveščamo, da bo en avtobus sprejel potnike iz gornje tržaške okolice po sledečem urniku: odhod iz Sestljana ob 5.30, iz Nabrezine ob 5.40, iz Kriza ob 5.45, s Proseka ob 5.55, iz Trsta ob 6.20 in iz Opčin ob 6.40. Drugi avtobus bo odšel ob 6.30 izpred sodišča v Trstu. Prosimo tudi tržaške potnike, da bodo vsaj 15 minut pred odhodom avtobusa na mestu.

UREDNIŠTVO

vsem pri Fernetičih in na Pesku. Seveda pa je bilo število prehodov letos mnogo manjše kot v prejšnjih letih.

Za to je več razlogov. Predvsem moramo omeniti gospodarsko krizo, ki je marsikoga prepričala, da raje ostane doma ali pa se poslužuje za svoje izlete javnih prevoznih sredstev. Podražitev bencina je torej verjetno najvažnejši dejavnik, zaradi katerega je prišlo do zmanjšanja prometa. Če k temu dodamo

DANES IN JUTRI V TRŽAŠKI RIBARNICI

Coppola snema v Trstu drugi del filma «Boter»

Jutri ob 21. uri v «La Cappella» srečanje z režiserjem

Jutri bomo imeli v Trstu izjemno priložnost, da osebno spoznamo zanimivega ameriškega režiserja italijanskega porekla Francisca Forda Coppola, ki je zaslovel po vsem svetu z uspešnim filmom «Boter» (The Godfather - II. padrino) in snema te dni v Trstu nekaj sekvenc za svoj novi film, drugi del «Botra». Prav danes bo Coppola snemal nekaj prizorov v tržaški ribarnici, katero je izbral, ker se mu je zdelo še najbolj podobna stari ameriški ambientaciji filma.

Za jutri zvečer pa je režiser rade volje sprejel vabilo na srečanje z občinstvom v «La Cappella Underground» (ob 21. uri) po predavanju njegovega zabavnega filma «Buttati Bernardo!» (You're a Big Boy Now), v katerem igrajo Peter Kastner, Julie Harris, Elizabeth Hartman, Geraldine Page in Karen Black. Film, ki je iz leta 1967, je drugo režiserjevo delo, po v Italiji neizdanem prevencu iz leta 1962 «Dementia 13», ki ga je proizvedel Roger Corman, katerega je bil Coppola dalj časa asistent. Pozneje je Coppola režiral še musical «Finian's Rainbow» in lepo delo «The Rain People» (Non torno a casa stasera), ki ga je že v lanskoli sezoni Coppola predvajal. Sledil je velik uspeh «Botra», eden redkih primerov komercialne filmske produkcije, ki jo je režiserjeva sposobnost ohranila na visokem nivoju. Preden je začel snemanje drugega dela «Botra», je Coppola režiral film z Genom Hackmanom «Conversations», ki ga bodo prav te dni prikazali v Ameriki. Režisersko dejavnost spremlja Coppola z dejavnostjo producenta mecen (med drugim je proizvedel v Italiji neizdani znanstvenofantastični film Georga Lucasa «THX 1138») in scenarista (med drugim Schaffnerjevega «Pattona»).

S. G.

Poziv delavskega sveta štivanske papirnice

Tovarniški svet štivanske papirnice je naslovil na uslužbenca papirnice poziv, naj pridejo na delo tudi danes in jutri kljub velikonočnim praznikom. Svet uvodoma ugotavlja hudo pomanjkanje papirja za dnevnik, ki je postalo še bolj pereče po zapori papirnice Burgo v Mantovi ter poudarja, da reakcionarne in konservativne sile izkoriščajo sedanje predvolilno stanje da zatrejo pravice, ki so si jih delavci pridobili in se zmanjšajo kupno moč delavske plače. Zato

še mnogo nižjo kupno moč lire kot v prejšnjih letih in napeto politično vzdušje, smo povedali dovolj.

Prav zaradi manjšega števila odhodov na daljša potovanja, bo zato verjetno več Tržačanov odšlo v bližnjo tržaško okolico, na kosilo v kako kraško gostilno. Gostilničarji vsaj to upajo, saj so zaradi omejitve prometa utrpeli v letošnji zimi veliko škodo. Vendar pa bo odvisno od vremena, ki se je v zadnjih dneh skisalo. Po daljšem obdobju sončne pomladi, nas še nekaj dni moči dež in lahko le upamo, da se bo izboljšalo; če že ne danes, pa vsaj jutri, na velikonočni ponedeljek, ki je tradicionalni dan krajših izletov. Vendar pa vremenoslovci niso tega mnenja.

Letošnja velika noč bo torej na prvi pogled povsem podobna prejšnjim. Za dva dni bomo pozabili

Urniki trgovin ob velikonočnih praznikih

Pokrajinsko združenje trgovcev je sporočilo urnik trgovin ob velikonočnih praznikih:

Danes, 14. aprila - Velika noč: vse trgovine bodo zaprte, razen cvetličarn, ki bodo odprte od 8. do 13. ure.

Jutri, 15. aprila: vse trgovine bodo zaprte, razen mlečarn, ki bodo odprte od 7. do 12. ure, ter pekarn, ki bodo odprte od 7.30 do 12. ure.

IZJAVE DEŽELNEGA ODBORNIKA TRIPANJA O NOVM ZAKONU

Zadruha rejcev-prodajalcev, temelj nove oblike živinoreje v naši deželi

Dežela namerava spodbuditi ustanovitev enotne zadruge, ki naj skrbi za rejo, zakol, obdelavo in prodajo mesa

Deželni odbornik za kmetijstvo, demokristjan Tripiani, je ocenil kot zelo pozitivno delo, ki ga opravili deželni odbor, druga pristojna svetovalska komisija in sam deželni svet z odobritvijo zakona o podporah za razvoj živinoreje v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

Osnovni cilj zakona je, da dejal Tripiani, uresničiti nov sistem reje, ki je goveda in drugih vrst živali za zakol, obenem pa zagotovi rejcem možnost, da svoj proizvod prodajajo rentibilno, mimo grosovita in spekulativnosti. Poseben pomen je Tripiani pripisal dejstvu, da je bil zakon pripravil ob sodelovanju prizadele, se pravi organizacij živinorejcev in sindikalnih organizacij kmetov.

Glede podrobnosti zakona in njegovih ciljev je Tripiani dejal, da je pomembno predvsem to, da je tokrat dežela lahko zadovoljila pričakovanja rejcev, ki so bili že naveličani, po večkrat poudarjenih

Odprta kampanja za referendum

Kampanja za referendum o razporoki se je začela. V soboto bo za KPI odprla kampanjo poslanec Natta, vse dni pa bodo komunisti imeli shode po raznih krajih mesta. V torek ob 11. uri bo Bruna Braidia govorila na Trgu Stare mitnice o referendumu in stališču komunistov. Ista govornica bo imela shoda v sredo ob 10. uri na Trgu Ponteroso, ob 11. uri pa na Trgu Tra i Rivi. Ob 12. uri bo na Trgu Gondoli govoril občinski svetovalec Fausto Monfalcom.

Dežurstvo taksijev za danes in jutri

Danes bodo taksiji dežurili po naslednjem razporedu: do 7. ure taksiji šteje, od 7. do 15. ure taksiji šteje, od 15. do 24. ure pa taksiji šteje, od 149 do 24. Jutri pa bo razpored

Danes, NEDELJA, 14. aprila VELIKA NOČ

Sonce vzhaja ob 5.22 in zatone ob 18.49 - Dolžina dneva 13.27 - Luna vzhaja ob 1.19 in zatone ob 10.45.

Jutri, PONEDELJEK, 15. aprila VELIKONOČNI PONEDELJEK

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14.8, najnižja 12.2, ob 19. uri 13.6 stopinje, zračni tlak 1007 mb, stanovitven, veter vzhodnik, 6 km na uro, vlaga 80-odst., nebo oblačno, 8.6 mm dežja, morje mirno, temperatura morja 13.1 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. aprila 1974 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo je 15 oseb.

UMRLI SO: 65-letna Giovanna Rössler por. Runco, 66-letni Dullio Gioppo, 67-letna Anna De Lorenzi, 48-letni Nunzio Chioncone, 83-letna Caterina Crevatini, 65-letni Santo Zimarelli, 78-letni Giovanni Nado-vic-Polic, 89-letna Maria Gabriellch vd. Rinaldis, 82-letna Lucia Caharija vd. Pugliese, 91-letni Antonio Pellegri, 70-letni Giorgio Pitacco, 75-letni Giuseppe Fava, 89-letna Anna Rugo vd. Venturini, 85-letna Maria Rosaria Schiemer, 72-letna Anna Barbo por. Perossa.

OKLICI

Mehanik Fabio Boissaro in soprodnja Maria Scamparin, brigadir karabinjerjev Biagio Previti in gospodinja Giovanna Parisi, mehanik Boris Blekar in prodajalka Alice Pelaschier, inženir Ermano Annovi in dr. ekonomije Nadja Stokovac, sofer Gianfranco La Fata in uradnica Laura Solari, vratar Claudio Rosé in uradnica Giovanna Gruden, mehanik Renato Borsani

OB NOVM POSEGU GLEDE VPRAŠANJA HITRIH CEST

NEOBČUTLJIVOST OBLASTI ZA ZAHTEVE PREBIVALSTVA

Srečanje med predstavniki Enotnih odhoro in županom - Nezadovoljiv odgovor

Predstavniki Enotnega odbora za področje Sv. Jakoba, Pončane, Magdalene, Kolonkova, Rovt, Katinare in Lonjerja ter Enotnega odbora iz Barkovelj so se v petek, 12. aprila sestali v tržaški občinski palači z županom Spaccinjem. Namen srečanja je bil v tem, da bi župana seznanili z zahtevami prebivalstva omenjenih področij glede vprašanja hitrih cestnih povezav, ki bi, izpeljane po sedanjem načrtu občine, občutno oškodovale ta področja.

Najprej so spregovorili predstavniki Enotnega odbora, ki se zanjimajo za vprašanje južne vpadnice ter župana seznanili z vsemi bududimi, ki jih je odbor doslej izvedel (od protestne manifestacije 20. julija lani do raznih skupščin in posegov pri deželnih oblasteh). Župana so nato seznanili z novimi predlogi in zahtevami. Po mnenju odbora bi morala občina proučiti tudi druge možnosti za začetanje

južne vpadnice. Ob tem pa je odbor zaprosil za srečanje s tehniko, ki bodo pripravili izvršni načrt ter obenem za to, da bi jim dovolili spremljati razne faze izvršitve del. Skratka bi morala občina predložiti več načrtov, od katerih bi nato izbrali najbolj ustreznega.

Precej zmedeno je tudi stanje v Barkovljah, kjer se prebivalstvo stalno sprašuje, kako bo z znamenito severno vpadnico. Na celotnem področju, kjer naj bi stekla vpadnica, so namreč gradnje še vedno prepovedane.

V odgovor na zastavljena vprašanja glede barkovljanske vpadnice je župan obrazložil, da ob občina razpisala mednarodni natečaj ter na podlagi njenega izida ukrepala. Glede vprašanja če občina namerava predložiti več izbirnih načrtov za južno vpadnico pa župan ni dal jasnega odgovora. Tudi glede zahteve po srečanju prebivalstva s tehniko, ki pripravljajo izvršni načrt je bil dokaj nejasen. Poudaril je, da so tehniki odvisni neposredno od občinske uprave in so zato dolžni odgovorjati samo njej. Župan se ni strinjal niti s petkovim sestankom samim ter poudaril, da so za dialog z zainteresiranim prebivalstvom pristojne rajonske konzulte.

V odgovor so predstavniki Enotnih odborov svoje zahteve le potrdili ter glede zadnje županove opazke dejali, da so konzulte sicer res pomembne dejavniki povezovanja med prebivalstvom in občinskimi organi, a za sedaj, žal, te svoje funkcije zaradi birokratskih preprek še ne izpolnjujejo kot bi bilo treba. Zato pa so ravno Enotni odbori že zaradi svoje reprezentativnosti najbolj poklicani, da neposredno nastopajo pri občinskih oblasteh.

Predstavniki odborov so nato vtrajali pri svojih osnovnih zahtevah (sodelovanje s tehniko in prava drugih načrtov za gradnjo hitrih cest) ter obžalovali dejstvo, da so občinski predstavniki gluhi na vse te zahteve.

Slovensko planinsko društvo TRST

vabi na 1. predavanje sezone 1974-75 v petek, 19. aprila ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. Geppa

o TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU

bo predavala znana alpinistka in zdravničarka dr. Majda Mazovec s prikazom številnih diapozitivov

Dragi mami, hčerki, sestri in teti

SILVI CERNELČ - RAPOTEC iskreno čestitam za uspešno opravljen diplom na filozofski fakulteti v Ljubljani, vsi ji želimo še nadaljnjih uspehov v poklicu.

Družine Cernelč, Rapotec, Del Ben in Milini čestitkam se pridružujeta v redništvo in uprava Primorskega dnevnika.

Dvajset dni mrtev v zapuščenih baraki

V popoldanskih urah so karabinjerji z miramarske postaje odkrili truplo 65-letnega Metadja Mofferdina. Našli so ga v baraki v Ul. Pucino 16, kjer je bival sam in iz katere je že večkrat izgnal sosedo, ki so mu hoteli pomagati. Po mnenju zdravniškega Rečnega križa je Mofferdin umrl že pred 20 dnevi, verjetno iz naravnih razlogov.

Huda nesreča bolgarskega mornarja

Kmalu po polnednu so v bolnišnici sprejeli s pridržano prognozo v oddelku za oživljanje 30-letnega bolgarskega mornarja Nikolaja Giorgjeva. Zastrupel se je v strojni dvorani ladje «Eras», ki jo popravljajo v arzenalu S. Marco. Barval je stroj s posebno barvo in je zaradi strupenih hlapih omedlel.

Družino Sonje in Toma Perčarja je osrečila hčerka

MAJA

Srečnima staršema iskreno čestita bazovska mladina.

IZLETI

ANPI - Zveza borcev Trst pridedi 21. 4. 1974, izlet z ogledom v Begunje in Bled, kjer bo kosilo. Odhod ob 7.30 z avtobusom s Forso Upliano (izpred sodišča). Vpisovanje pri ANPI - Trst, tel. 780006, v trgovini pohištva Renar - Opčine, tel. 212255 v Ljudskem domu v Krizu do vključno 18. t.m.

SPDT organizira 21. aprila izlet na Blegoš. Vpisovanje do 17. t.m. v Ul. Geppa 9, v uradih ZSSDL. Obvezen potni list, hrana iz nahrbtnika. Odhod ob 7. uri izpred sodišča - Forso Upliano. Za turiste obisk bolnice Franja.

zarelo, železnikar Ennio Strada in delavka Gabriella Bernich, zastopnik Giuliano Umani in učiteljica Serena Fonda, univerzitetni študent Roberto Mercanti in knjigovodnja Tiziana Godiani, finančni stražnik Salvatore Basile in gospodinja Mirrella Jakovic.

LOTERIJA											
BARI	86	42	63	64	41						
CAGLIARI	21	20	34	55	84						
FIRENCE	59	31	71	79	12						
GENOVA	83	33	42	49	27						
MILAN	26	23	70	22	54						
NEAPELJ	3	73	69	29	30						
PALERMO	14	89	57	13	45						
RIM	4	15	44	54	26						
TURIN	4	73	38	75	25						
BENETKE	5	52	89	72	36						
ENALOTTO											
21 X	211	111	121								
KVOTE: 12 točk = 9.260.000; 11 točk = 299.300; 10 točk = 23.600 lir.											
DNEVNA SLUŽBA LEKARN											
(od 13. do 16. ure)											
Al Lloyd, Ul. Orologio 6 - Ul. Diaz 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Picciola, Ul. Oriani 2; All'Annunziata, Trg Valmaura 11.											
NOCNA SLUŽBA LEKARN											
(od 19.30 do 8.30)											
Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Alla Giustizia, Trg Libertà 6; Alla testa d'oro, Ul. Mazzini 43.											
LEKARNE V OKOLICI											
Boljune (tel. 228-124); Bazovica (tel. 228-165); Opčine (tel. 211-001); Prosek (tel. 225-141); Božje polje - Zgonik (tel. 225-596); Nabrezina (tel. 200-121); Sestjan (tel. 209-197); Zavlj (tel. 213-137); Milje (tel. 271-124)											

GLASBENA MATICA - TRST

Sezona 1973-74

Deveti abonmamski koncert

V soboto, 20. aprila 1974, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

ORKESTER IN SOLISTI LJUBLJANSKE OPERE

Dirigent: RADO SIMONITI

Solisti: VERA LACIC, sopran

ZLATA OGJANOVIC, sopran

BOZENA GLAVAK, mezzosopran

MILKA ERTIMOVA, mezzosopran

JURIJ REJNA, tenor

EDVARD SRSEN, bariton

STANE KORITNIK, bariton

DANIL MERLAK, bas

IVAN SANCIN, bas

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. Manna 23 - tel. 418-605) in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Vilko Batič šestdesetletnik

Naš Vilko Batič je 12. t.m. slavil svojo 60-letnico. Kdor ga pozna, mu veli gotovo ne bi prisodil, saj je živahen in bojevit kot v mladih letih, prav tak, kakršnega ga je skovalo težko življenje od zgodnje mladosti.

Rodil se je v Lonjerju materi perici in očetu zidarju in čevljarju ter godcu domače sokolske godbe na pihala. Ni še dobro prestopil praga katinarske osnovne šole, ko mu je umrl oče, ko pa mu je bilo 16 let, je izgubil tudi mater. Ostal je sam in se sam prebijal skozi življenje s pastirjevanjem, pobiranjem starega železja, sicer pa se je izučil za peka, kar je potem ostal njegov poklic do vojne in delo nudi med njo. Potem, ko je delo služil redni vojaški rok, so ga leta 1940 ponovno mobilizirali, a je ostal v Trstu, kar mu je omogočilo, da se je takoj ob razpadu Italije pridružil Osvobodilni fronti in postal njen terenski delavec. Ko pa so junija leta 1944 Nemci začeli mobilizirati njegov letnik, je odšel v partizane. Pot ga je zanesla na Dolensko in v Gubčevce brigado, nato pa v pokretno brigado bolnišnico, kjer je ostal do decembra 1944 kot pek in intendant, kar je bil nato tudi v Štabu 15. divizije. 9. maja je vkorakal v osvobodeno Ljubljano, kmalu nato pa so ga kot odličnega peva poklicali v Beograd k zboru JLA. A ni zdržal dolgo. Spet se je zanesel v Novem mestu kot referent pekarni 31. divizije, ob demobilizaciji starejših letnikov pa se je vrnil v Trst in se vključil v življenje in delo takratnega pokrajinskega narodnosobolnega sveta. Obiskoval je razne strokovne tečaje združen - gospodarske smeri in potem na tem področju tudi delal največ v Kopru, dokler ni leta 1950 prišel h Gospodarskemu združenju v Trst in mu ostal zvest do 15 let v svojstvu uradnika. Kratko dobo je delal nato še pri podjetju Vezor, več kot sedem let pa je že pri nas, pri Založništvu tržaškega tiska oziroma pri Primorskem dnevniku.

Povsod in vedno je bil in je jubilat Vilko marljivo, poštovan in zglede delavec, poln zavzetosti za sprejete dolžnosti in v skladu s svojim živahnim značajem tudi izredno ekspektiven.

Toda naš Vilko je aktiven tudi izven svojih službenih dolžnosti. Kot je bil v mladih letih povezan z barkovljanskimi štipendijari in v brk jasiščinskimi nasilnikom gojil slovensko pesem, tako je po osvoboditvi bil več kot 22 let prav do zadnjega občnega zbora blagajnik domačega prosvetnega društva, je med najbolj poštovanimi organizatorji domače sekcije partizanskega združenja ANPI, od samega začetka poje pri Tržaškem partizanskem pevskem zboru in ni doslej izostal iz nobenega njegovega nastopa, udeleževal se je pri glavnem odboru sindikata CGIL trgovinskega sektorja, bil je član glavnega odbora Slovenske prosvetne zveze in še kaj. Zvesto in kadar mu nočna služba dopušča, obiskuje naše kulturne prireditve in s ponosom izpričuje svoje slovenstvo in svojo angažirano naprednost.

Dobremu tovarišu Vilku želimo ob njegovem jubileju še mnogo zdravih in zadovoljnih let skupno z njegovo življenjsko družico in seveda tudi v našem krogu.

f. k.

Tržaški partizanski pevski zbor čestita svojemu odborniku VILKU BATIČU za šestdeseti rojstni dan ter mu želi obilo sreče in zadovoljstva v bodočnosti.

Pevcu Mariu Rustiji je žena Boženka popila prvorojenčka MATJAZA

Srečnima staršema čestitajo, novorojenčku pa želijo obilo uspeha in zdravja člani pevskega zbora «Vasilij Mirk».

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

MALI ODER

MIGUEL ANGEL ASTURIAS

TOROTUMBO

Igra v dveh delih

Prvič v slovensčini

Prevod: BORUT TREKMAN

Scena in kostumi: EDVARD ZAJEC

Režija: MARIO URŠIČ

V torek, 16. aprila 1974, ob 20.30 - premiera

Gledališča

SAG

V sredo, 24. aprila 1974, ob 20.30 v dvorani PD «Ivan Cankar», Ul. Montecchi 6/IV. nadst. druga premiera v sezoni: Igor Torkar POŽAR. Druga slovenska uprizoritev novitela slovenskega dramatika Igorja Torkarja, ki jo je pred meseci krstilo Slovensko gledališče iz Celja.

Predstavo so pripravili: scenograf Ivan Verč, kostumografinja Marija Vidua, koreografinja Selma Micheluzzi, slikar Demetrij Čej, lektorica Mirja Sardoč in režiser Ivan Verč. Igralski ansambel sestavljata Igor Sancin in Saša Don, medtem ko v zvočnih vlogah nastopajo Boris Kobal, Ivan Verč in Sergej Verč. Tehnični ansambel: Dušan Milič in Franc Meula.

Ponovitvi v isti dvorani: v četrtek 25. aprila, ob 17.30 in v soboto, 27. aprila, ob 20.30.

Koncerti

Pri blagajni gledališča «G. Verdi», so na razpolago abonmaji za letošnjo simfonično sezono «Pomlad 74».

Koncertna sezona bo razdeljena v dva turnusa: A in B. Za turnus B, ki bo ob sobotah ob 18. uri, so na razpolago za študente abonmaji s popustom.

Prvi koncert letošnje sezone, katerega bo dirigiral Georges Sebastian, bo v petek, 26. aprila.

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V sredo, 24. aprila 1974, ob 20.30 v dvorani PD «I. Cankar», Ulica Montecchi 6

premiera

Igor Torkar

POŽAR

Igra v dveh delih

Scena: IGOR TORKAR

Kostumi: MARIJA VIDUA

Koreografinja: SELMA MICHELIZZI

Maska: DEMETRIJ ČEJ

Jezično vodstvo: MIRA SARDOC

Režija: SERGEJ VERČ

Igrajo: Igor Sancin in Saša Don, Boris Kobal in Sergej Verč. Tehnični ansambel: Franc Meula in Dušan Milič.

Ponovitvi v isti dvorani: v četrtek, 25. aprila, ob 17.30 in v soboto, 27. aprila, ob 20.30.

Razna obvestila

Pesem mladim na radiu Trst A. Prihodnji torek, 16. aprila, ob 19.20 začne radjska postaja Trst A oddajati ponedeljski mladinski zborov in ansamblov z revije PESEM MLADIH 1974, ki je bila v Kulturnem domu v Trstu v nedeljo, 10. marca. Zbori in ansambli bodo nastopili v okviru rubrike «ZA NAMJLAJŠE» in se bodo predstavili našim radjskim poslušalcem v istem vrstnem redu kakor so nastopili na reviji. Prihodnji torek bosta zato na sporedu otroški zbor «Slovenski sopeki» iz Mačkoli in otroški zbor z Opčin.

ZAHVALA

Družine HOLLSTEIN, ODON in GNJEZDA se ganjene zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami ob izgubi naše drage

HYALE VREDNA PODJETNOST NAŠIH SLOVENSКИH LJUDI

V Boljuncu in v Dolini so dobili novo ribarnico in kemično pralnico

Ribarnico je odprl v Boljuncu Silvester Koren, kemično čistilnico v Dolini pa Vilma Žerjal

Naše ljudi odlikuje že od nekdaj podjetnost. To se ne odraža samo v novih gradnjah in prenovitvah gostišč v tržaški okolici, ki morajo že iz konkurenčnih razlogov hoditi vzporedno z zahtevami časa in nuditi vedno bolj zahtevnim gostom poleg dobre postrežbe tudi primeren ambiant, pač pa se odraža ta podjetnost tudi v odpiranju novih trgovskih in obrtniških obratov. Tako smo v zadnjih dneh dobili v dolinski občini, in sicer v Boljuncu in v Dolini, kar dva nova poslovna obrata: ribarnico in kemično čistilnico.

Novo ribarnico v Boljuncu, ki ni prva in edina le v vasi, temveč v vsej dolinski občini, je v četrtek odprl Silvester Koren, ki po rodu sicer ni iz vasi, pač se je v Boljuncu prižen pred leti s Kolonkovca k Pečenikovim. Ribarnica, ki jo nad vzhodom krasi dvojezični neonski napis "Ribe - pesce", je v poslopju št. 41 blizu cerkve, kjer je bila prej mesnica, pred sto leti pa so — kot znajo povedati starejši vaščani — v tej hiši ustanovili boljunsko čistilnico.

Čeprav je stavba stara, ji je podjetni Koren s prenovitvenimi deli popolnoma spremenil zunanost in notranost. Vsa dela sta opravila upno s tasto Angelom Pečenikom. V ribarnici je tri metre dolga kamnita prodajna miza, na desni je dvojna školjka, na levi strani pa manjše skladišče in večji vzidani hladilnik. Stene so visoko obložene z marmorjem.

Lastnik Silvester Koren, ali Ribar — kot mu pravijo prijatelji ali znanci, je v tem poslu že izkušen, saj je imel več let ribarnico v Štarmarju. Ob odprtju prijateljev in znancev iz vseh breskih vasi, pa tudi dolinski župan je bil prisoten skupno z nekaterimi odborniki. Med številnimi voščili in cvetjem, ki ga je prejel, so bila tudi voščila odbora domačega prosvetnega društva "F. Prešeren", kateremu Koren rad pomaga ob vsaki priložnosti.

V Dolini pa je v prostorihi bivše trgovine jestvin "Pri Guštinu" odprla v teh dneh kemično čistilnico in pralnico domačinka Vilma Žerjal. Prostor je opremila z velikim modernim pralnim strojem imperialter z omaro, obešalniki in mizo za likanje. Tudi žerjalova je pridna in sposobna delavka te stroke, saj je dolgo let delala in se izpopolnjevala pri raznih podjetjih v Trstu, kot na primer pri Žiberni, pri podjetju Candor in drugih. Po tolikšni praksi se je odločila, da odpre v svoji vasi lasten obrat, prvi te vrste v vsej občini, ki bo koristno služil ne le Dolincanom, marveč tudi vaščanom drugih bližnjih vasi.

Obema, Korenu in Žerjalovi, želimo, da bi bila njuna podjetnost in trud bogato poplačana.

Uspeh slovenskih dijakov z nalogami ob letošnjem 21. evropskem dnevu šole

Ocenjevalne komisije nalog, ki so jih pisali v vseh šolah ob 21. evropskem dnevu šole so objavile seznam dijakov in otrok, katerih dela so predložili na vpogled vsedravnih komisij. Med temi sta tudi učenka 5. razreda osnovne šole s slovenskim učnim jezikom v Rojnu Vesna Bajc in dijak 5. B razreda TTT "Žiga Zois" iz Trsta Viljam Slavec. Komisija je ugodno označila tudi dela, ki so jih pripravili dijakinja 4. razreda učiteljica A. M. Slomšek Marija Besednjak, dijakinja 3. razreda srednje šole "Fran Erjavca" iz Rojana Suzana Lovrečič in dijaki 2. B razreda znanstvene liceja "France Prešeren" iz Trsta Boris Artač, Marko Kapun, Vida Legiša ter Ingrid Lozar.

SUPERGRILL CARSO

Devin 81/A
Nasproti odcpea ceste za Villaggio del Pescatore
Obveščamo cenjene goste, da smo ponovno odprli gostišče z znanimi specialitetami na žaru.

POŽAR ARTEMIO

TOVORNI PREVOZI
v vse kraje tudi v inozemstvo

POSVETOVALNA RUBRIKA PATRONATA KMEČKE ZVEZE - INAC

SOCIALNA POKOJNINA

Vsem italijanskim državljanom, ki imajo svoje stalno bivališče v mejah države, zakon priznava pravico do socialne pokojnine, če obstajajo sledeči pogoji:

- a) so dopolnili 65. leto starosti;
- b) niso obdavčeni;
- c) če so poročeni, zakonec ni obdavčen (ne plačuje vanoni);
- d) nimajo nobenih dohodkov ali ekonomske pomoči (ne štejejo družinskih doklad), ki jo stalno izdaja država, javne ustanove in tuje države, tudi vojne pokojnine, vendar ni so vštete dosmrtna renta bivšim bojevnikom vojne 1915-18 in rente, ki jih prejemaajo vojaški odlikovanci.
- e) njihovi dohodki ne presegajo 156.000 lit letno.

Kdor izpolnjuje pogoje pod a), b) in c), vendar prejema rento, dajave ali dohodke pod c) in d), katerih znesek ne presega 156.000 lit letno, ima pravico do omejene socialne pokojnine sorazmerno z višino omejenih dohodkov.

Socialna pokojnina je nakazana v trinaestih mesečnih obrokih in jo prosilec prejema od prvega dne naslednjega meseca po predložitvi ustreznih prošnje. Socialna pokojnina je strogo osebnostna in ne daje preživelnikov svoje pravice do družinske pokojnine.

Pravica do dozorelih obrokov pokojnikove pokojnine

Vpr.: "Meseca marca je umrl moj oče, ki je prejel od INPS minimalno invalidsko pokojnino. Mama je tudi že umrla in jaz sem edini sin. Imam pravico do kake odškodnine?" — L. P.

Odg.: "Zavod za socialno zavarovanje INPS priznava preživelemu zakoncu oziroma pokojnikovim dedičem pravico, da se jim izplačajo dozoreli obroki pokojnine, pa jih pokojnik ni dvignil. Prošnjo treba napisati na posebni listovnici in ji priložiti sledeče dokumente:

- 1) Pokojnikovo pokojniško knjižico;
- 2) Mrtvaški list;
- 3) Družinski list;
- 4) Notarski akt, ki izpričuje pravico do dediščine; ali pa izjava v prisotnosti notarja, občinskega tajnika ali odgovornega uradnika pri INPS, iz katere izhaja pravica do dediščine;
- 5) Overovljen prepis oporoke (v kolikor obstaja);
- 6) Pooblastilo za dvig pripadajočih vsot, če je več polnoletnih dedičev, katerih podpise morajo overoviti pristojni organi.

V vašem primeru, imate pravico, da vam INPS nakaže dozorele zneske pokojnikove invalidske pokojnine, ker ste, vsaj po navedenih podatkih sodeč, edini dedič. Zato zahtevate, če prošnjo priložite dokumente, navedene pod 1), 2), 3), 4) in 5).

Za vsa pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na Patronat Kmečke zveze INAC, Ul. Cicerone 8/b, tel. 62-785. Urad je odprt za stranke vsak dan od 8.30 do 12.30 in popoldne od 15. do 18. ure. Ob sobotah pa urad sprejema od 8.30 do 12. ure. Vsak četrtek od 16. do 17. ure je na razpolago slovenski odvjetnik, ki svetuje in vodi legalne postopke.

Tržaška občina sporoča, da je treba vložiti prošnje za supleno v občinskih otroških vrtcih za šolsko leto 1974-1975 najkasneje do 12. ure 11. maja t. l. v sobi št. 32 občinske palače. Prošnjo je treba sestaviti na kolkovanem papirju za 500 lit, tej pa je treba priložiti predpisane dokumente. Vsa pojasnila daje urad za šolstvo pri tržaški občini (soba 107, oddelek 6) vsak delavnik od 9. do 12. ure.

LONJER

V sredo so pokopali Karla Čoka - Županovega

V sredo smo v Lonjerju pokopali Karla Čoka - Županovega, ki je po daljšem bolehanju preminil v častitljivi starosti 94 let. Pokojnik se je namreč rodil še v prejšnjem stoletju, 3. maja 1880, kot starejši sin petih otrok kmečke družine. Pokojnik, eden izmed najstarejših vaščanov v Lonjerju, se je še pred nekaj meseci sam podajal v mesto in po bližnji okolici, brez kakršnekoli pomoči, kar je večkrat zaskrbelo svojece, ki niso vedeli, kam je odhajal. Zadnje mesece pa je opehal, ostal je doma in čeprav ni bil hudo bolan, mu je zmanjkalo moči in si ni mogel več sam pomagati.

Pokojnik je v mladosti služil v avstro-ogrske cesarske mornarice in je bil med prvimi mitalježci, najprej na Dunaju, nato pa v Hercegovnem. Leta 1903 se je oženil s pokojno Maričko, s katero je imel osem otrok, od katerih so sedaj živi še trije. Med prvo svetovno vojno je opravljal vojaško službo v Pulju, ob prihodu domov pa se je bavil s trgovino in z gostilničarstvom. Kot toliko drugim, so tudi njemu fašisti za cel desetletje (1928 - 1938) zaprli gostilno, saj je pripadal družini, ki je bila vedno napredno usmerjena in med narodnoosvobodilno borbo tesno povezana z NOV, v kateri je aktivno sodelovala. Tudi v njegovi hiši so bili vedno sestanki OF, mladine in drugih odborov, ki so delovali med narodnoosvobodilnim gibanjem. Meseca maja 1944 pa je SKOJ organiziral v njegovi hiši, ki je imela za to primerne prostore, šolo za pouk slovenskega jezika za odrasle mladince. Pouka se je udeleževalo okrog trideset mladincev.

Pokojnik je še po končani vojni, kljub letom, aktivno deloval ter pomagal doma, v trgovini in z gostilniškim pultom. Ko pa je imel že 87 let, se je odpravil celo na zapleteno operacijo oči, ki mu jih je prerušila mrena. Rad se je v teh zadnjih letih zadrževal doma na vrtu, kjer je vedno kaj okopal in sam povezoval ter čistil trte, vendar pa ga je zadnje čase starost vlekla in mu ni dala, da bi dočkal svojo štirindevseto obletnico rojstva.

Občinska uprava je med tem časom pridela vozi red šolskega avtobusa, da bo ta lahko vozil zjutraj otroke v Šempolaj, po končanem pouku pa nazaj v Prečnik. Ta služba bo začela delovati takoj po veljavnosti počitnicah.

20. obletnica smrti Edvarda Kralja

Te dni je poteklo 20 let od tragične smrti Edvarda Kralja, ki je izgubil življenje pri hudi prometni nesreči, ko mu je bilo komaj 27 let. Rojen je bil namreč 10.10.1926 v Trečbah. Po tolikih letih se ga še vedno spominjajo mati, sestra, brat, sorodniki, prijatelji in znanci, ki so ga imeli zelo radi. Ni mu bilo še 17 let, ko so ga odvedli, kot mnoge naše fante in može, v posebni ba-

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V PREBENEGU
Ob pogrebu Oskarja Slavca iz Prebena darujejo vaščani in mladina 14.000 lit.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB PRI KOROSCIH (SV. BARBARA)
Ob 31. obletnici smrti Angela Kolariča daruje hči Angela 5.000 lit.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V MACKOLJAH
Alojz Purger 5.000 lit.

Ob 31. obletnici smrti Angela Kolariča daruje hči Angela 5.000 lit.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA, S KOLONKOVCA IN OD SV. ANE
V počastitev spomina moža Pjerina Sancia daruje žena Zofija 5.000 lit.

V počastitev spomina drage pok. Pie Germanij darujeta družini Tul in Germani 5.000 lit.

V počastitev spomina dragega sosedu pok. Bruna Sergianija darujeta družini Tul in Germani 5.000 lit.

Nameste cvetja na grob Andreja Čoka in Karla Županovega daruje Viktorija Čok 2.000 lit.

Nameste cvetja na grob Oskarja Slavca darujejo družine Perhac, Suga in Zupšek 6.000 lit za Dijsko matico.

V spomin pok. Oskarja Slavca darujejo Marino Bandi 10.000 lit, Peter Slavec 10.000 lit, Branko Slavec 5.000 lit, Sergij Bandi 5.000 lit, vaščani iz Prebena 22.000 lit za pevski zbor V. Vodnik iz Doline.

V spomin pok. Josipa Novaka darujejo Pjerina Ota vd. Svetina 8.000 lit za pevski zbor V. Vodnik.

Nameste cvetja na grob Ivana Caharije darujejo Fabrijan, Marko, Savo, Robert in Peter 5.000 lit za pevski zbor Igo Gruđen.

V počastitev spomina botra Karla Čoka darujeta sestra Pepka Kjuder in Antonija Pečar 2.000 lit za Dijsko matico.

Nameste cvetja na grob Karla Čoka darujeta Karlo in Milka 2.000 lit za Prosvetno društvo Lonjer - Katinara.

V spomin dragega moža Andreja Čoka daruje žena Svetka 5.000 lit za osnovno šolo na Katinari "F. Milinski".

Nameste cvetja na grob Karla Čoka (Županovega) daruje Svetka Čok 2.000 lit za Dijsko matico.

V počastitev spomina pok. Karla Čoka daruje inž. Andrej Čok 2.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor in 1.000 lit za PD Lonjer - Katinara.

V počastitev spomina ljube tete Milke Spetič darujejo Zorka in Janez ter Gabrijela in Ulif 20.000 lit za Dijsko matico in 10.000 lit za Tržaški partizanski pevski zbor.

Pustni odbor Kontovel daruje 50.000 lit za vzdrževanje spomenika padlim v NOB Kontovel, 50.000 lit za SD Kontovel in 50.000 lit za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Nameste cvetja na grob Meri Furlan darujeta Marija Štokčeva 3.000 lit in Vida Mennucci 1.000 lit za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Nameste velikonočnih voščil sorodnikom, prijateljem in znancem daruje družina Grčić (Bazovica št. 13) 5.000 lit za SZ Slova.

V spomin pok. bratrance Karla Čoka daruje Amalija Čok od Sv. Ivana 2.000 lit za Dijsko matico.

Nameste cvetja na grob Bogdana, brata Zdenke Krizmančič, darujeta Ančka in Vida 4.000 lit za šolo Primoža Trubarja v Bazovici.

Nameste cvetja na grob Olge Grčić daruje družina De Giorgi 1.000 lit za PD Slovan iz Padrič in 1.000

lit za Center za rakasta obolenja.

Nameste cvetja na grob Tereze (Pepke) Bizjak daruje družina De Giorgi 4.000 lit za SD Gaja.

Ob 20. obletnici smrti brata Edvarda daruje Svetko Kralj z družino 5.000 lit za Dijsko matico.

Nameste rož na grob Milke Spetič roj. Pečar daruje Leli Nakrst 5.000 lit za PD Lonjer - Katinara.

V spomin Meri Furlan darujeta Franjo in Silva Puntar 3.000 lit za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Za moški pevski zbor Tabor - Opčine darujejo: trgovina Justina Daneu 15.000 lit, trgovina Guido Scip 5.000, sekcija KPI Opčine 50.000, podjetje Karel Skrlavaj 3.000, dr. Ivan Hrovat 5.000, Guido Vremer 3.000, Ivan Sosič - Laufer 5.000, dr. Alojz Berce 3.000, prof. Egidij Kosuta 3.000, ženski salon Majda 2.000, ženski salon Kalin 1.500, dr. Egidij Martelanc 4.000, združena prodajalna 15.000, pekarna Zora Čok 3.000, mekarna Lučo Milčič 5.000, Vladimir Wilhelm 2.500, društvena gostilna (Anica in Silva) 5.000, družini Sosič in Čuk 10.000, Nada Wilhelm 2.000, Stojan in Boris Sosič 2.000, Rudi Sosič 5.000, dr. Srečko Simoneta 5.000, dr. Pavel Fonda 5.000, mesnica Pino Pavel 5.000, klepar Bernard Sosič 5.000, Elvira in Aton Feri 5.000, Cvetka in Franc Malalan 1.500, trgovina Alma Guštin 2.000, papirnica Irene 3.000, dr. Milan Starc 5.000 lit.

Za Tržaški partizanski pevski zbor darujejo: Podporni član Josip Macarol 2.000 lit.

Nameste cvetja na grob prijateljice Jožeta Grudna daruje Jože 10.000 lit.

V počastitev spomina pok. Olge Grčić in Milke Spetič daruje Ema Glavina vd. Ban 3.000 lit.

Ob 20. obletnici smrti brata Edvarda Kralja daruje Svetko 2.000 lit.

28. t. m. občni zbor zadruge «Naš Kras»

Zadruza Naš Kras vabi člane na redni letni občni zbor, ki bo v petek, 28. aprila, ob 15. uri v prvem sklicanju in v soboto, 29. aprila, ob 19.30 v drugem sklicanju. Občni zbor bo v prostih restavracijah Furlan na Reptabru. Vljudno vabljeni.

Mali oglasi

TAKOJSNJA DOBAVA 128, 127; 128 71, 72; 850 coupé 67, 69; 850 spyder 69; 124 coupé 68, 69; 124 67, 69; 850 special 68, 70; 500 L 68, 69, 70; fiat 750 66, 69, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Cologna 7 — Autosalone Trieste.

"CITROEN" — mehanična delavnica Cavalli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

MOBILI ALABARDA — Ul. Rossetti 4 — vožal Ul. Giotto — Trst. Zelo bogata izbira vozil — športnih vozil — visokih stolčkov — stajic. Vedno novosti po ugodnih cenah.

PLINSKE NAPELJAVE utekočinjene plina in metana z najsodobnejšimi napravami Landi. Maksimalna rentabilnost in ekonomičnost. Montaža na vse avtomobile avtomatična delavnica Brusafiero, Ul. Revoltella 63 telefon 741-984.

AUTOSALONE FIEGEL — Reška cesta 19 — tel. 766880 — poplačan zastopnik znamk Lancia in Autobianchi razpolaga z veliko izbiro revizioniranih rabljenih avtomobilov. Možna tudi zabavna prodaja vozil za turiste z zavarovanjem ponovnega nakupa. Zavarovanje in druge formalnosti v roku dneva.

ZA VSA ZAVAROVANJA — neugodno — življenjsko — požar — avto in ostala — vam je na razpolago AGENCIJA GENERALI — Opčine, Ul. Salici 1 tel. 211489.

CUVAJA ZA VILO, dve osebi, moški kot sofer in vrtnar, zenska kot pomoč za hišna dela, iskanje. Nudimo ločno stanovanje s tremi sobami, kuhinjo, kopalnico, vrtom in garažo za avto, točko voda, elektriko, plin, ogrevanje ter socialno zavarovanje. Prednost ima zakonski par srednjih let brez otrok. Plača 200.000 lit mesečno. Priporočila, nastop službe 15. maja, telefonirati na številko 212-239 — Trst.

HIŠNO POMOCNICO vajeno kuhe za stalno službo išče dvočlanska družina. Nudi se soba s kopalnico, odlični delovni pogoji, plača 125.000 lit mesečno in socialno zavarovanje. Potrebna priporočila, telefonirati na številko 212-239 — Trst.

KUHARJA ali kuharico in barjisto tudi jugoslovanske narodnosti iščemo. Nudimo hrano in stanovanje. Gostilna "Pri postu" Bazovica Trst.

VELIKA IZBIRA NADOMESTNIH IN OKRASNIH DELOV TER PLINSKA NAPELJAVA ZA VSE AVTOMOBILE

AUTO SPORT TRST

ul. XXX OTTOBRE 17, tel. 61620

sveže pražena kava = prihranek

Sveže pražena kava pomeni prihranek, ker da več škodljivih okusov in dišečave kave
Cremcaffè pravi kavo vsak dan in jo sproti vsak dan dostavljajo
Cremcaffè Vam daje vedno vse najboljše

Cremcaffè PRIMO ROVIS

PAZARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 - Tel. 820.747 - Industrijska cona PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 - Tel. 29.210

DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 - Telefoni 793.735 - 750.575

CASINO PORTOROŽ

ODPRTO VSE LETO

ROULETTE IN VSE DRUGE IGRE

SLOVENIJA - JUGOSLAVIJA

E N E L

DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRICNO ENERGIJO
Roma - Via G. B. Martini, 3

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

Po izžrebanju, ki je bilo 8. aprila 1974, ter v smislu zakonskih predpisov in ustreznega pravilnika bodo od 1. julija 1974 vnovčljive

OBVEZNICE

Posojila	Vse obveznice, ki sestavljajo oštevilčene "serije":
«Europa» 6% 1965 - 1980 (Volta):	1 - 6 - 20 - 35 - 41 - 67 - 71 - 77
6% 1966 - 1986 II emisija (Ferrari):	5 - 29 - 36 - 77 - 91
6% 1968 - 1988 II emisija (Fermi):	35 - 40 - 95 - 109 - 142 - 148
6% 1969 - 1989 II emisija (Ohm):	3 - 8 - 43 - 67 - 110 - 123

Obveznice se morajo predložiti v izplačilo opremljene s kuponi z zapadlostjo od 1. januarja 1975 dalje. Vsota morebitnih manjkajočih kuponov se bo odštela od vsote dolžnega kapitala.

DENARNE NAGRADE

7% posojilo 1972 - 1992 v znesku 300 milijard II emisija šeststo denarnih nagrad po 2.500.000 lit, ki pripadajo obveznicam štev. 249665 in štev. 793159

Nagrade bo izplačeval ENEL, Servizio Titoli, Via G. B. Martini, 3, 00198 Roma, proti neposredni predložitvi ali pa preko banke ustreznih odrezkov «B», odtrganih od matičnih obveznic že značenih števil obveznic, ki se ponavljajo v vseh 300 serijah, ki sestavljajo zadevno posojilo.

Začetek kampanje za referendum

Laične stranke se odločno zavzemajo za ohranitev zakona o razporoki

Fašisti so župnikom poslali vabilo za skupno akcijo v borbi za odpravo razporoke

Kampanja za referendum o razporoki se je uradno pričela pred dvema dnevoma, ko so občine uradno porazdelile političnim strankam, ki so zastopane v parlamentu ter odboru za odpravo razporoke, prostore na reklamnih tablah. Prvi, ki so se table izkoristili, so bili fašisti, ki so nalepili svoje lepake s »S« in s tem začeli ne le akcijo za referendum, marveč ostro politično akcijo proti levici in proti napredni politiki. Kasneje so svoje lepake nalepili še liberalci, socialdemokrati in republikanci. Prejšnje dni pa so na običajna razglasna mesta dali nalepiti svoje plakate komunisti in socialisti ter demokristjani. Razen slednjih, ki so za »S«, so vse druge stranke za »NO«.

Demokristjani se bodo tako znašli v tej kampanji skupno s fašisti na pozicijah za odpravo razporoke in bodo svoje pristaje in tudi drugo prebivalstvo vabili, naj glasuje za odpravo razporoke, naj torej prečrtajo znak »S«. Komunisti, socialisti, socialdemokrati, republikanci in liberalci pa bodo pozivali vse svoje pristaje naj pripomorejo, da se ohrani sedanji zakon o razporoki in zato vabijo svoje pristaje, da prečrtajo znak »NO«. Socialisti in komunisti zlasti poudarjajo, da gre v tej kampanji za ohranitev demokracije in svobode; zakon o razporoki zanima majhno število ljudi, manjšino, to pa je treba na vse načine zaščititi. Klerikalci in fašisti bi hoteli tej manjšini odrekat njene pravice, ki ne ogrožajo pravic večine prebivalstva. Na enak način bi lahko kasneje odpravili demokracije ustavne pravice, sindikalne svobode in kar se narodnostnih manjšin tiče, tudi pravice uporabe lastnega jezika. Fašisti so poslali s svoje strani pismo vsem župnikom, v katerih jih pozivajo na skupno borbo.

Demokristjani na eni strani mobilizirajo vse svoje sile. Pred dvema dnevoma je stališče v prid odprave razporoke zavzela tudi v. demska bononijanska organizacija neposrednih obdelovalcev. Brez dvoma bo podobno stališče zavzela v kratkem tudi goriška bononijanska organizacija.

So pa druge katoliške sile, ki ne čujejo, da bi razporoko odpravili. To so mladi demokristjani in silven. cu, ki so prav v teh dneh izstopili iz demokristjanske stranke in ustanovili gibanje »Democrazia popolare« ter bodo privedli v bližnjih dneh debato o tem vprašanju, ter številni levičarski demokristjani in Tržiču, ki so podpisali resolucijo, ki vabi katoličane, da glasujejo na volitvah »Ne«. Med goriškimi katoliškimi Slovenci se ni pojavilo gibanja, kot v Trstu, ki bi slovenske katoličane vabili, naj glasujejo »Ne«. Tukašnji »Katoliški glas« piše že precej tednov v prid odprave zakona Fortuna - Baslini. Na slovenski levici pa bodo ljudje gla-

sovali za ohranitev sedanjega zakona.

Po dosedanjih predavanjih in debatah, kjer so govorili pristaji ene ali druge rešitve, je bilo sinoci v Gorici prvo zborovanje. Govoril je liberalni poslanec Baslini, ki je pred leti, skupno s socialistom Fortunom, predlagal zakon, o katerem se sedaj razpravlja.

Nove tarife taksijev

Dne 18. februarja letos je goriški občinski odbor odobril nove tarife taksijev. V občinskem okrožju bo vožnja prvih 2.000 m stala 500

lir; vsakih nadaljnjih 100 m bo treba pristeti še po 10 lir. Za vsako minuto postanka bo treba plačati 25 lir.

Za vožnje izven občinskega okrožja bo treba plačati za vsakih 100 m 7 lir; za vsako minuto bo treba odplačati po 25 lir. Ko bo taksi vozil izven občine bo treba plačati tudi pot, ki jo bo taksi opravljal za vrnitev v mesto.

Poleg teh cen je treba še pristeti 200 za prevoz psa, 100 lir za prevoz kocka, ki bo meril več kot 25x30x50 cm (za manjše kocke se ne plača nič) ter 150 lir za vožnje po delovnem urniku, in sicer od 21. do 7. ure.

TIK PRED ZAKLJUČKOM USPEŠNE AKCIJE

V soboto, 20. aprila, bodo na Vrhju odkrili spomenik padlim v NOB in žrtvam nacifašizma

Vrh je dal pomemben delež v osvobodilnem boju - V tej vasi sta bili dve postojanki, prek katerih so vzdrževali kurirske vezi z Vipavsko in Furlanijo

«Borili smo se za življenje in smrt je postala še žlahtnejši kvas.» Te besede pesnika Filiberta Benedicija je kraški kamnar vklesal v monolit, visok skoraj tri metre, ki je osrednji del spomenika padlim (odkrili ga bodo v soboto, 20. aprila), s katerim se bodo vaščani oddolžili spominu vseh padlih v NOB in žrtvam nacifašizma.

Odprtje spomenika, ki je delo arhitekta prof. Jožeta Ceja, bo predstavljalo zaključek dolgotrajne in uspešne akcije, ki jo vodi vaški odbor, sestavljen iz požrtvovalnih in predanih ljudi.

S tem dogodkom bo osvetljena zgodovina te naše kraške vasi, obenem pa bo bolj opredeljena tudi vloga njenih prebivalcev v osvobodilnem boju. Vse premalo je namreč poznano (žal, tudi z ostalimi vasi na Goriškem ni dosti bolje), kolikšen delež so naši ljudje prispeli v boju za osvoboditev in koliko so žrtvovali, da naš boji, boji slovenskega ljudstva, ni bil osamljen, ampak sestavljen del širše profitašistične fronte, ki se je na našem območju raztezala daleč v Furlanijo in bližnja, zlasti delavska središča, kar je temu boju dajalo še večjo moč in učinkovitost.

Profesorja Venko in Poldo Devetak, ki sta v okviru te pobude prevzela tudi skrb za objavo brošure o deležu Vrhovcev v osvobodilnem boju, sta zbrala obsežno gradivo, sestavljeno na podlagi pričevanj domačinov in dokumentov zbranih v Goriškem muzeju v Kromberku pri Novi Gorici.

V tej brošuri, ki bo izšla prihodnje dni, je v več poglavjih zajeto ljudsko-prosvetno delovanje na Vrhju pred prvo svetovno vojno in med obema vojnoma. Podrobneje je obdelano medvojno razdobje. Ze v letu 1941 se javljajo prve oblike organiziranosti tistih Vrhovcev, ki so delali v Čutičevem kamnolomu v Dolu. Ze v tem letu so ti delavci prispevali po dve liri na mesec za osvobodilno gibanje. Leto 1942 pomeni pravo prelomnico v rasti osvobodilnega gibanja. Tisto leto so partizani dvakrat prišli v vas: enkrat spomlad, drugič, že uniformirani, pa v jeseni. V gostilni so se pogovarjali z vaščani in jim razdelili partizansko literaturo.

V tem letu so pri Lavčevih ustanovili prvi odbor Osvobodilne fronte, ki ga je sestavljalo šest članov in ki je delovalo do konca vojne. Predsednik odbora je bil pokojni Franc Grilj, oče sovođenjskega občinskega svetovaleca, Jožef Čutič - Radovan je bil vojaški referent, Emil Čutič tajnik, Bernarda Devetak kurirka, Anton Čutič in Andrej Čutič pa člana. V naslednjem razdobju so ustanovili mladinsko in žensko organizacijo, ki sta šteli 20 oziroma 28 članov.

Cez Vrh so vodile pomembne kurirske poti po Primorskem in v Furlanijo. Karavla 15, ki se je pozneje preimenovala v »karavlo 16«, je večkrat menjala svoj polojaj. Prek nje so kurirji, ki so potovali povečini ponoči, vzdrževali vsakdanje zveze s Furlanijo, Tržičem in Renčami, kjer je bila karavla 12. V njej so po zbranih podatkih delovali Jakec iz Tolmina, Jože iz Liče, Mirko Jerlečič iz Renč, ki je bil komandir, Silvan Sulič iz Renč, Mirko Furlan iz Podrage in Danijel Znidaršič iz Renč.

Kako enotna je bila vas v tem boju in kako v njej ni bilo omahljivcev ali izdajalcev, dokazuje dejstvo, da postojank okupatorji niso nikoli odkrili in da ni padel noben član odbora OF. Vsi so dočakali svobodo, na bližnjem prazniku pa bodo navzoči samo trije, ker Franc Grilj ter Anton in Andrej Čutič so po vojni umrli.

Odbor OF je ustanovil na Vrhju partizansko šolo, ki je delovala od januarja 1944. leta do osvoboditve. Dekret o njeni ustanovitvi je podpisal partizanski šolski nadzornik Drago Pahor ter so ga vaščani ohranili do današnjih dni. Na tej šoli sta poučevala Ernest Devetak in Ivan Čutič. Ko govorimo o partizanskih akcijah, moramo na-

vesti prihod Stjenkovega bataljona ki je deloval v okviru južnoprimorskega oddela.

Ze na začetku tega zapisa smo omenili, kako so se na Vrhju prepletale niti slovenskega in italijanskega odporiškega gibanja. Sodelovanje in skupnem boju proti okupatorju se je na Vrhju kazalo z delovanjem postojanke Grilj v kateri je deloval Jože (Giuseppe) Lorenzen, sedanji tajnik pokrajinskega odbora ANPI za Goriško.

Nemško nasilje, ki se je razvijalo nad vso slovensko zemljo, tudi Vrhovcem ni prizaneslo. Ko so Nemci na napadu partizanov na Nemško kolono prišli na Vrh in pregledali vse hiše, so pri Cousovih našli

Program odkritja spomenika padlim v NOB in žrtvam nacifašizma na Vrhju v soboto, 20. aprila 1974, predvideva ob 15. uri shod udeležencev na Largi, sprevod v vas ter ob 15.30 urah svečano odprtje spomenika s pozdravnimi nagovori predstavnikov občinske uprave, pokrajinskega vodstva ANPI in PD »Danica« z Vrhja. Ob 16. uri bosta slavnostna govora, ki ju bosta imela poslanec šker in podtajnik v notranjem ministru Lepre. Ob 16.30 bo nastop pevskih zborov Danica, Oton Zupančič in Partizanskega pevskega zbora iz Trsta. Na prslavi bo sodelovala tudi godba na pihala Kras iz Doberdoba.

zaplenjeni nemški material Nacisti so najprej zažgali hlev, potem pa še hišo, gospodarja Jožeta Devetaka pa ustrelili. Razvalina še sedaj priča na žalostni dogodek, ki se je izvršil 13. septembra 1943. leta, takoj po italijanski kapitulaciji.

Vrhovci se s sčutjem spominjajo Grka Kapika Eustakia, ki zavzema svojstveno mesto v medvojnem dogajanju na Vrhju. Zaradi boleznj so ga iz partizanov pripeljali na zdravljenje na Vrh. Ko je okrevljal, ga je kurirka Bernarda odpeljala v edino. V Dolu so naleteli na Nemce: kurirka je nadaljevala pot in usla, Grk pa se je umaknil v hrib ter se komaj izognil nemškim svinčenkam. Ker je bil izčrpan, je oddal nahrbtnik, da bi si odpohčil, pri tem pa mu je padla na tla ročna granata in mu odnesla nogo. Vrhovci so poskrbeli za njegov prevoz v tržiško bolnišnico. Kapiko Eustakio se je nato zdravil še v Trstu ter v zaporih v Coroneu. Pred nekaj tedni je bil na Vrhju, kjer je pripovedoval vaščanom, kakšno je življenje v Grčiji; za spomenik je prispelav 10.000 lir.

Pri sedanjem napornem pripravljalnem delu se vaščani s hvalečnostjo spominjajo vseh, ki so se žrtvovali za osvoboditev ter izražajo svojo živo pripadnost na vsak boji, da se prepreči uveljavljanje fašizma pri nas, pojav, ki ga vedno bolj občutimo in ki prav na naši meji povzroča zaostritve in škodo dobrososedskih odnosov in tudi razvoja naše narodnostne skupnosti.

Prejšnjo nedeljo so se člani kmečko-delavske posojilnice v Sovodnjah zbrali na letni občni zbor. Iz poročil je razvidno, da je tudi lani domača posojilnica dobro delala. Na naši sliki so člani med občnim zborom

GORIŠKI DNEVNIK

PRIREĐITVE DRUŠTEV VČLANJENIH V SPZ

V Števerjanu so za prvomajske praznike pripravili bogat in raznolik program

Praznik prireja društvo »Brški grič« - V priredbi društva »Oton Županci« bo v Štandrežu 18. in 19. maja »Spomladanski praznik«

Prosvetna društva, včlanjena v Slovenski prosvetni zvezi se že pripravljajo na prireditve na prostem, ki bodo tudi letos, kot že v preteklosti, brez dvoma privabile veliko število ljudi. O prvih dveh takih prireditvah, ki bosta v maju, so govorili na seji predsedstva SPZ, ki je bila v Gorici v četrtek zvečer.

V Števerjanu bo društvo »Brški grič« priredilo tradicionalno prvomajsko prireditev, ki bo trajala več dni. V veliki kleti v Dvoru bo tudi letos vinska razstava s pokupnjo, na kateri bodo sodelovali vinogradniki iz Števerjana in z Oslav-

ja. Razstavo bodo odprli v soboto, 30. aprila ob 20.30. Istočasno bodo odprli tudi srečolov z vrsto lepih nagrad.

Osrednja prireditev bo 1. maja popoldne ob 15.30. Množica se bo zbrala na glavnem trgu pred spomenikom padlim, nato bo šla v sprevedu v Dvor. Tu bosta priredila svetovalec Dušan Lovriha. Na spored je nastop godbe iz Anhovega, folklorne skupine iz Predvorja pri Kranju, nastop moškega pevanskega zbora »Igo Gruden« iz Nabržine in mešanega zbora »Bog-jan« iz Dornberka. Zvečer bo igral orkester »The Lords«, ki bo nato igral za ples tudi v četrtek in v soboto.

V nedeljo, 5. maja, pa bo na sporedu mladinski dan. Ob 9. zjutraj bo planinsko-orientacijski pohod, ob 14. uri se bodo otroci pomerili v slikarstvu ex tempore, ob 16. uri bodo kulturni nastopi. Zapela bosta otroški zbor osnovne šole v Dobrovi, ki šteje 80 pevcev, mladinski zbor Dijaškega doma v Gorici, predviden je tudi nastop folklorne skupine »Dom« iz Gorice in telovadec iz Nove Gorice. Po nastopih bo nagajevanje zmagovalcev planinsko-orientacijskega pohoda in slikarskega tekmovanja, sledil bo ples.

Druga večja prireditev na prostem bo v Štandrežu, 18. in 19. maja. To bo spomladanski praznik, ki ga bo prosvetno društvo »Oton Zupančič« priredilo na Plošču. Uspeh lanskega jesenskega praznika je namreč vzbudil štandrežce, da bi priredili vsako leto dva taka praznika, enega spomladi, drugega pa jeseni.

Štandreški praznik se bo pričel že v soboto zvečer, osrednja manifestacija pa bo v nedeljo popoldne. Točen program ni še izdelan, vemo pa, da bodo s tem praznikom štandrežci skušali obuditi obneja srečanja.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Massimiliano Tomasinsig, Erica Degressi, Giovanni Fogar. SMRTI: 86-letna gospodinja Olga Simčič vd. Pušnar, 75-letni upokojenec Luigi Anzil.

OKLICI: vrtnarica Ornella Del Pietro in trgovci Vittorio Gazzino, delavka Rosalba Capotorto, uradnica Elide Luigia Mian in prodajalec Bruno Laurenti, uradnica Herna Mildegarda Milk - Petsching in brigadir Franco Rosati, gospodinja Annamaria Marchesan in delavec Italo Nurchis.

POROKE: delavka Maria Petroni in častnik karabinjerjev Nicolino Bianchi, delavka Klavdija Mučič in delavec Giuseppe Visintin, gospodinja Mirella Riosa in mehanik Viljam Čevdek, bolničarka Alga Boschin in elektricar Ezio Castellano.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 226.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Rimondo, Ulica Toti, tel. 72701.

DEŽURNI ZDRAVNIKI

Danes sta v Gorici, Sovodnjah in Števerjanu dežurna dr. Giovanni Cristiniani, tel. 5300 in dr. Ferruccio Milocco, tel. 83710. V Krmini in okolici je danes dežuren dr. Pavšič, v Ronkah pa dr. Giorgio Verbano senior, tel. 77124.

Jutri, v ponedeljek, 15. aprila, sta v Gorici, Sovodnjah in Števerjanu dežurna dr. Mario Fornasin, tel. 5077 in dr. Gaio Schiro, tel. 81142. V Krmini in okolici je dežuren dr. Costantino Kouvalis, tel. 88755. V Ronkah pa dr. Mario De Benedittis, tel. 77191.

V VELIKONOČNI POSLANICI

Goriški župan za ugleditev nesporazumov

Ob priliki velikonočnih praznikov je goriški župan Pasquale De Simone poslal preko tiska tople pozdrave vsemu prebivalstvu. Istočasno je izrazil obžalovanje, da praznujemo letošnjo veliko noč v znamenju nesporazumov med Italijo in Jugoslavijo, kar prinaša samo škodo mirnemu življenju, ki se je bilo ustvarilo tudi na meji. Goriški župan izraža željo in s tem tolažila želje vsega prebivalstva goriške občine, da bi se sedanji nesporazum čimprej uglasil in da se ponovno stopi na pot mirnega sožitja, ki je nujno za razvoj naših krajev in mirnega sosedstva.

PREDAVANJE MLADINSKEGA KROŽKA

V Žirovskem vrhu nad Idrijo ima Slovenija rudnik urana

Dragocen vir jedrske energije

Nedavno je prizadela ves zahodni svet energetska kriza, ki je nastala kot posledica prekinjenih dobav petroleja s strani arabskih držav. Ob vsej škodi in nevšečnosti, ki so jo spremljale, pa je prinesla s seboj tudi nekaj pozitivnega. Energetska kriza je namreč dokazala, kar so že prej mnogi znanstveniki opozarjali in sicer, da si mora človek čimprej poiskati novih virov energije, če si hoče zagotoviti bodočnost.

Ena najvažnejših alternativ klasičnim virom energije je prav go tovo atomsko oz. jedrska energija, ki je do danes nismo v polni meri izkoristili. Za proizvajanje atomske energije so potrebne določene snovi, med katerimi je ena najvažnejših prav uran. Iz tega lahko sklepamo, kakšne važnosti je odprtje rudnika urana v Sloveniji, v Žirovskem vrhu nad Idrijo.

Prav o tem rudniku, o njegovem pomenu, o predelavi uranove rude in o izkoriščanju urana v energetski namene bo predaval prof. dr. Jože Silivnik, vodja Laboratorija za kemijo fluora na nuklearnem inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani in predstojnik Oddelka za kemijo pri FNT na Ljubljanski univerzi. Predavatelj s skupino sodelavcev o seboj vodi delo za izdelavo tehnološkega postopka predelave uranove rude.

Predavanje bo v petek, 19. aprila ob 20.30 v klubski dvorani na Verdivem korzu 13.

Urniki trgovin in bencinskih črpalk

Združenje trgovcev je objavilo urnik trgovin za današnji in jutrišnji dan.

Danes, v nedeljo, bodo zaprte vse trgovine. V goriški pokrajini so danes dejavne sledeče bencinske črpalke: Goriška občina - Shell, Ulica Lungo Isonzo Argentina; Esso, Korzo Italija in Travniki; Agip, Ulica Duca d'Aosta; Gulf, Ulica Leon; Chevron, Ulica Brigata Re, Krminska občina - Api, Drevored Venezia Giulia; Shell, Travniki, Občina Ronke - Total, Ulica Reduplija; Chevron, državna cesta št. 14, Doberdoba občina - Chevron, Dol. Občina Tržič - Esso, Ulica Boito; Api, Ulica Cosulich; Mobil, Ulica Boito; Agip, Ulica D. d'Aosta.

Jutri, 15. aprila, bodo vse trgovine zaprte, razen pekarn, mlekar in dežurnih cvetličarn, ki bodo odprte v dopoldanskih urah. Jutrišnje dežurne bencinske črpalke so naslednje: Goriška občina - Total, Trg Municipio; Agip, Ulica Aquileia; Esso, Ulica Brass; Fina, Korzo Italija; Shell, Ulica Di Manzano, Občina Tržič - Agip, Ulica Valentinis; Total, Drevored San Marco; Shell, Ulica 4. novembra, Občina Starancan - Chevron, glavni trg, Krminska občina - Esso, Drevored Venezia Giulia, Občina Gradišče - Esso, Trg Unità.

Šolske vesti

Ravnateljstvo učiteljskega »Simon Gregorič« v Gorici sporoča, da bo v četrtek, 18. aprila v risalnici šole s pričetkom ob 17. uri didaktični sestanek. Starši dijakov ali njihovi namestniki so vabljani, da se sestan-ka udeležijo.

Slovensko katoliško društvo »HRAST« iz Doberdoba

vabi

na svoj tradicionalni

PRAZNIK POMLADI

ki bo dne 15. 4. 1974 v Doberdobi.

Od 15. ure dalje bodo na programu nastopi moškega zbora »Igo Gruden« iz Nabržine, moškega zbora »Zarja« iz Bilj, ansambla »Igo Radovič«.

Sledila bo prosta zabava in bogat SREČOLOV.

V torek v Štandrežu podelitev priznanja pevovodju Francu Lupinu

V Štandrežu bo v torek, 16. aprila ob 20. uri na sedežu prosvetnega društva »Oton Zupančič« prijetna domača slovesnost. Domači prosvetni delavci bodo počastili dolgoletno delo štandreškega prosvetnega delavca in pevovodja Franca Lupina in mu podelili častno priznanje, zlato kolajno z diplomom. K srečanju vabi odbor prosvetnega društva »Oton Zupančič« vse vaščane.

Kino

Gorica

VERDI 15.00-21.30 »Jesus Christus superstar«. Ameriški barvni film. A. Nelly in N. Anderson.

CORSO 14.45-21.30 »Serpico«. Al Pacino. Barvni film.

MODERNISSIMO 15.00-21.30 »Il portiere di notte«. D. Bogarde in C. Rampling. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

VITTORIA 15.00-21.30 »La spada nella roccia«. Barvna risanka.

CENTRALE 15.15-21.30 »Lo chiamavano Trinità«. T. Hill in B. Spencer. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 14.00-22.00 »Ku-Fu dalla Sicilia con furor«. Barvni film.

EXCELSIOR 14.00-22.00 »Il mio nome è Nessuno«.

PRINCIPE 14.00-22.00 »I guappi«. Barvni film.

Razna obvestila

Podporno društvo za Goriško obvešča člane, da bo v četrtek, 18. aprila s pričetkom ob 20. uri redni občni zbor. Zbor bo na sedežu, Ulica Malta 2.

Slovenska prosvetna zveza priredi v petek, 19. aprila, ob 20. uri na sedežu v Ulici Malta 2 v Gorici posvet članov glavnega odbora SPZ in predsednikov vseh prosvetnih društev. Predsedniki, ki se ne morejo sestan-ka udeležiti naj delegirajo drugega člana odbora.

Izleti

Slovensko planinsko društvo - Gorica priredi, jutri 15. t.m., 1. tradicionalni spomladanski družinski izlet v Ajdovščino. Na programu je krajši izlet do izvira Hublja ter srečolov in prosta zabava, ki bosta v prostorih hotela »Planika«. Na razpolago imajo še nekaj prostorov. Avtobus bo odpeljal s Travnika ob 13.00; s pevskega mosta ob 13.05; iz Podgore ob 13.10; iz Štandreža ob 13.15 ter iz Sovodnej ob 13.20.

Sekcija ANPI s Peči priredi v nedeljo, 21. aprila, avtobusni izlet v Begunje in k Sv. Urhu. Vpisovanje sprejemajo Stanko Malič (brivce) za Sovodnje, Stanislav Čutič za Gabrje, Danilo Ožbot (gostilna) za Rupo ter Oskar Kovic (trgovina jestvin) za Peč.

Prispevki

V sklad za spomenik padlim na Vrhju so prispevali Eustachio Capicco iz Aten 10.000 lir, Franc Černic iz Ronk 2.000 lir, Benjamin Juren iz Polaca 30.000 lir, Oskar Grilj iz Gorice 2.500 lir, Mirko Grilj z Vrhja 5.000 lir. Zbiranje prispevkov se nadaljuje.

KMEČKO-DELAVSKA POSOJILNICA V SOVODNJAH

BILANCA ZA LETO 1973

Aktiva	Pasiva
Blagajna 6.784.164	Hranilne vloge 467.461.232
banke 219.315.876	Upniki 6.160.876
vrednostni papirji 104.239.470	Razni skladi 11.975.743
menična posojila 170.420.255	Razni računi 2.876.155
nepremičnine 3.314.900	Premoženje: 92.000
premičnine 1	Čl. deleži 14.159.467
menice v inkaso 243.158	Rezerve 502.725.473
razni računi 884.000	Čisti dobiček 2.476.361
	505.201.834
	505.201.834

RAČUN DOBIČKA IN IZGUBE

Dohodki	Lir	29.630.928
Izdatki	Lir	27.154.567
Čisti dobiček	Lir	2.476.361

PREGLED VLOG, POSOJIL IN REZERVE

Leto	Vloge	Posojila	Rezerve	Štev. vlog	Štev. posojil
1948	1.769.682	1.225.200	19.487	—	—
1958	28.029.917	17.589.934	1.455.212	235	95
1968	208.850.965	116.670.000	6.215.393	489	151
1971	349.627.881	139.160.000	8.017.913	560	147
1972	414.029.736	145.354.255	8.880.607	589	131
1973	467.461.232	170.420.255	14.159.467	629	120

PRIZNANO MEDNARODNO

AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA - UL. Duca d'Aosta 180 - Tel. 28-45 GORICA

PREVZEMAMO PREVOD VSAKOVRSTNEGA BLAGA

KMEČKA BANKA

USTANOVljena LETA 1909

GORICA - UL. Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

VSE BANČNE USLUGE MENJALNICA

TOZD

GOSTINSTVO IN ŽIČNICE NOVA GORICA

OBVEŠČA

da žičnica za Sv. Goro redno obratuje od 9. ure zjutraj do 17. ure. Cena v obe smeri je 12,00 ND. Nudimo popust organiziranim skupinam.

Nova jugoslovanska ustava: kaj, zakaj, kako

Delegacije, delegati, zbori

12.

Zdaj je torej v Sloveniji in v vsej Jugoslaviji na desettisoče članov delegacij. Takšen način zastopstva v političnem sistemu zagotavlja predvsem tole: odločanje v občini, republiki, pokrajini ne poteka več prek nekakšnih splošnih političnih reprezentantov, predstavnikov, izvoljenih na splošni h volitvah vsaka štiri leta, marveč s takšno obliko političnih institucij, ki zagotavljajo neposredno navzočnost interesov, ki prihajajo do veljave v osnovnih celicah družbe.

Delegacije in iz njih izvirajoči delegati so torej instrumenti samoupravnega in političnega organiziranega delavskega razreda, izražajo naj realne interese delovnih ljudi. Pri tem pa ustava nedvoumno opredeljuje njihovo odgovornost do delavcev in delovnih ljudi sploh in do celotne družbe.

Odgovornost — ne samo delegatov — ustava opisuje takole: »Vsi nosilci samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij so pri delu in opravljanju svojih funkcij pod družbenim nadzorom.«

Vsak izvoljen ali imenovan nosilec samoupravnih, javnih ali druge družbene funkcije je osebno odgovoren za izpolnjevanje le-te in ga je možno opodbiti ali odstaviti. Ima tudi pravico odstopiti in odstop obrazložiti.

Kaj torej dela delegacija? Določa poglavitna stališča, ki jih bodo delegati zastopali v skupščini. Pri tem upoštevajo interese in smernice temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, pa tudi

splošne družbene interese in potrebe. Gre torej za usklajanje posebnih in posamičnih ter skupnih, občin koristi. Velja torej, da je potrebno imeti pred očmi, da imajo recimo gospodarji svoj poseben interes, ki je drugačen od predelovalcev lesa, naloga delegacij in delegatov pa je, najti izhod s sporazumi in dogovori, ne pa s preglasovanjem v skupščinah.

O svojem delu in delu delegatov v skupščini morajo delegacije poročati temeljnemu samoupravnemu organizacijam in skupnostim (TOZD, krajevnim skupnostim, samoupravnim skupnostim za izobraževanje, kulturo ipd.). A delegacije ne samo obveščajo te skupnosti oz. organizacije, marveč so jim odgovorne. Delegacija je razen tega dolžna sodelovati z drugimi delegacijami, da bi našli sporazumne rešitve prečnih vprašanj.

Ne boji razlagal nekoliko zamotanega načina, kako poteka povezava delegacij in kako določajo število delegatov. Kar za deva število delegatov, je pri njem odločilno število delovnih ljudi, ki so izvolili delegacijo, možna pa so — izjemoma — tudi druga merila.

Novost te ustave je tudi v tem, da v skupščine občine, republike in pokrajine delegirajo svoje delegate tudi »delavci in drugi delovni ljudje ter občani, organizirani v družbenopolitične organizacije, združene v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, ali kot člani organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva.«

Tako imamo delegacije, voljene po treh glavnih merilih: po udeležbi v družbenem delu, pri čemer sodijo sem tudi kmetje in obrtniki in drugi samostojni poklici; dalje, po kraju bivanja, se pravi prihajajoče iz krajevnih skupnosti, in tretjič, po politični organiziranosti.

To je podlaga treh skupščinskih zborov: zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti (oziroma v republiki zbora občin) ter družbenopolitičnega zbora.

V primerjavi z dosedanjim ustrojem skupščin je torej zdaj v občinah več zborov (prej sta bila praviloma dva), v republiki skupščini pa manj kot poprej. V zboru združenega dela je zdaj namreč — če nekoliko poenostavimo — združeno delo dosedanjega gospodarskega, prosvetno-kulturnega in socialno-zdravstvenega zbora. Republiškega zbora kot splošnega političnega zbora pa prav tako ni več.

Kar zadeva pošiljanje delegatov v skupščine, so razločki med družbenopolitičnim in drugima dvema zboroma. V prvem so vsi člani delegacije zmerom delegati v skupščini, pri drugih dveh pa delegacije pošiljajo delegate v skupščino glede na dnevni red. Recimo: če bo govor o gradbeništvu ali stanovanjih, bodo delegacije poslale iz svojih vrst take ljudi, ki so teh stvari najbolj vešč, ki največ vedo, so najbolj kompetentni, pri čemer ni rečeno, da bodo to samo gradbeni, urbanistični, stanovanjski strokovnjaki. Delegati morajo torej ravnati po smernicah samoupravnih orga-

PIŠE

Jože Šircelj

nizacij in skupnosti oziroma delegacij ter v skladu z družbenimi interesi, »a so samostojni pri opredeljevanju in glasovanju«. Protislovje med obema zahtevama, oziroma med dolžnostmi in pravicami ni nezdravljivo. Ne gre namreč za imperativni mandat, češ, v TOZD menimo tako in nič drugega, bori se za naše stališče, pa na stane, kar hoče. Tak mandat bi prevedel blokiralno odločanje na podlagi spazumevanja in dogovarjanja, delegata pa spremenil v nesamostojnega. Delegat je ravno zato delegat, ker po vsestranskem premisleku in posvetih samostojno pove, kaj misli, in glasuje, za kar misli, da je prav.

Kakšna je »delitev dela« med tremi skupščinskimi zbori. Ne da bi šli v nadrobnotosti, so pristojni razdeljene takole:

● zbor združenega dela sodeluje pri odločanju o vprašanjih, ki se tičejo delavcev in drugih delovnih ljudi v združenem delu.

● zbor krajevnih skupnosti oz. zbor občin odloča o vprašanjih, ki se tičejo delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih.

● družbenopolitični zbor pa o vprašanjih, ki se nanašajo na uresničevanje, razvoj in varstvo z ustavo opredeljenega socialističnega samoupravnega sistema.

Ustava tudi določa, da v delu skupščinskih zborov enakopravno sodelujejo prek delegatov tudi skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Ne vseh, a vseh glavnih: za izobraževanje, znanost, kulturo, zdravstvo in socialno varstvo, kadar je na dnevnem redu vprašanje, ki se jih tiče.

davčni odstotek na dohodek od 9 do 10 milijonov že 31. odst., od 12 do 14 milij. pa 32. odst. Enaka določba je bila že v veljavi od leta 1964 do 1967 in so jo odpravili na pritisk levčarskih strank. Izkazalo se je, da so veliki delničarji ali bežali s kapitalom v inozemstvo, ali izbrali drugačne poti za utejevanje tovrstnih dohodkov.

Dobra novica za upokojevalce in delojemalce

Vlada se je odločila, da poviša za veljavnostjo od 1.1.1974 za upokojevalce in delojemalce sedaj predvidene davčne nupuste še za 24.000 lir letno ali 2.000 lir mesečno. Poleg popusta 36.000 lir, ki ga uživajo vsi davkoplačevalci, bodo te kategorije davčnih obvezancev deležne namesto dosedanjih predvidenih dodatnih 36 tisoč lir, še 60.000 lir popusta na davku. Ostanje seveda v veljavi pašalni popust 12.000 lir za stroške za zdravstvo, za obresti, za solnine itd. Na ta način bodo poklopinine in plače proste davščine do 1.090.000 lir letno. Delodajalci in delatelji poklopinine ne bodo pobirali in odvajali od mesečnih obrokov nobenih davščin, če ne bodo mesečne presegale 90.000 lir.

V programskih deklaracijah je predsednik vlade, kot smo že poročali, napovedal, da bo znašala letna razdavčitev le 12.000 in ne 24.000 lir.

Prizadeta oseba pride pred sodnika na podlagi zapisnika in poročila agentov (orožniki, prometna policija itd.) ki ugotovijo de-facto, da je kršitelj »izgledal« v vinjenem stanju. Tako ugotovitev podkrepiti z opisom, da je voznik smrdel po vinu, da je v težavo in nevezano govoril, da ni mogel stati pokonci itn.

Ni treba posebej poudarjati, da je pri tem zakonodajalec ostal pomakljiv, saj bi se ne smelo dopustiti, da se kdo kazensko preganja pod obtožbo, ki temelji le na »vtisih« in »občutkih« posameznega kaznivca, vse to, posebno ko so na razpolago tehnični pripomočki, ki skoro neovrgljivo dajo sliko dejanskega stanja.

Tako pride v naši odvetniški praksi do večnih sporov, ko se na kazenskih obravnavah izpodbijajo včasih res nevezdržni »dokazi« o vinjenosti s končno posledico, da imajo ljudje občutek relativnosti sojenja in pravice.

Primorska poje

(Nadaljevanje s 5. strani)

rin, iz katere je Koloini izvalil v svoji izredni kreativni predanosti razkošno poetično bogastvo; nepastopno valovanje ni pustilo vpeto do kraja v vseh ostenkih izobiljane skladbe, ki je vse skozi ohranila svoj muzikalni vsebini odmerjeni okvir. Morda je bilo to najplešja in najbolj zorna dosežena postavitev zborov. Pobudila je navdušujoče proklamiranje. Marko škoda Orošča je zahtevalo pisano. Zelo solidno je pripravljeno, potrebuje pa še nekaj časa, da je zbor bolje dojamemo v ritmične in izrazne strani, vendar predstavlja uspeh za zbor, ki si je letosnjim uspehom zaradi zahtevne naloge. Motil je večino izstopajoč glas iz prvotenske skupine, ki se ni vključil v enotno naglasovanje in dinamično razlikovanje ter skladno oblikovanje fraze.

NEDELJA, 14. APRILA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

- 11.00 Velikonočna maša
Velikonočni papežev blagoslov Urbi et orbi
12.30 Kmetijska oddaja
13.00 Risani filmi
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 Risani filmi
15.00 ARSENIO LUPIN
Televizijska priredba po delu Maurica Leblanca
Sredi belega dne so iz neke banke izropali večjo vrednost v obliki delnic in vrednostnih papirjev. Policija sumi, da je to delo Arsenia Lupina. Zato je treba moža zalotiti in spraviti za zapah. Notranji minister in prefekt se dogovorita, da bosta v ta namen poklicala na pomoč nekega zelo spretnega policijskega agenta, Viktorja, ki ga bodo poklicali iz Afrike. Ta se bo izdaljal za človeka čiz podzemlja in v tem svojstvu se bo vrnil v Lupinovo družino in lopova aretirat. Toda Lupin...
17.30 DNEVNIK
17.45 Rezultati in kronike nogometnega prvenstva
18.00 Glasbeno tekmovalstvo: Il mangianote
19.10 Italijansko nogometno prvenstvo: Registriran počas nogometne tekme
Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.30 STAN IN OLIO
Na sporedu sta dva filma s tema znanima komikom. Film Muraglie (Zidovi), je režiral Parrot in nam govori o lepih in tudi neprijetnih dogodivščinah teh komikov, ki prideta v zapor in med nekim uporom jetnikov ubežita in se skrijeta na bombazni plantaži med črnske delavce. Drugi film L'esplosione» (Eksplodizija), je prav tako poln humorja, ki ga znata dati le dva komika.
21.40 ŠPORTNA NEDELJA
Filmske kronike in komentarji o športnih dogodkih
22.30 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 10.00 Prenos svečane otvoritve milanskega velesejma
16.30 Konjske dirke v Rimu in Plavalne tekme v Bergamu
18.40 Italijansko nogometno prvenstvo: Strmen palas nogometne tekme
19.00 Na strani šibkejšega:
LEPSI JUTRISNJI DAN
19.50 Športni dnevnik
20.30 Ob dvajseti uri
20.30 DNEVNIK
21.00 Glasbeni prireditel
Nastopa Little Tony
22.00 Sedmi dan: kulturne aktualnosti
9.30 L. N. Tolstoj: VOJNA IN MIR
Angleška dramska nadaljevanja
10.15 Kmetijska oddaja
11.00 Otroška matineja
12.30 POROČILA
15.30 Koncert pevskega zbora »Vasilij Mirka« s Proseka - Kontovela
16.00 Jubilej zvestobe, dokumentarna oddaja
17.00 Zanimivosti doma in po svetu
17.20 POROČILA
17.25 Moda, nasveti, priporočila
17.35 »Bila je noč v Rimu«, celovečerni Rossellinijev film iz leta 1960
19.45 Detel Nagajček, risanka
20.00 DNEVNIK
20.25 Tedenski zunanepolitični komentar
20.35 A. Kovacic: »V REGISTRATURI«
Nadaljevanje in konec dramske nadaljevanke, ki jo je pripravila zagrebška TV. Zadržje nadaljevanje nosi naslov »Kruva svata«
21.45 Gubecina, film, ki ga je napravil Dušan Vukotić
22.15 Športni pregled
22.30 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 19.45 Serijski film o pticah
20.15 Pregled sporeda za prihodnji teden
20.30 »Ljubezen je čudovita stvar«, celovečerni film
22.00 Veliki zabavni orkester RTV Beograd

TRST A

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila
8.05 Slovenski molovi; 8.30 Papežev
Kmetijska oddaja; 9.00 Maša;
9.45 Orgle; 11.15 Mladinski oder:
»Zajčkovci prihi«; 12.00 Nabozna oddaja; 12.30 Zabavna glasba;
13.00 Zvočni zapisi; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Mirko Mahnič: »Vinska zalostna z aleluja«;
16.20 Glasbila; 17.00 Sport; 18.00 Nedeljski koncert; 19.20 Mojstri jazz; 20.00 Sport; 20.45 Praktika; 22.00 Nedelja v sportu;
22.10 Alban Berg, Sonata za klavir, opus 1.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutrarnja glasba; 9.00 Nepozabne melodije; 10.30 Dogodki in odmevi; 10.45 Glasba in nasveti; 12.10 Glasba po željah; 12.35 Zunanepolitični pregled; 15.30 Iz studija 14; 16.15 Poskočene; 17.00 Sosodni kraji in ljudi; 17.35 Glasba po željah; 18.45 Poje Arsen Dedić; 19.00 Nedelja na športnih igriščih; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeri; 20.45 Orkestri; 21.00 Sportna nedelja; 21.15 Operetna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.00 Jutrarnja glasba; 9.00 Godala; 10.15 Nedeljski ansambli; 10.20 Velikonočna maša; 12.20 Skladbe za godala; 14.30 Folk Jockey; 15.10 Program z Gnom Brmerijem; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Nogomet od minute go minuto; 17.30 Odrska glasba; 18.20 Filharmonični orkester; 19.55 Jazz; 20.00 Ponovno na sporedu; 21.15 Velikonočna zgodba; 21.30

Violina in klavir; 22.00 Joseph Conrad: »Vittoria«.

II PROGRAM

- 7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.00 Salvijski spored; 12.00 Športna prognoza; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 Glasbeno-govorni spored; 14.30 Plošče; 16.40 Vam ugaja klasika?; 17.30 Sportna nedelja; 18.50 Plesna glasba; 19.55 Operna glasba; 21.00 Operetna glasba; 21.25 Nedeljski revijski spored.

III PROGRAM

- 9.45 Sličice iz Francije; 10.00 Simfonični koncert; 11.35 Skladbe za orgle; 12.20 Plesna in balna glasba; 14.00 Italijanske popevke; 14.30. Angleška operna glasba; 17.30 Lahka glasba; 18.00 Literarna oddaja; 19.15 Večerni koncert; 20.15 Preteklost in sedanjost; 20.45 Poezija; 21.30 Klub poslušalcev.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 13.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.07 Ludvig Ahtel: »Pogumni krojaček« igra za otroke; 9.05 Se pomnite, tovariši...; 10.05 Prvi aplavz; 12.00 V nedeljo opoldne; 14.05 L. Pirandello: Idealni zakon - Humoreska; 14.25 Veliki zabavni orkestri; 15.10 Nedeljska reportaža; 15.30 Operne melodije; 16.00 Nedeljsko športno poobčilo; 18.15 Heinz Hostnig: »Podobe v ogledalu« - Radijska igra; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbeno razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Zaplešite z nami; 23.05 Literarni nokturno - A. Blok; 23.15 Jazz za vse.

Koprska barvna TV

- 20.00 Risanka; 21.15 Dnevnik; 20.35 Prenos nogometne tekme: Jugoslavija - SZ; 22.00 Teresa Kesovija Show.

CETRTEK, 18. aprila

- 8.10, 9.05, 9.20, 9.35, 15.35 TV šola; 15.55 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: SZ - ČSSR; 18.40 Zlati cekin - 2. del; 19.15 Naš ekran; 19.45 »Detel Nagajček« - risanka; 20.00 Dnevnik; 20.35 Kam in kako na odhiti; 20.40 Vest in pločvina; »Divji lov«; 21.15 Monitor »Olimpija«; 21.45

PONEDELJEK, 15. APRILA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost: MONOGRAFIJA
12.55 Tedenska knjižna oddaja
13.30 DNEVNIK
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše
17.45 Program za mladino
»Alarm na obali«
18.45 Srečanje z Badenom Powellom
19.15 Italijanske kronike
Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 »DORINGO«
Film je režiral Arnold Laven, v glavnih vlogah pa igrajo Senta Berger, Tom Tryon, James Caan in Slim Pickens. Film je star western vojaškega značaja. Tu se križajo prigrade številnih ljudi, ki živijo vzdolž reke Doringo na področju, ki ga se naseljujejo Indijanci, ki pa so, logično, v boju z »bledilci«... Toda niti sami belopoliti ljudje niso med seboj preveč složni...
22.30 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 15.00 Motociklistične dirke v Imoli
Plavalne tekme v Bergamu in Konjske dirke v Rimu
18.45 Športni dnevnik
19.00 Sloviti pobezi iz zapora: PRINC RAKOCZI
Zgodba se dogaja na Madžarskem. Kmetje s področja Tokay se uprejo avstrijskim oblastem in prosijo princa Ferenc Rakočzija, naj bi jih v uporu vodil. Toda Rakočzi je obljubil zvestobo avstrijskemu cesarju. Kljub temu na Dunaju nimajo jani zaupanja in mu nastavijo past. Nekemu francoskemu častniku naročijo, naj se izdaja za sla francoskega kralja, ki da je na strani upornega madžarskega ljudstva. In Rakočzi, ki je medtem pristal na upor, nase, aretirajo ga in zaprejo v Dunajskem Novem mestu. Od tod pa bo treba ven...
20.00 Ob dvajseti uri
20.30 DNEVNIK
21.00 TV razprave
22.00 Simfonični koncert
Turinski simfonični orkester bo pod vodstvom Sergia Celibidacheja izvajal Schubertovo Simfonijo št. 2.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.10 in 9.30 TV ŠOLA:
Pravopis, Matematika, Kako raste, Rokavski preliv, Vuk Karadžić
9.00 Angleščina
9.15 Nemščina
14.25 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu
ČESKOSLOVANSKA - ŠVEDSKA
prenos v evroviziji iz Helsinkov
17.50 Kljukce je pestunja
Igrica iz vrste Kljukcevih dogodivščin
18.15 Obzornik
18.30 Na daljnem severu: LJUDJE MORJA
Dokumentarni poljudno znanstveni film
Film je režiral in ga tudi posnel Veikko Korkkolainen po scenariju, ki mu ga je pripravil Reijo Kasinen.
19.00 Mladi za mlade: »NA TI...«
19.45 KAJ HOČEMO
Aktualna oddaja o družbeno - političnih dogajanjih
Tokrat bo na sporedu kandidacijska konferenca republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva.
19.45 Detel Nagajček, risanka
20.00 DNEVNIK
20.30 Sodobna oprema
Nasveti in priporočila
20.40 W. Shakespeare: BENESKI TRGOVEC
21.35 Kulturne diagonale
22.05 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 20.00 Risani filmi za otroke
20.30 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu
ČESKOSLOVANSKA - ŠVEDSKA
Barvni prenos iz Helsinkov
22.15 Predstava Julie Andrews
drugi del

TRST A

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slovenski molovi; 8.30 Papežev
Kmetijska oddaja; 9.00 Maša;
9.45 Orgle; 11.15 Mladinski oder:
»Zajčkovci prihi«; 12.00 Nabozna oddaja; 12.30 Zabavna glasba;
13.00 Zvočni zapisi; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Mirko Mahnič: »Vinska zalostna z aleluja«;
16.20 Glasbila; 17.00 Sport; 18.00 Nedeljski koncert; 19.20 Mojstri jazz; 20.00 Sport; 20.45 Praktika; 22.00 Nedelja v sportu;
22.10 Alban Berg, Sonata za klavir, opus 1.

KOPER

- 6.30, 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutrarnja glasba; 9.00 Nepozabne melodije; 10.30 Dogodki in odmevi; 10.45 Glasba in nasveti; 12.10 Glasba po željah; 12.35 Zunanepolitični pregled; 15.30 Iz studija 14; 16.15 Poskočene; 17.00 Sosodni kraji in ljudi; 17.35 Glasba po željah; 18.45 Poje Arsen Dedić; 19.00 Nedelja na športnih igriščih; 19.30 Prenos RL; 20.00 Glasba v večeri; 20.45 Orkestri; 21.00 Sportna nedelja; 21.15 Operetna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.00 Jutrarnja glasba; 9.00 Godala; 10.15 Nedeljski ansambli; 10.20 Velikonočna maša; 12.20 Skladbe za godala; 14.30 Folk Jockey; 15.10 Program z Gnom Brmerijem; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Nogomet od minute go minuto; 17.30 Odrska glasba; 18.20 Filharmonični orkester; 19.55 Jazz; 20.00 Ponovno na sporedu; 21.15 Velikonočna zgodba; 21.30

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 13.00, 19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljic; 9.20 Lahka glasba; 10.15 Za vsakogar nekaj; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.10 Majhni ansambli; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Tuje pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Amaterski zbori; 14.55 Sodobna operna proscortor; 15.40 J. S. Bach: Koncert za dve violini; 16.00 »Vrtljake«; 16.45 Moda; 17.10 Koncert po željah; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Lahka glasba; 18.45 Interna 489; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Anselmet T. Kmet; 20.00 Predstavljam vam o pergo; »Oheron«; 22.15 Za ljubitelje jazz; 23.05 Literarni nokturno

Koprska barvna TV

- 20.00 Risanka; 21.15 Dnevnik; 20.35 A. Tolstoj: »Igralka«; 21.05 »Mery R« - film; 21.55 Pesmi in plesni stare Indije.

SOBOTA, 20. aprila

- 9.30, 10.35, 12.00 TV šola; 12.55 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: SZ - Švedska; 17.25 Srečanje s T. Maroltov; 18.00 Ozorniki; 17.15 »Zvezdica« - film; 19.05 Moda; 19.15 »Gledališče v hiši« - serijska igra; 19.45 »Detel Nagajček« - risanka; 20.00 Dnevnik; 20.20 Notranjepolitični komentar; 20.30 štirje asi; 21.25 Pravniški - risanka; 21.50 Dnevnik; 22.05 Cannon - serijski film.

Koprska barvna TV

- 17.25 Nogomet: Željeznica Sloboda; 19.45 Barbara - film; 20.00 Dnevnik; 20.30 Podkupo vanje in korupcija - film; Col diti; 21.20 Doročevščine na morju - film; 21.50 Hokej na ledu: SZ - Švedska.

Davčna posvetovalnica

V tej rubriki seznanja naš davčni izvedenec dr. Stanislav Oblak čitatelje z novostmi, ki jih uvaža nova davčna reforma. Prav tako odgovarja na vprašanja čitateljev, ki se nanašajo na novo davčno reformo in na vprašanja, ki kakarkoli zadevajo davčne obveznosti državljanov. Vprašanja lahko naslovite na uredništvu lista v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na strokovni združenji Slovensko gospodarsko združenje ali Kmečka zveza, obe v Trstu v Ul. Cicerone 8/2.

Krajevni davek na dohodke

Kot smo že videli, bodo krajevni davek na dohodke pobirali v korist občin, pokrajin, dežel, zbornice za trgovino, industrijo, poljedelstvo in obrtništvo in turističnih ustanov. Skupna ali kotva davka se bo gibala od najmanj 8,90 do največ 4,70 odst. v mejah, ki jih bodo vsamezne ustanove avtonomno določile. Že sedaj pa je določeno, da bodo za štirilete 1974-1977 pri nas iplicirali najvišjo ali kotvo, t.j. 14,70 odst. Davek bo pobirala država, ki bo na drugi strani za to dobo obvezana, da letno izplačuje ustanovam posebne prispevke po že sedaj določenih ključih.

Ali kotva je enotna in velja tako a dohodke fizičnih kakor juričnih oseb. Nekaterke kategorije fizičnih oseb bodo uživale posebno olajšavo pri plačevanju krajevnega davka na določene dohodke: gre za lohodke od podjetij, od kmetijstva in od avtonomnega dela (v kolikor lavkoplačevalec dela pretežno v podjetju ali kmetijstvu), med temi o obrtniki in profesionisti. Tem kategorijam bodo računalni ali kotve samo na polovico dohodkov in siher do 15 milijonov lir letno; prvih 1,5 milijona lir dohodka pa bodo lavka vsekakor oproščeni.

Mezde, plače in pokojnine ne bo lo podvržene ILOR. Ko so v parlamentu in senatu razpravljali o kvirnem zakonu davčne reforme, o zagovorniki avtonomnih delavcev, obrtnikov, malih trgovcev, metov in profesionistov, močno razviral različno mero obdavčevanja davčnih obvezancev, ki vsi živijo od lastnega dela. Predlogi za iskalo: izenačenje med obsema kategorijama so bili »delo« češ da e tako in tako možno uspešno iz strani avtonomnih delavcev neprimerno rečja in lažja kot v primeru delni emalcev in upokojevcev. Prosti LOR so končno vsi tisti dohodki, za katere je pred

OB OBISKU EDINEGA PREŽIVELEGA TALCA INŽ. STEVA RODIČA

Pričevanje ob zidu mučeniške smrti 71 ustreljenih talcev na Opčinah

Inž. Rodič je povedal za število ustreljenih in pokazal točen kraj streljanja, ki je ob zidu za sedanjim spomenikom

Spominske svečanosti ob 30. obletnici ustrelitve 71 talcev na Opčinah se je udeležil tudi inž. Stevo Rodič, ki je prišel iz Bihaca kot edina preživelega talca groznega pokola. Tudi Rodič je bil namreč med 72 talci, ki so jih Nemci odpeljali iz koronejskih zaprtov da jih ustrelijo na openskem strelišču kot hudo represalijo zaradi atentata v openski kinodvorani. Na skoraj neverjeten način, predvsem zaradi svoje pri-sebnosti ter poguma pa si je mladi bosanski fant rešil življenje in na Krasu nadaljeval po partizanski poti, na katero je stopil že poleti 1941 v Bosni.

Po nedeljski proslavi na Opčinah je ostal pri nas, kot gost partizanskega združenja ANPI, do četrtka. Obiskal je predvsem družini Petelin v Repnici in Rodič (Grzonovi) v Saležu, pri katerih je našel prvo zavetišče, pomoč in vezo s partizani. Srečal se je po tolikih letih z nekaterimi soborci, sprejel ga je podpredsednik deželnega sveta, ravnatelj, zgoniški župan Josip Guštin mu je na županstvu podelil spominski plaketo, spominsko plaketo so mu izročili openski partizani, združeni v ANPI, in je poklonilo knjigo o Bazoviški brigadi. Slovenski klub pa mu je ob srečanju v Gregorčičevi dvorani podelil Hlavatyjevo sliko s kraško pokrajino, ki jo je prepoznal kri talcev.

Srečen, da se je vrnil v naše kraje, kjer se je pred 30 leti »spet rodil«, kot je sam rekel, in da je lahko obiskal ljudi, ki so mu pomagali v najhujši stiski, je rad odgovarjal častnikarjem in večkrat pripovedoval svojo skoraj neverjetno zgodbo, iskreno in prepričljivo, da je s 30 leti življenja in te je sprelatval srh, ko si ga poslušal. Tudi najmanjše podrobnosti so mu o sebi in o tistem času v spominu, datumi, imena, kraji.

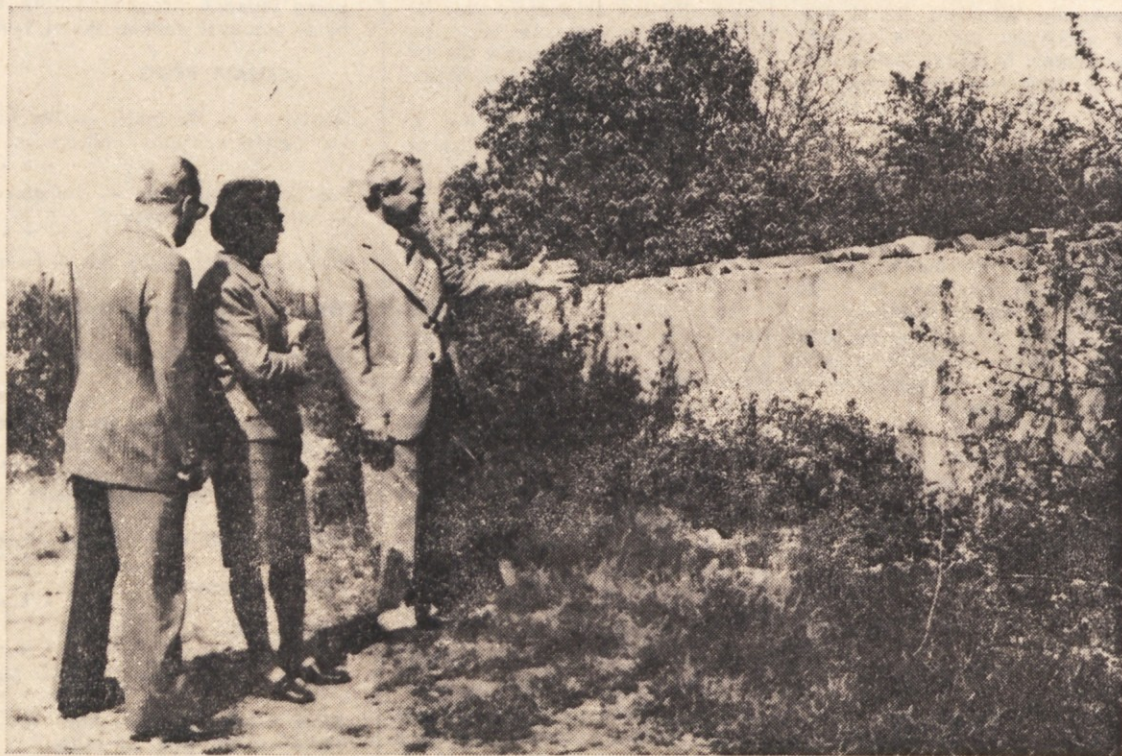
Zato smo mu tudi hvalile. Po njegovem pripovedovanju imamo zdaj točen opis dogodkov 3. aprila 1944, pri čem na dan in se bile osvetljene nekatere pomembne stvari ter podrobnosti. Tako smo dobili potrdilo o številu ustreljenih talcev, opis turobne »cerimoniale«, junaškega za- ožnega talca in pogoju nesrečnih krvnikov ter njihovih fašističnih pomagačev.

Stevo Rodič, ki smo ga za to nalogo zaposlili, nam je v sredo dopoldne tudi točno pokazal kraj ustrelitve talcev, to je nekaj metrov za spomenikom, ob zidu, ki so ga pred leti delno porušili in ki je ločen od spomenika z žično ograjo strelišča. Predstavniki partizanskega združenja, ki so bili navzoči, so poudarili, da bomo z našo občinske uprave, naj poskrbi, da se čimprej žična ograja premakne, da bo ta zid sestavljal del spominskega obeležja.

Važno je tudi to, kar je Stevo Rodič slišal o streljanju 71 ustreljenih talcev, kot mu je tedaj, čez nekaj ur, povedal te- stra ranjenega garibaldinskega komisarja »Bruna«.

Stevo Rodič se je rodil 16.4.1924 v Divarju. Od stanka začel se je udeležiti »svobodnega boja« v Bosni. Leta 1942 je bil ujet in ga je italijansko vojaško vojno sodišče v šibeniku obsodilo na 12 let strogega zapor (dva njegova tovariša so obsodili na smrt in ustrelili). Zdelo se je dolga pot po italijanskih zaporih: Ancona, Bologna, Parma, Firenze, Reka, Trst. Tudi v koronejskih zaporih je bil vedno sam v samici.

Takole, približno, pripoveduje Rodič. Nekega dne, bilo je to 3. aprila 1944 dopoldne, okrog 10. ure, je prišel v celico stražar, prebral iz seznama njegovo ime in mu ukazal: »Fuori con tutta la roba«. Z njim sta bila dva esesovska nacistična policaja. Na hodnik so prihajali zaporniki iz drugih celic. Med njimi je Stevo zapazil mlado, zaskrbljeno dekle, in jo potolažil, ko se mu je potolažila, da jo bodo verjetno ustrelili, ker so jo zajeli s partizansko pošto in dvema pištolama (bila je to komaj dvajsetletna Marija Roza Umer iz Marežig). Talce so odvedli na dvorišče in jih preštevati. Najprej so jih našli 73, nato pa so ugotovili, da jih je 72. Ko so bili vsi postrojeni, so

Inž. Stevo Rodič kaže mesto ob zidu, kjer so streljali talce na Opčinah

jim Nemci ukazali, da morajo odpreti vse kar imajo pri sebi. S seboj lahko vzamejo le 2-3 cigarete. Tedaj mu je Sergio Galovich z Reke dejal: »Ustrelili nas bodo«. Spravili so jih na porok, krite tovarnjake in jih odpeljali. Med potjo je Galovich ugotovil, da jih peljejo na opensko strelišče. Ko so jih pripeljali na Opčine, je Rodič zagledal napis »Tiro a segno nazionale«. Tedaj mu je bilo jasno, kaj jih čaka. Nekdo, običen v zeleni uniformi je ukazal po italijansko: »scendete giù dritti«.

V tej prvi skupini so bili z Rodičem še Igor Botič, Sergio Galovich in Leopold Oblak iz liirske Bistrice, ki je bil najstarejši med njimi. Odvedli so jih pred zid skupina 25-30 moških, ki je postavila v pokrajini. Talci so vzklkali: »Smrt fašizmu, svoboda narodu«, »Zivela Kr«, »Zivela svoboda« in stisnili pesti. Nemci so se razburili in se je začelo streljanje.

Na levi strani je padel Oblak, na desni Galovich. Kri in možgani ustreljenih tovaršev so pljusnili Stevu v obraz. Še je stal pokonci. Sploh ga ni zadelo krogla. V trenutku — večnost, roem se je okrenil na desno in padel. Tiho in mirno je ležal. Slišal je, kako je Nemec vsakega talca še enkrat ustrelil v glavo. Njega ni ustrelil, verjetno zaradi tega, ker je imel obraz prikrit ves okrvavljen, da ga ni bilo spoznat. Nato so pripeljali drugo skupino. Stevo je slišal bodrilne besede: »Glej, kako so padli naši tovariši. Drži se koražno, kot oni.« Spet vzklkal: »Smrt fašizmu, svoboda narodu«, ki ga je prestreglo streljanje.

Deset po deset so jih streljali, nato pa še vsakemu strel v glavo. Ko je Nemec ustrelil talca iz druge skupine, je krogla zadela Steva v nogo, na kateri je ležal padli tovariš.

Streljanje talcev se je končalo okrog 15. ure. Nemci (člani nacistične varnostne službe SD) so se odpeljali, ostalo pa je pet strazarjev. Stevo je že razmišljal, kako bi zbežal in se rešil. Potem je prišla skupina 20-25 vojakov v zeleni italijanski uniformi. Govorili so v pravi italijanski in Stevo se še dobro spominja kaj so se pogovarjali.

»Un bel macello.«
»C'è qualche italiano?«
»No, sono tutti maledetti slavi, banditi.«

»Che bella moretta.«
Nekdo je začel brskati po žepih, da bi kaj našel, pa je zaklel in zagodrnjal: »Non c'è niente. Tutto insanguinato.«

Pravili so, da bodo prišli kamioni in odpeljali trupla. Nekdo je dejal, da bodo skopali eno samo veliko luknjo in vanjo zmetali trupla. Padel je mrak, ko je prišel nekdo, pozdravil »Buena sera« in ukazal italijansko govorečim vojakom, naj se vrnejo v vojsko. Povedal je, da bodo trupla odpeljali naslednji dan, ker ni na razpolago kamionov.

Vojaki v zelenih uniformah (Col-lottijevci? Italijanski esesovci?)

Difesa territoriale?) so odšli, ostalo pa je pet nemških strazarjev. Bila je že tema, lepa pomladanska noč. Nemci so nekaj časa hodili okrog sedmih vrst trupel, se ustavljali, pogovarjali, šali in prizigali vžigalnik. Stevo jih je prikruto opazoval. Ko so bili obrnjeni vstran, je začel lesti po mlaki krvi. Prišel je do žične ograje, si napravil v njej malo luknjo, plezal in oprezal, pa si še natrgal suhe trave in se zamaskiral. Tako je neopazno zlezel in prišel do ceste (Opčine - Repentabor), skočil, ali padel čez zid in omedlel. Ko se je prebudil, ga je obil mrzel znoj po vsem telesu. Naprej, naprej! Prišel je do cerkve, potem do bunkerja z opozorilnim napisom, da je prepovedan dostop civilnemu prebivalstvu. Proč od tod! Krenil je v gozd, potem v

drugo smer. Prišel je do lokomotiv, spet krenil v drugo smer. Zjutraj je zapazil civiliste, ki so nekaj kopali, potem pa nemško vojaško stražo. Proč! Zagledal je kamniti stol in se skril pod njim. Sreča, pa taka. Kmalu so namreč prišli na vaje nemški vojaki, in ga niso zapazili. Potem je zagledal fantiča, ki mu je povedal, da ni Nemcev v bližini, in ves prestrašen zbežal. Pri svetlem se je skrival, v temi je plazil, se spotal. Na desno, proti hribom, tam so partizani, tam je rešitev. Tretji dan (6. aprila) je zagledal družino, ki je sekala dva.

Čudno so ga gledali, kot prikazen. »Ni mi za hrano. Kje bi dobil vezo s partizani?«
»Ne vemo. Pojdite v tisto vasico, v prvo hišo. Tam je to-

STRAHOTE NACISTIČNEGA BUNKERJA NA TRGU OBERDAN

MUČENIŠTVO ZORE GRMEKOVE PRED OBEŠENJEM V ULICI GHEGA

Pričevanje jetnika v sosedni celici v podzemlju SS-ovske mučilnice

Nekaj dni potem, ko se me iz Korone pripeljali v SS-ovski bunker na Trgu Oberdan 6 v Trstu, so tja pripeljali tudi Zoro. Bilo je pozno popoldne 6. aprila 1944, ko se je pri vhodnih vratih v bunker oglasilo glasno govorjenje, nato vpije, vmes pa zategujoče žensko stokanje. Skozi limco v vratih moje celice se je videlo do vhodnih vrat. Postal sem pozoren na dogajanja. Pri oklepanju vrat se je verjetno SS-ovcem nekaj zataknilo. Ko so se vrata odprla sem videl, kako si SS-ovec z zadnjico pomaga odpirati vrata bolj na široko. Videl sem, da z rokami tišči nekaj težkega, z druge strani pa mu pomaga drugi SS-ovec. Zdelo se je, kot da vlečeta polno vrečo. Takoj mi je bilo jasno, da to ni vreča, marveč žensko telo. SS-ovca sta pustila nesrečnico ležati na tleh hodnika in odšla urejat še edino namenjeno ji prazno celico bunkerja. Žrtev je nepremično ležala na tleh in pretresljivo ječala in jokala. Ko sta SS-ovca menila, da je celica pripravljena, sta pristopila k njej, jo prišla za noge in povlekla v celico, zaprla vrata in odšla iz bunkerja.

Hodnik zaporov - bunkerja je imel obliko črke »L«. Stirinast celic, ki so imele vsaka površno razpete železne vojaške postelje, ni imelo električne ali druge razsvetljave, le hodnik bunkerja so medlo osvetljevali tri žarnice, tako da je bil nočni videz še strašnejši. Kadarkoli so se odpirala vhodna vrata, nas je vse, kar nas je bilo tam zaprtih, spreletelo ob misli, kdo je na vrsti. Najpogostejše so se odpirala vrata za zasiljevanja in s tem mučenja. Manj so se odpirala za delitev hrane, nekaj komisa in vode dnevno.

Ko sta SS-ovca odšla iz bunkerja, je nastala mučna tišina, ki jo je prebadalo zategujoče ječanje pravkar privlečene žrtev. Ječanje je počasi prešlo v obupno vpije, iz katerega sem spoznal, da gre za Slovenko. Od moje celice do njene je bilo kakih 5 do 6 metrov. Skušal sem vzpostaviti besedni stik z njo tako, da sem jo pričel tolažiti v slovenščini. S hripavim glasom mi je odgovorila, da ne more prenašati bolečin, ki so jih ji prizadeli SS-ovci na zasiljanju, da jo zebe, ker da so jo pustili ležati na zidnem cementu. Skušala je dopovedati, da si ne more urediti železne vojaške postelje, da je lahko na njej ležala. Večkrat je

Zora Grmek

klicala na pomoč svojo mater in tarnala, kaj da so SS-ovci naredili iz nje. Povedala je, da ni več za nobeno rabo, da je njeno življenje končano. Na meni — je dejala — so brez sramu ponjeli vsa mogoča najgrša nasilja, poleg tega pa me topli in butali z glavo v zid. Hodili so po meni in mi lomili kosti, da ne morem več hoditi. Prav nič si ne morem pomagati sama, kaj bo z menoj, kaj bo z menoj, je ponavljala v stokanju.

Nasilstva pri zasiljevanjih smo bili vajeni vsi, kar nas je bilo zaprtih v bunkerju, toda to, kar so SS-ovci naredili z njo, je presegalo vse meje. Do tedaj je bil največja žrtev SS-ovcev eden od bratov Turk, ki so bili v bunkerju. Doma so bili od Bolkov pri Postojni. Tudi njega so celo dvakrat na dan vozili na zasiljevanje. Ko so ga pripeljali ponovno v celico, je prihajal vedno gol do pasu. Ves hrbet je imel krvav od udarcev, ki so vsakič padali na še nezacejene prejšnje rane. Bil je mladinski aktivist na Postojnskem. Tudi njega in njegove brate so obesili v Ul. Ghega.

Dogodki iz bunkerja se mi zdijo kot moreče sanje. Večkrat se vprašujem, kako je mogoče, da je človek tak nasilnež. Nasilstva so si SS-ovci sprosti izmišljali in med seboj tekmovali v brutalnosti, da so povzročali žrtvi čim večje trpljenje, sebi pa užitek. Običajno se reče, da so bili SS-ovci slabši od živali, toda to ni res. S tako primerjavo bi užili živa bitja sveta. Bil so dejanski roboti, ki jih ni ustvarila

varšica Milka, ki ima vezo.»
Potem je srečal še dve dekleti: »Mi imamo rade naše fante« so mu odgovorile, ko je povpraševal po partizanih.

Na pravi poti sem si je mislil Stevo, ko je to slišal. Končno je le prišel do Milke v Repnici.

»V tvojih rokah je moje življenje.«
Kurirka Primorka je odšla v vas, za vsak slučaj, da ne bi prišli tisti hudci od Nemcev. Stevu so postregli z mlekom in kruhom, mu dali čisto perilo, obleko in čevlje. Pospremili so ga v Salež k »Grzonovim«, kamor je prišel zdravnik (dr. Leopoldo Zanni) iz Nabržine in mu obvezal ranjeno nogo. »Nič hudega, malenkost za Bosanca«, ga je potolažil. Zdal sem med svojimi, si je dejal, čeprav me niso še nikoli videli. Toda popolnoma gotov in na varnem se je Stevo počutil šele ko je zagledal partizane, s puško, bombami, pištolami.

V bunkerju za ranjenec v Robijah je bil z njim tudi garibaldinski komisar Bruno. Ko ga je čez nekaj dni prišla obiskat njegova sestra iz Trsta, mu je povedala, da so nacisti na Opčinah ustrelili 72 talcev, trupla pa sežgali v krematoriju. Toda zapazili so, da eno truplo manjka. Ali ga je nekdo ponoči ukradel? Ali se je rešil, kar pa se zdi neverjetno.

Neverjetno?
»Stefano, vieni.« Stefan z Opčin, tako so vtem pravili Stevu, je bil iz bunkerja in komisarjevi sestri povedal svojo neverjetno zgodbo. Ko je spet prišel v partizane, se je začelo drugo, tretje ali četrto poglavje.

Zdal živi Stevo s svojo ženo in dvema otrokoma v Bihacu. V torek, 16. aprila bo praznoval svojo 50-letnico. Iz dna srca mu želimo še mnogo let zdravia in sreče, da bi nas spet obiskal in prišel na Kras s svojo družino. saj je tu njegov drugi rojstni kraj.

A. BUBNIČ

TOBAKARNA

Žerjal

RICMANJE 24

MESNICA

Kjuder

RICMANJE 10

TRGOVINA JESTVIN

Hilarij Cej

RICMANJE 111

Zadrúžna gostilna

Podnajemnik
EZIO IN NERINA FONTANOT
Dolina 230 tel. 228-187
želi veselo Veliko noč

Dolina št. 40

tel. 228-116

Posebna postrežba ob slavnostnih priložnostih; poroke, rojstva, imendani, birme in druge slavnosti. — Možnost prenočitve. — Izbrana jedila in pijače.

Ob petkih zaprto.

Vsem veselo Veliko noč.

TRGOVINA POSODE, ROŽ IN ELEKTRIČNEGA MATERIALA

Slavko Krmec

DOLINA 71 — tel. 228-197

MIZARSKA DELAVNICA

Milan Kovačič

TRST

Ul. Cunicali 13 — tel. 726-212

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA

ROJC - ROICI

TRST — ULICA GIULIA 28 — TELEFON 796-742

TAPETNI PAPIR

○

○

○

TATJANA PANJEK

TRST

Ulica Mazzini, 5

Telef. 37-636

ZALOGA VINA IN LIKERJEV

MIRAN KURET

TRST, Riva Gulli 1/E — Tel. 60-948

UVOZ — IZVOZ — PREDSTAVNIŠTVA

FRANC BERGINC

TRST, Ul. Gatteri 5/III — Tel. 796-941

GOSTILNA

OSTROUŠKA

TRST — Ulica S. Nicolò 1

Telefon 37-918

AGRARIA

SILVANO MOČILNIK

TRST — ULICA UDINE 18 — TELEFON 418-878

TRGOVINA JESTVIN IN KLEPARSKA DELAVNICA

ŽERJAL

DOLINA 348 — tel. 228-143

cianocolori

TRST, VIALE XX SETTEMBRE 38/A

Štukature — mavec — vsakovrstno orodje za pleskarje —
tapetni papir in blago za prevleke z istimi vzorci

VOŠČI VSEM VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

GRADBENO PODJETJE

PETRA

Trst - Ul. Carducci 8 - Tel. 37246

VELOX SarL
IMPORT-EXPORT ZASTOPSTVA

34133 TRST
Ulica Rismondo 9
Tel. 761-884 — 761-819

Ekskluzivna glavna zaloga:

Naravna mineralna voda: RADENSKA in ROGAŠKA

Ustekleničena ISTRSKA, BRIŠKA in DALMATINSKA VINA — KRAŠKI PRŠUT

Pivo: PUNTINGAM in REININGHAUS — GRAZ (Avstrija)

Inž. Stevo Rodič z Milko Petelin iz Repnica in predstavniki ANPI pri spomeniku na Opčinah

Marija
Mistej

BISIER

Hodim po mestnih ulicah. Nikamor se mi ne mudi. Ljudje mizlično hitijo mimo mene. Včasih koga dregnem. Ne zavedam se. Ne utegnem reči niti ene same besede: »Oprostite!« Tako zelo sem zatopljena v svoje zasanjano življenje. Danes je znova stavka avtobusov. Ne morem domov do večera. Nejevoljna sem. Napotim se na tržaški pomol, do ribarnice. Pri vsej svoji najboljši volji ne razumem več ničesar. Vsakodnevne stavke, zaprte trgovine, višanje cen v nedogled, vse to je nedostopno našim revnim možganom. Pravijo, da je življenje enkratno in neponotljivo. A je včasih tako zapleteno. Strašno zresne človeka. Pravijo, da mlade moči ne opesajo. Če bi imeli en sam topel dan za sabo, bi ne podlegli tako hitro. Živimo v preveč gradem, realističnem svetu. Krivja je pravica do sreče. Često je cena za to prehuda, odpreti bi morali ljudem oči. Potlej bi spet našli same sebe. Vsakdo bi moral žetvi življenje vredno človeka — umetnika. Vsak človek je nekje po svoje in v svojem zares umetnik. Prenašati sive dni je — umetnost. Gaziti po temnih predorih včasih brez rešitve, je umetnost. Pokazati ljudem vesel obraz, je tudi umetnost. Morali bi povedati vedno, kar nas utesnjuje. Tudi, če je naša izpoved strašna in bi se lahko zgrudili pod njenim bremenom.

Posebno ta naša tržaška obala se mi dozdeva kot ena sama bela — žametna planika v stekleni izlozbi. Vsem je na ogled. Vsem je v napoti. Vsi jo opazujejo z lačnimi očmi. Nihče ji ne ponudi roke. Jaz sem ena izmed njenih krhkih, zelenih, nežnih vejic. Obkoljena je od politične razcepjenosti, ozkosrčnosti naših ljudi. To je naša socialna tragika. Rešili bomo ta planinski cvet le, če bomo razumeli trpljenje drugih. Tedaj nam bo bolečina žametne planike iz skritega kota naše duše vse povedala. Kako je včasih topo to naše obalno umiranje! Manjka nam kristalno čiste vere v sebe. Razočaranje in resnica nam podirata upe in iluzije. Ironija usode je. Prepreči vsako najmanjšo, najbolj enostavno pot do cilja. Tedaj se skriva v duplino. To pa zato, ker spoznamo, da človek, ki dospe brez truda do vrhunca, je poln samega sebe. Slepomišijo. Teptajo resnico. S tem pljuvajo sebi v obraz. Sem sad razkropljene, otrpele zemlje. Moje želje vztrajajo in se prebujajo kot ti škedenjski žerjavi. Kam bo krenil moj korak, Tvoj korak, korak nas vseh z našo lepo, žametno planiko? Ali bo barkovljanski svetilnik vedno žarel nad njo? Ga ne bodo ugasnili?

Da bi preprečili vse to, bi morali odprto razkriti naš sajasti prostor, naš nemi čas prikrojiti, našo reyno fantazijo obnoviti. Del sveta je nečloveško brezobziren in surrov. Razjeda človeku kožo in srce. Ne bojim se kritike. Kajti kritika je pozivanje k čujčnosti, je vzpodbuda.

Pomlad je zadetela v spev sreče. Hvala Ti, da si prišla! Hranila boš lačna srca. Skoda, da greš prezgodaj mimo nas. Tvoj sij obsija premalo. Tvoj šepet in šelestenje izginjata prehitro. Tvoje cvetje nas pozdravlja. Zamolklo je, kot naš dvom. V prazno stegujem svojo nebogljeno roko. Pomladni veter nam je razgibal gmajno. Podlessek je že davno vzbrstel; z njim vse ostale cvetke naše obale. Cvetje pluje v dalje, v prelest s hrepenenjem. Vsak cvet, vsak list je izpovedana resnica. So sanje v življenje. Darujmo, če smo zmorni, toplo misel in izraz sočutja razočaranim in osamelim v naši bližini! Tudi rdeči mak bo kmalu pogledal v svet. Ko se ga dotakne roka, oveni, utrne se.

Kaj čaka letos jata lastovic na povratek k nam? Njihov ščebet odpre jetnikom trda vrata. Nebo željno pričakuje jih prihod. Gnezda, nekatera porušena, druga obnovljena, pričakujejo povratek teh ptic. Kdaj bodo zablodile k nam? Koliko koliko novega zaroda so od jeseni vzredile? Pomlad nam bo ogrela otrpla srca. V porušena gnezda bodo drobile plamen. Nam pa bodo postale nove, sveže misli.

Sedim na obalnem kamnu. Dah-

nem tiho željo. Veter zapiha. Zga-ne vsako, še tako majhno, ničevotvo stvar. Spomnim se na težko jutro, ki je za mano. Kako smo sužnji svojega dela! Če Ti mati iztrga sredi leta otroka in ga presedla v tujo šolo, Ti očitajo, da je to naša krivda. Pridemo na zatožno klop. Štiri ure naše zgradbe je brez veljave, če se doma vse naše prizadevanje poruši v eni minuti.

Otrok izgovarja našo govorico mehanično, brez smisla, neživo. Nato moraš staršem dopovedati, da je naš narod manjvreden od naroda naših sosedov. Tega ne bom nikoli nobenemu dopovedala, ker to ne drži. Tudi, če bom zaradi tega absurda izgubila vse učence v razredu. Naš narod ni več bela krizantema v gumbnici raztrganega beraca, temveč je bogastvo bogatega. Mi nismo veliki na zemljevidu, a nismo niti opredeljeni v srčni kulturi. Dokler se ne bomo predali, se ne bomo nikoli izživeli.

Pri meni sedi mladenič. Igra na kitaro. Zvoki niso sladki. Kitara je razglašena. Ko sem bila otrok, sem se zatekala vedno na podstrešje. Brskala sem v temi toliko časa, dokler nisem našla kitare. Čudno, bila mi je najljubša igračka. Morda zato, ker mi je bila edina; zato sem jo cenila. Tedaj sem tekla po lesenih lestvi s podstrešja na vrt, splezala na drevo in na njem igrala. Kdove kaj vse je v moji glavi takrat mirgolelo! Želelo se mi je zelo imenitno. Ko so me domači klicali in iskali, niso nikoli iztaknili mojega skrivališča. Vem, da mi je nekdo vse strune zvil in vrgel daleč v grmovje. Dolgo sem jokala.

Ko sem pozneje sedela z očetom v beneškem gledališču La Fenice in sledila opernemu kon-

nja. Nasmeh mi blebi v drgetu. V divjinah sveta bi človek morda nehal biti človek. Bil bi neznanec. Tam ne bi vihar lomil in ubijal. Tu se celo najlepša ladja zaradi viharja ob čeri raztrešči.

Sredi morja proti Miljskemu zalivu zrem lepe jadrnice. So kot bele kresničke, cvetovi skrivnostne kresne noči, ki vse dojemajo in vse občutijo.

Prestregla me je zavest. Neki smo si tuji, oddaljeni. Veter razvema rane. Oči so mi polne solz ob tej nedoumljivi lepoti. Mar se vse sanje končujejo ali šele začenejo? Vsaka minuta je danes ob tej naši obali bolj kot kdajkoli prej dragocena, je smejava sonce ali bridka smrt. Vem, da bo za mano vstal nov rod. Drugačne vaje bo vpregel. Druge smeri si bo začrtal. Od pečine razblinja svojo peno. Do starega gradu mi sega pogled. Do tja, kjer je lepa Vida bila in odšla v svet. Svet ji je razgalil dušo. Grad je danes le razvalina. Priča pa o davni veličini. V temačnih nočeh je brlog skovirje. Bela gospa pa je priča o temnih dogodkih, o igri usode, o grehu, o kesanju, o iskanju brezupnem.

Opazujem ribiča kakšen gospod je na štirih deskah svoje barke. Njegovi prsti so razjedeni od soli, a je srečen.

V daljnem odmevu kot senca, se mi prikaže Tvoj obraz. Porečeš mi: »Konec spominov. Bili so ena sama blodnja. Pridi, greva čez ocean! Zadihala bova nov zrak, ki se bo obema prilagel.«

Naj grem? Ne bo več v dalji moj korak — brzeč? Morda je prepozno. Zamudila sva zadnjo ladjo za Avstralijo. Tudi kolegi so nama rekli. Mogoče so imeli neke prav. Danes si ne upam

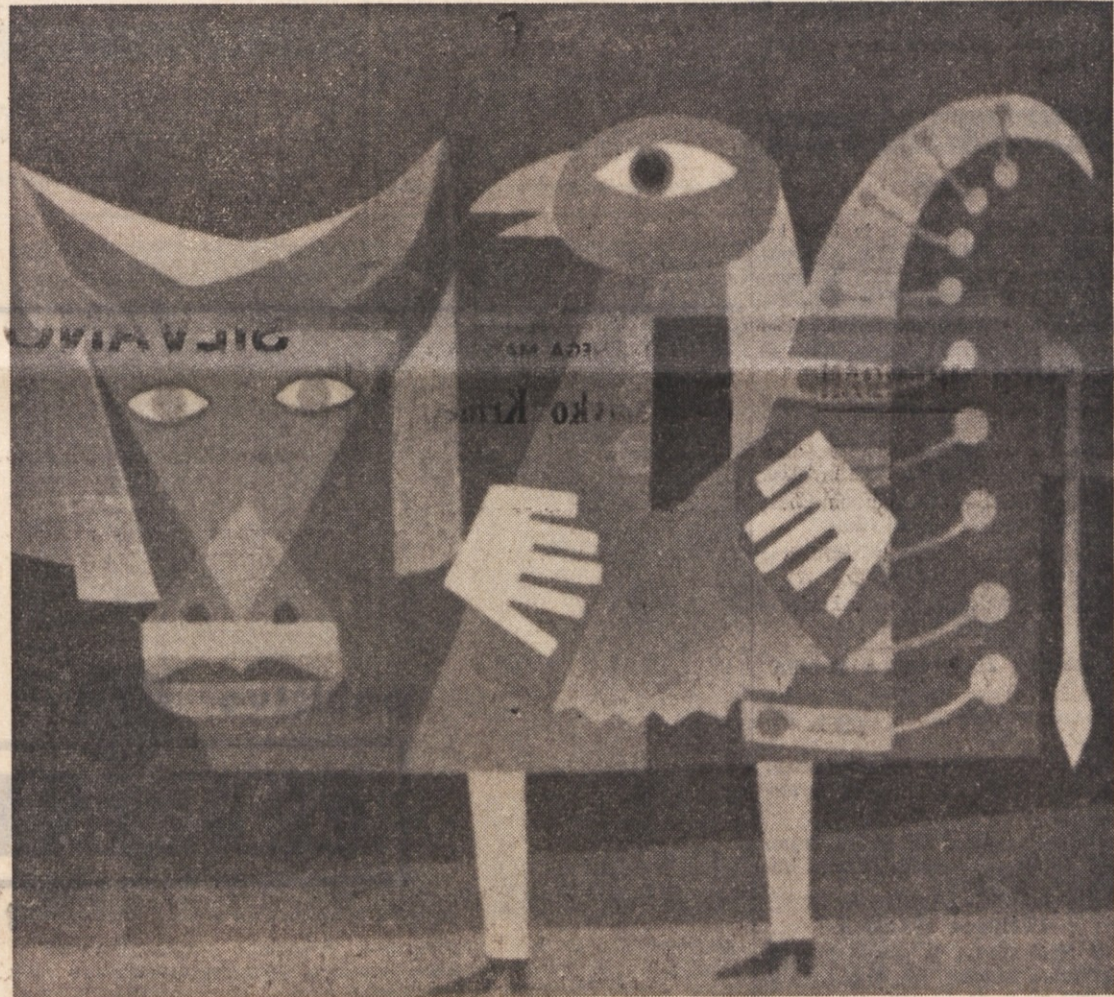
oprijeti z nohti, z vsemi silami, da bi znova verjela v majhen skelet vsakdanjega sonca, ki nam je potrebno kot kisik, zadal spet novo nezaupanje v današnji obstoj. Ponovno sem na začetku. To je nekaj grenkega. »Pekoča bolest,« bi jo Ti poimenoval. Rekel bi mi: »Ne boj se! Tudi, če Te bodo očrnil vsi kolegi in prijatelji, vedi, da se motijo, ker Ti ne znaš nobenemu napraviti zla! Tebe je težko prepoznati v pravi luči, ker pot do Tvojega srca je nedostopna nezaupnim ljudem; zato Te bodo vedno ranili.«

Ne vem. Morje mi bo povedalo, ker Ti mi ne moreš več. Čakam zaman vsak dan pismo in z njim Tvoj odgovor, samo dvoje besed. Nič drugega. Razumela bom Tvoj blebi obraz, Tvoj molk, Tvoj pogled. Če mi ne moreš povedati, zašepeti mi tu pri morju, valu, skali, ribam, kamnu. Tedaj me ne bo zabolelo: »Ali si srečen? Kajti, če si srečen Ti, potem bom tudi jaz.«

Veseli me navdaja, ko pomislim, da diha oba isti zrak, isto sonce, isto zemljo, ki jo enako ljubiva. Da peščiš po cvetočem bregu ob prostih dneh, pravzaprav po vsej naši obali, ker rad hodiš. Ta skupna najina ljubezen nama pomaga živeti.

Pravkar mi šine mimo rumen metulj. To je prvi letošnji metulj, ki ga zre moje oko. To je prvi vzklík pomladne lepote.

Nenadoma se stemni. Dežuje. Pomladni dež je prijeten. Oblaki pregrnejo nebo, kakor temna koprena. Najprej počasi, kakor solze po licih otroka, potem vedno hitreje. Nimam dežnika. Ljudje hité. Všeč mi je, če dežuje. Otroci so mirnejši, kot po navadi. Čevlje imam mokre, tudi lase. Kapljice padajo na tla, kot kapljice človeškega življenja. Obri-

Rudolf Saksida (kompozicija)

certu, sem zaman iskala sredi resnih bradatih mož, lepo, drobno kitaro, da bi mi privabila mojo najlepšo otroško pravljico magijo. Od vsega tistega pomnim danes le velike, rdeče žametne zavese lagunkega gledališča brez kitare. Vse drugo je zbledelo v meni.

Sedim pri morju. Prišla sem na pogovor z njim. Če je človek daleč od njega, ni zdrav. Valovi se dvigajo; od časa do časa postajajo večji, drug preko drugega se poganjajo, kakor bi hoteli nekaj doseči, a se zopet vračajo, kot bi jih globina priklepala nase. Morje nikoli ne miruje. Pri naša in odnosa velike in male reči. Ob njem iščem izgubljeno slutnjo in radost, izgubljeni smehljaj in pesem kitare, ki izginja v zvonečih valovih. Morje se o glasa kot tiho ječanje. Premikati moram besede, če hočem, da me ne bodo žive pokopali. Skalike z bisernim oranžnim soncem se poigravajo z valčki morja. Lovijo luskinaste sanje. Bojim se mraka. Ne maram še temne noči. Morje pozibava tudi naše bore. Jadrna plovejo v daljna topla obzorja. Tam diha jo vabljive sanje. Tam živijo tiho, preprosto. Rade bi z ribiči objadrale vse morje. Dan mi palopla. Daljava zveni in vabi. V ognju mi ugašajo dnevi nemira. V temi odtipavam stvari brez življe-

več na pot. Bolna sem in Ti to veš. Bolnik se boji bolnice. Prešinja ga zla slutnja, da od tam ni povratka. Ti veš, da to ni šala. Zato sva tako živo igrala in zaigrala do konca italijanske komedije »Dan iz sanj«, kot bi čutila oba najin konec. Se spominjaš?

Pred mesecem sva se srečala slučajno. Bil si blede; podoben bolniku, ki že dolge mesece ni videl sonca. Molčal si. Ne, oba sva molčala. Iskala sva besedo poguma, ki bi naju dvignila na plamen življenja. A oba sva grebla v prazno. Nihče od naju ni kriv. Moralo je tako biti. Bil si kot moj najslabši otrok v razredu, ki si zaželi igrače. Ko jo je razbil, je prepračen, da mu bo mama kupila novo. Danes v svoji samoti, tu ob morju mi vstaja Tvoj obraz, kot plima in oseka. Isto sem slutila takrat sredi noči, ko so Te z rešilnim avtom peljali v bolnico. Bila sem toliko kilometrov oddaljena od našega Trsta. Sredi noči me je Tvoj glas predramil. Zbala sem se. Od tedaj dalje se vedno bojim sanj, ker so sanje resnica. Vse mi povedo.

Veš, pred dnevi mi je nekdo dvakrat zaprl telefonski pogovor. Ti si tudi cenil nekdanjo tisto osebo. Onemela sem. Nisem pričakovala, da mi bo človek potem kaj terega sem se skušala ponovno

šem si čelo. Žal mi je, da se moram oddaljiti od morja, od obale, od prelepega zatišja. Oči me žgejo. Smešno, saj jaz ne smem biti nikoli trudna. »Ti ni-maš družine, ne veš, kaj pomeni garati!«

Tako ti zabrusijo v obraz. Ne, ne; mi ne garamo. Mi delamo, molčimo in padamo, kot te kapljice dežja dan za dnem.

Najbolj živo in nepozabno mi je lansko šolsko leto. V službo sem hodila z motornim kolesom. Pot je bila dolga in nevarna. Vsako jutro sem prišla v zatočilo učilnico premražena do kosti. Odprla sem vrata peči in dala roke v ogenj, da so se mi malo ogrele pred začetkom pouka. Tada vsega tega ne moreš nobenemu povedati, ker se ti potlej smejejo in obraz. Človek, tudi če ima družbo, v njej in izven nje, je vedno nekje — sam.

Iz teh mojih notranjih misli me prebude znane, a kot privid sladke besede: »Učiteljica, saj ste vsa mokra! Pridite pod moj dežnik. Prehladili se boste!« Obrnem se. Ne, ni bil sen.

Pred mano je stal moj najlepši opojni pomladni biser. Skušam ga odgnati vihar. Želi, da bi mo-

je oči znova spregledale, zaupale v sočloveka in cenile poezijo, ljubezen in lepoto naših treh meja, treh sestra, kal slovenskega srca.

Vesele velikonočne
praznike želijoKMEČKA IN OBRTNIŠKA
POSOJILNICA

NABREŽINA - TEL. 200-186

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

JAZBEC

NABREŽINA center 98 — Tel. 200-174

BAR

KARLO GUŠTIN

Tel. 226-136

GOSTILNA

GRGIČ

PADRIČE 36

Tel. 226-112

GOSTILNA

Milkovič

GROPADA

Tel. 226-130

DRUŠTVENA PRODAJALNA NA OPČINAH

Z. Z. O. P.

OPČINE — ALPINSKA ULICA 85 — TELEFON 211-054

GOSTILNA

Mahnič

(NAJEMNIK IGNAC METLIKA)

BAZOVICA, Ul. Igo Gruden 29

DROGERIJA

SILVAN GRGIČ

PADRIČE 54

PEKARNA

RUDOLF MARC

BAZOVICA — Ul. S. Kosovel 24

Tel. 226-171

BAR

METLIKA

(NAJEMNICA LUCIANA KRALJ)

BAZOVICA, Ulica Igo Gruden 62

GOSTILNA

»PRI POŠTI«

BAZOVICA 95

Tel. 226-125

GOSTILNA

PRI PLESCU

Lastnik DANILO ŠTURMAN

BAZOVICA, Ul. I. Gruden 32

GOSTILNA

TUL

MAČKOLJE 106 — tel. 231-744

TRGOVINA JESTVIN

Karel Čok
Emil Hrovatin

LONJER 269

MESNICA

Marino Pregarc

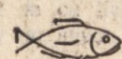
BOLJUNEC 366

BAR

Lorenzi (Lavrenčič) Zvonko in Sonja

LONJER 330

NOVA RIBARNICA

SILVESTER
KORENželi cenjenim odjemalcem vesele velikonočne praznike
in se priporoča za obisk!

BOLJUNEC 47

GOSTILNA

Franc Guštinčič

JEZERO 7

DOMAČ PRSUT

GOSTILNA

Gelmo

Strada di Fiume 412 — Katinara

TRGOVINA JESTVIN

Anton Švara

KATINARA, Str. di Fiume 553

RESTAVRANT - LOCANDA

Sonja

DOMJO 47

tel. 820-229

GOSTILNA

Jožefa Čefuta

DOMJO 36

TRGOVINA JESTVIN

Celestin Malalan

DOMJO 84

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA
JESTVIN

JEŽ

DOMJO 33 — tel. 820-320

MESNICA

Grdina - Žerjal

BOLJUNEC 41 — Tel. 228-405

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA
JESTVIN

Rado Žerjal

BOLJUNEC 405 — tel. 228-144

PEKARNA

OTA

BOLJUNEC 38 — Tel. 228-253

TRGOVINA JESTVIN

Valentin Sancin

BOLJUNEC 62

horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.)

Kaže, da se vam bodo tokrat odpirale vse poti, vendar ne računajte, da boste prišli do tja, kamor želite. Nekdo vam bo vendar prekril pot. Drugi ne delajte načrtov, ki jih ne zmorete. Z ljubljeno osebo bo treba drugače ravnati. Prehladili se boste.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.)

S svojimi pogledi si boste z lahkoto postavili temelje za uspešnejše poslovanje. Vprašanje je le, če se bo moglo po tej poti daleč. So namreč določene meje, preko katerih človek ne sme. Isto velja tudi za vlogo, ki jo ima človek v družini. Nervoza.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.)

Delo si boste organizirali in ga tudi dobro vodili. Končni rezultati pa vendarle ne bodo veliki, kot ste računali. Srečali se boste z osebo, ki se vam bo kmalu prikupila in zelo verjetno bi se iz tega znašla izcimiti tudi globlja čustva. Prehlad.

VELJAVEN OD 14. DO 20. APRILA 1974

RAK (od 23. 6. do 22. 7.)

Da bi se jutri ne kesali, boste v svojih zahtevah in željah zmerni. Hkrati pa si ne nalagajte nalog, ki bi jih sami ne zmogli. Zelo verjetno bo prišlo do spora na delovnem področju. Pa tudi v družinskem ambientu ne bo vse gladko. Zdravje kar dobro.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.)

Ena poteza bi znala pokvariti rezultate dolgih naporov in celo velikih žrtvovanj. Boste v vsakem trenutku zmerni in previdni, da bi ne zabredli po nepotrebnem v težave. Srečali se boste s starimi prijatelji. Lepo vam bo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.)

Zvezde vam napovedujejo veliko rezultatov. Ni rečeno še, da boste povsod uspehi. Nekdo, ki se je oddaljil, se bo ponovno vrnil. Kar zaževa ljubezen, slovnost in umetnost, boste doživeli rezultate kot še dolgo ne.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.)

Sodelavci vam bodo zelo koristni, ker bodo vašim zamislim dodali še svoje izkušnje, tako da bo vse teklo kot po olju. Pri tveganih poslih boste nekoliko bolj previdni kot sicer. Dobili boste vest ali pismo.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.)

Ne boste sigurni vase in to bo vplivalo na celo vrsto dogodkov okoli vas, tako da bo ves ambient nerazpoložen. In vendar bodo končni rezultati pozitivni, kajti imeli boste izredno srečo. Tudi v ljubezni bo šlo vse kot si želite. Stopite k zdravniku.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.)

Ne nasedajte podtikanjem in tveženju tekmecev, kajti na najboljši poti ste, da se pririnite prav tja, kamor so hoteli drugi, pa jim ni uspelo. Neka oseba, ki ste jo že zdavnaj »odslavili«, se bo ponovno vrnila in prijetno vam bo.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.)

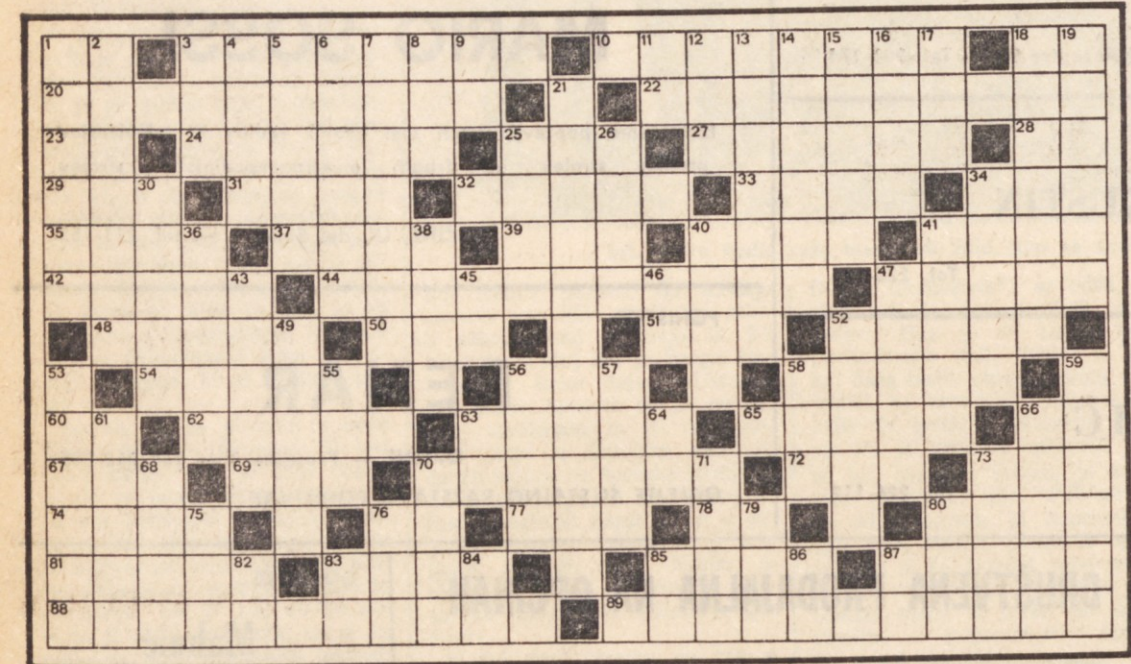
Nekaj dni vam ne bo šlo delo nikakor od rok in tudi če se boste nečesa lotili z vso dobro voljo boste odpovedali. Potrebni ste daljšega počitka in miru, da se opomorete. In vendar glede zdravja nobenih skrbi, pa tudi glede ljubezni ne.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.)

Vaši interesi se križajo z interesi tekmecev in tudi delovnih tovarišev. Zato se bodo iskre kresale. Če lo rezultati bodo bolj šibki, ker bo šlo največ naporov za to, kako uskladiti dejavnost. Razumevanje iščite le med svojci. Hudo utrujeni boste.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.)

Predalec vas je zapeljal. Ponovno boste morali na staro pot, ki sicer bolj malo nudi, je pa bolj gotova. Prepustite drugim velike napore in izredne rezultate. Vi vsega tega ne zmorete. Vsaj sedaj ne. Več zadoščenja boste imeli v ljubezni in tudi v zdravju.

VODORAVNO: 1. Medmet, 3. «Naš kraj», 10. Prebivalci v dolinski občini, 18. Ovit na pol, 20. Nabavljati, 22. Prazniki kot današnji, 23. Kilogram, 24. Mašiti, 25. Na koncu «našega kraja», 27. Zaslišati, 28. Visoka igralna karta, 29. Je mlad ... modrega vala, 31. Kot Lo-

ERAZEM PREDJAMSKI

C. GALE
V. HERCEG

ZGODBA O ROPARSKEM VITEZU
ERAZMU S PREDJAMSKEGA
GRADU PRI POSTOJNI, KAKOR
SE NAM JE OHRANILA V ZAPISKIH
RAZNIH KRONISTOV, JE VEDNO
VZBUJALA POZORNOST IN PRAŽILA
FANTAZIJO VSEH, KI SO KDAJKOLI
OBISKALI POSTOJNSKO JAMO...

TONE SVETINA

STENA

67.

Na sedlu Milnarice sta v sternali, kjer so bili plazovi že zdrsnili, naletela na čredo gamsov. Pasli so se in grizli šope suhih, rumenih trav, ki so štrlele izpod snega po vsem pobočju. Trop je šel okoli šestdeset glav.

Ustavila sta se in jhi opazovala.

«Ali boš tudi tem kaj dal iz nahrbtnika?» je vprašal Sloki.

«Ne, tem pa nič. Gamsi si najdejo sami Vidiš, kako gredo za travo? Na spomlad jim bodo lovci položili soli.»

Cepprav sta se glasno pogovarjala, se čreda ni vznemirila. Imela sta dober veter. Sele ko je Sloki udaril s cepinom v led, je zapiskala stara koza vodnica. Zagledala sta jo nad seboj. Nekajkrat je udarila z nogo ob tla. Zivali, ki so se mirno pasle, so dvignile glave. Bliznje so se začele umikati. Ko pa so ju dobile v nos, se je vsa čreda dvignila in zbežala. Gledala sta z njimi Sloki je dejal:

«Poglej, Cop, vse kar je živo, se boji človeka. Za naravo je človek slabši od zveri. Zdi se mi, da kdor ljubi živali, ne more ljubiti ljudi...»

«Motiš se, Sloki! Jaz imam rad živali in imam rad ljudi. Seveda ne vseh!»

Po srečanju z gamsi sta se vzpela čez ometeno sedlo v police ostenja Razorja. Snežišča so bila tu strma in ledena,

«našem kraju», 88. Zamejski Prešernov nagajenec, 89. Naše gledališče.

NAVPIČNO: 1. Posamič, 2. Arhitekta spomenika v «našem kraju», 3. Trebušasta posoda v «našem kraju», 4. Najslavnejši grški slikar, 5. Ponovno, 6. Etiketa, nalepka, 7. Kraj s papežem, 8. Hoditi, 9. Medmet, ki posnema glas sinice, 11. Krovna v sredi, 12. Pri porodu je lahko cesarski, 13. Tipati, švrkati, 14. Trmasto stati na določenem mestu, 15. Ostrivci, 16. Čista teža blaga, 17. Inicialen v začetku, 18. Osvojeni, zaljubljeni, 19. So dvometraši, 21. Mrtvouden, hrom, ohromel, 25. Globoka, dolgotrajna nezavest, 26. Ime raznih papežev, 30. Označa časa in kraja, 34. Zmagoviti vrhovni poveljniki ameriške unijske vojske, 36. Vratar jugoslovanske nogometne reprezentance, 38. Najbolj... Grozni ruski car, 40. Najmanj, 41. Ena od žrtev v «našem kraju», 43. Z nejevoljo, 45. Zdravstveni dom, 46. Okrajšava za Oregon, 47. Izurjen, spreten, 49. Pozen, 52. Hrib nad «našim krajem», 53. Prosvetni delavec v «našem kraju», 55. Brez besede, 56. Je Ray Charles, 57. Ime filmskega igralca Sharifa, 58. Kocka, tretja potenca števila, 59. Ime slovite pevke Makeba, 61. Mesto pri Anconi, 63. Plural, 64. Pri v angleščini, 66. Kot... volčjo... kožo, 68. Svojljni zaimek, 70. Najbolj dramatičen je SOS, 71. Visok vrh južno od Innsbrucka, 73. Grb grofovine Este, 75. Insulin v začetku, 76. Ime filmske igralke Gardner, 79. Morski orjak, 80. Ubaldo, ital. filmski igralec, 82. Albert-Einstein, 83. Zoran Petrovič, 84. Kazalni zaimek, 85. Nemški predlog, 86. Tukaj, 87. Znak za cink.

(LAKO)

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 10.00, ameriški risani film VESELE DOGODIVŠČINE PINK PANTERJA; ob 16.00 in 18.00, francoski film VESELI REKRUTI; ob 20.00, francosko-italijanski film PREPOVEDANE STRASTI.

IZOLA: ob 10.00, ameriški film TARZANOVA GROBNA TISINA; ob 16.00 in 18.00, ameriški film NOČNA PATRULJA; ob 20.00, ameriški film DIABOLIK.

SKOFIJE: ob 16.30 in 19.30, angleški film KRALJICA ZA TISOČ DNI.

PIRAN: ob 10.00, ameriški film OSVOJITEV PLANETA OPIC; ob 16.00, ameriški risani film VESELE DOGODIVŠČINE PINK PANTERJA; ob 18.00 in 20.00, italijanski film DEKAMERON.

PORTOROŽ: ob 20.00, ameriški film NEZNOSNA LETA.

TRGOVINE

Piran in Portorož sta ob nedeljah še brez dežurnih trgovin. V Kopru bosta danes dežurali Market EMO-

da sta si morala pot utirati s cepini. Izmenoma sta se varovala.

Cop je opazil, da je Sloki mojster za plezanje po ledu. Z derezami dvanajsterkami oborožene gojzerice na visoko preklanih krakih prestavljal varno, spominjajoč na mačka z izproženimi kremplji, ko leze v drevo. Tudi s cepinom si je znal pomagati.

Zatopljena v premagovanje težkih vesin v steni, sta lezla brez besed vse do sedla pod vrhom gore, kjer se jima je odprl razgled na Severno steno Triglava. Sloki je strmeč obstal. To poletje je skušal dvakrat potegniti novo smer, pa ga je stena obakrat zavrnila.

Kot bi Joža bral njegove misli in želje, je rekel: «To leto moramo steno preplezati! V novi smeri!»

«Da, tudi jaz imam v misli svojo smer, pa ne najdem pravega plezalca. Bi morda ti, Cop, poskusil z menoj?»

Cop ga je premeril s pogledom, ki ni obetel ničesar.

«Ne morem ti obljubiti. Zmenjen sem s Stanetom. In z Mihom.»

«Če nas ne bodo prehiteli Nemci... To poletje sem govoril z dvema Bavarčema. Smer imata zamišljeno nekje v osrednjem razu triglavskega stebra...»

Med Gamsovcem in Stanetom sta se spustila v Vrata. Stena jima je vse povsod ledela pred očmi. Vetrovi so omeli sneg z najbolj izpostavljenih polšč. Stinga je v zadnji svetlobi kazala svoj demonski obraz, ki ni bil poleti nikoli tako grozljiv in hkrati tako vobitljiv. Naslonjena na cepina, sta počivala in jo gledala.

«Kdor hoče ubrati prvenstveno smer, si mora steno ogledati pozimi. Tedaj ti razkrije dušo, če znaš opazovati Vidiš, Sloki, tam, kjer sneg obleži tudi takrat, ko se že obeti, samo tam so prehodni!»

«Tudi jaz sem se prišel na to,» je odgovoril Sloki, vrgel nahrbtnik na tla, sedel nanj in vzel v roke daljnogled.

danes v Ljubljani,

DRAMA SNG

Jutri, v ponedeljek, 15. aprila, ob 19.30: Jean Racine: FEDRA. Abonma TS 3 in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

OPERA IN BALET SNG

Danes, v nedeljo, 14. aprila ob 15. uri: Gioacchino Rossini: SEVILJSKI BRIVEC. Izven abonmaja.

V torek, 16. aprila, ob 19.30: Giuseppe Verdi: NABUCCO. Zadnjič v sezoni. Izven abonmaja. V vlogi Zaccarie gostuje basist Stepan Elenkov iz Sofije. Vstopnice so v prodaji.

Mestno gledališče ljubljansko Gledališča pasaja

V nedeljo, 15. aprila, ob 10.30: VASA MATINEJA. ZKPO: Vokalno instrumentalni kvartet FRANCA BOGOLINA iz Avtomontaže.

V ponedeljek, 15. aprila, ob 14. in 17. uri: Kulturni teden mladih KSL. — Obč. konference Zveze mlad. obč. Ljubljana — Center.

Ob 19.30: G. B. Shaw: POSLI GOSPE WARRENNOVE. Abonma ZSJ 2.

V torek, 16. aprila, ob 19.30 N. Coward: KOMEDIJA LJUBEZNI. Abonma Torek.

Ob 17. in 20. uri: I. Cankar, ZA NARODOV BLAGOR. Gostovanje v Kočevju.

Šentjakobsko gledališče Mestni dom

V nedeljo, 14. aprila ob 16. uri: Linhart: MATICEK SE ZENI, komedija. Gostovanje v Beričevem.

Eksperimentalno gledališče GLEJ

V torek, 16. aprila, ob 16. uri: Milan Jesih: GRENKI SADEŽI PRAVICE. Delno zaljučena predstava v okviru «Kulturnega tedna mladih» bo v Eksperimentalnem gledališču GLEJ.

GLEDALIŠČE PEKARNA

Danes v nedeljo, 14. aprila ob 20. uri: Matjaž Kocbek: DAN ZA KLAN.

Ob 21.30: Peter Božič: KAKO SREČEN DAN. Gostovanje na Srečanju mladih in eksperimentalnih odrov v Novi Gorici. Komorna dvorana Primorskega dramskega gledališča.

Pionirska knjižnica Komenskega 9

Nedeljski ples od 19. — 22.30. Vabljeni.

danes v Novi Gorici

KINO

SOCA «Prodaj samokres in kupi krsto» ital. barvni film. «Popaj in njegova družina», ameriški barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Mesto imenovano Strahopetec», angleški barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00.

DESKLE «Pobeg», ameriški barvni film ob 17.00 in 19.30.

RENCE «Po ukazu podzemlja», ameriški barvni film ob 17.00 in 20.00.

PRVAČINA «Legenda o črnem Charliju», ameriški barvni film.

AJDOVŠČINA «Mihajl Strogov», francoski barvni film.

VIPAVA «Skrivnost črne rokavice», italijanski barvni film.

DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Nova Gorica: dr. Otokar Perko, zdravstveni dom Nova Gorica, tel. 22-122.

Dornberk, Miren in Šempeter: dr. Aleksander Nardin, splošna ambulanta Šempeter, tel. 61-307.

Dobrovo, Kanal: dr. Dušan Tramssek, klicati zdravstveno postajo Kanal, tel. 78-076.

DEŽURNA LEKARNA

V Novi Gorici je danes dežurna Centralna lekarna, tel. 21-456, ki je odprta od 8. do 12. ure. Odprta pa je tudi ves prosti čas do ponedeljka zjutraj za izdajo zdravil po receptu in za nujne primere. Lekarna opravlja dežurno službo tudi za območje Šempetra, Kanala, oraberka in gorških Brd.

Trgovina čevljev

A. NIMMERRICHTER

Elegantna obutev za gospe, gospode in otroke

TRST, Korzo Italija 10

Vesele velikonočne praznike želijo

CVETLIČARNA

Savina

TRST, Ul. dell'Istria 10
tel. 755-590

OPTIKA

MARSILLI

Ulica Mazzini 36 — TRST

PODJETJE

Venček Klanjšček

34170 GORICA — Ul. Duca d'Aosta 35 — Tel. 22-58

Elektrogospodinjski stroji — Radio — TV — Elektro - termične in vodovodne napeljave — Gorilniki «Comet» na gorilno olje in nafto — Napeljavo in peči na plin metan

Želi vesele velikonočne praznike

BAR — BUFFET

BRUNO

Campo S. Giacomo 6

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

S.p.A.

GLAVNICA LIR 600.000.000 — VPLAČANIH LIR 300.000.000

TRST — UL. F. FILZI 10 — TEL. 38-101 - 38-045

BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

pohištvo

ZERIAL

trst

želi svoji cenjeni klienteli vesele velikonočne praznike

Trgovina čevljev

ALTA MODA

TRST — ULICA G. GALLINA 3

RIGUTTI

veste tutti...

bosutti

TRG STARE MITNICE št. 6 — TRST

Zlato od proizvajalca do potrošnika

BLASI già BUCHER

Corso Italia 28, I. nad. — Tel. 794-090

(Nadaljevanje sledi)

NAMIZNI TENIS NA EVROPSKEM PRVENSTVU

ČEHOSLOVAK ORLOWSKI OSVOJIL ZLATO KOLAJNO MED POSAMEZNIKI

Jugoslovani so na tem prvenstvu osvojili skupno štiri bronaste kolajne

NOVI SAD, 13. — Danes so v Novem Sadu zaključili letošnje evropsko namiznoteniško prvenstvo. V zadnjem dnevu je vladalo največje zanimanje za finalno srečanje med posamezniki, v katerem je osvojil naslov evropskega prvaka Čehoslovak Orlovski. Srebrno kolajno je osvojil Madžar Gergely, 3. je bil Jugoslovian Šurbeč, 4. pa Šved Johansson.

Med ženskimi posameznicami je v finalu Madžarka Magosova odprala Švedinjo Hellmanovo ter tako osvojila zlato kolajno.

Madžarski par Jonyer - Klampar se je Švedoma Bengtssonu in Johanssonu pravečal za poraz v ekipnem delu prvenstva in zasedel prvo mesto. Šurbeč in Stipančič sta bila tretja.

Za Jugoslovane se je to prvenstvo zaključilo še kar zadovoljivo, čeprav so ponekod pričakovali več. Zbrali so štiri bronaste kolajne.

Italijanska ekipa, seveda, ni merila na višje uvrstitve, je pa v nekaterih srečanjih dokazala, predvsem pri moških, da je v bodoče ne bo mogoče dolgo podcenjevati.

KOLESARSTVO

BRESCIA, 13. — Poljak Jan Brzezi je osvojil četrto etapo mednarodne amaterske kolesarske dirke «7. bergamskega tedna». 135 km dolga proga, je prevozil v 3.26.04" s p. h. 39.907 km na uro. 2. je bil Salm (Švi.) 10" zaostanka, 3. Sgalbazzi (It.) 11" itd.

Na skupni lestvici vodi Poljak Szozda z naskokom 20" pred De Genotom.

MIRANDOLA, 13. — Italijanski pravkar ENRICO PAOLINI je zmagal na kolesarski dirki za VN Singer - Alemana. V zadnjem etapu je premagal drugih šest tekmovalcev.

TELOVADBA

BIENNE, 13. — Mednarodna gimnastična zveza je Bolgariji odvzela organizacijo svetovnega telovadnega prvenstva, ki bi moralo biti na Maroku pa Jugoslavijo z 19:3.

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 14. aprila 1974

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

9.45 v Trstu, Ul. Flavija Inter — Primorje

15.30 v Štandrežu Juventina — Muggesana

KOLESARSTVO

AMATERJI

15.00 v Morteliano Nastopa tudi Adria

POJUTRIŠNJEM

PONEDELJEK, 15. aprila 1974

NOGOMET

3. AMATERSKA LIGA

15.30 v Štandrežu Sovodnje — Mladost

ŠPORT NA ZNAMKAH

BOLGARIJA

Balkanske igre: spominjska serija iz leta 1947

Tudi ta podonavna država ima dokaj pestro zbirko športnih znamk, na katerih so prikazani lokalni in mednarodni dogodki s posebnim poudarkom na bolgarske razmere.

Prvi dve seriji sta izšli leta 1931 in 1933 ob priliki balkanskih iger. Seriji sestavljajo po sedem znamk. Prikazani so razni športi, kot nogomet, skoki v vodo, konjski športi, kolesarstvo in vaja na krogih. Zanimivo je, da so podobe in vrednoti na obeh serijah enaki, različna je le barva znamk. Leta 1935 je bilo na vrsti balkansko nogometno prvenstvo, privedite, ki je danes že padla v pozabo. Na šestih znamkah so prikazane športne naprave, nogometni štiri igralci, različna je le barva znamk. Leta 1935 je bilo na vrsti balkansko nogometno prvenstvo, privedite, ki je danes že padla v pozabo. Na šestih znamkah so prikazane športne naprave, nogometni štiri igralci, različna je le barva znamk. Leta 1935 je bilo na vrsti balkansko nogometno prvenstvo, privedite, ki je danes že padla v pozabo. Na šestih znamkah so prikazane športne naprave, nogometni štiri igralci, različna je le barva znamk.

Šesterki Krasa se obeta, da bo tudi prihodno sezono nastopala v C ligi

ODBOJKA KLJUB ZADNJEMU MESTU V C LIGI

BO KRASOVA ŠESTERKA OSTALA TRETJELIGAŠ?

Zaradi preosnove tekmovalnega sistema Kras verjetno ne bo nazadoval

Po tolikih razočaranjih in neuspelih, ki jih je v letošnji tekmovalni sezoni doživela v prvenstvu C lige moška šesterka Krasa iz Zgornje občine (zasedla je zadnje mesto na končni točkovni razpredelnici) kaže, da ne bo končni odbor nastopil tudi kolesarji iz 14 drugih držav. Tekmovalce bodo: Poljska, Belgija, Sovjetska zveza, Vzh. Nemčija, ČSSR, Jugoslavija, Romunija, Bolgarija, Madžarska, Avstralija, Danska, Anglija, ZDA in prvič tudi Kuba. Dirka se bo odvijala na 165 km dolgi progi.

Dejstva, na katera se opirajo upi Krasovih igralcev in navijačev, so sledeča: v preteklih dneh se je v športnih krogih šušljalo, da bo z novo tekmovalno sezono odbojkar-

ška federacija povečala število ekip v tretjeligaškem prvenstvu. Vendar so bile te novice neuradne in na prvi videz neutemeljene, ker krajevni organi niso bili o tem obveščeni.

Zato smo se obrnili do državne odbojarske federacije FIPAV v Rimu, ki ima pokroviteljstvo nad prvenstvom C lige. Namestnik tajnika nam je v telefonskem pogovoru zagotovil, da je upravni odbor FIPAV sklenil, da se število nastopajočih ekip v C ligi poveča od dosedanjih 48 na 60. To se pravi, da bo v vsaki izmed šestih skupin nastopalo namesto osmih kar deset šesterk. Kriterij zasedbe dveh praznih mest v vsaki skupini bi moral biti sledeč: podvojilo se bo število ekip, ki bodo napredovale iz D lige (6 moštev), ostalih 6 ekip pa bo FIPAV «črpala» med dvanajstimi ekipami, ki so nazadovale. Praktično se bo rešila iz vsake izmed šestih skupin C lige po ena izmed dveh ekip, ki bi morale nazadovati. V C skupini je letos Kras zasedel zadnje mesto in bi na prvi videz imel pravico do obstanka v ligi goriški Caldini, ki se je uvrstil na predzadnje mesto. Vendar pravilnik odbojarske federacije jasno predvideva, da se neko moštvo lahko le enkratno okoristi z rešitvijo «za zeleno mizo». Konkretno, ker bi Caldini že lansko leto moral nazadovati v D ligo in mu je FIPAV že takrat «prizanesal», ni dvomov, da letos nimajo predstavniki obojskega mesta več pravice do obstanka v tretji ligi. Po logiki bi torej moral imeti Kras še nadalje zagotovljeno mesto med tretjeligaši.

Vendar, kot smo že omenili, dokler ni dokončnega uradnega sporočila osrednje federacije, da je tudi Kras na seznamu šestih privilegiranih šesterk, se ne morejo «belodežiti» še veseliti nad pričakovano športno srečo. Zato Krasovi odbojkarji upajo, da bo to dolgo čakanje ena žerjavica kro-nano z razveseljivo uradno novico.

ORIENTACIJSKI POHOD

V ORGANIZACIJI SK KRAS V tem mesecu zopet POP v Zgoniku

Trim odsek športnega krožka Kras iz zgornjske občine obvešča svoje zainteresirano članstvo, da priredi v četrtek, 25. t. m. (državni praznik) 3. članski planinski - orientacijski pohod. Kot prejšnji dve izvedbi, ki sta prav dobro uspeli, se bo tudi 3. POP odvijal pretežno v meji zgornjske občine. V vsaki ekipi, ki je lahko moška, ženska ali mešana, mora biti prijavljenih od 5 do 6 članov. Vpisnina je ostala nespremenjena. Dobrodošla za vse nastopajoče je seveda vest, da bo po končanem POP že tradicionalni brezplačni piknik za vse udeležence pohoda, ki bodo lahko potešili lakoto in nadoknadili potrošene energije z dobrotami na žaru. Vse potrebne informacije nudi tajnica Blažnova, vpisovanje ekip pa se zaključilo nepreključno 21. t. m. — b. s. —

OBVESTILO

SPDT obvešča, da je že v teku denarna poravnava neizkoriščenega smučarskega tečaja. Tečajniki bodo prejeli ali pošto nakaznico ali pismo z navodili, kje lahko denar dvignejo. Tečajniki, ki bi zasledili kako, netočnost, naj to nemudoma javijo tajnosti ZSSDI v Trstu, Ul. Geppa 9.

V soboto, 27. t.m. v Kulturnem domu v Trstu

OTVORITVENA SVEČANOST

v okviru proslav 50-letnice slovenskega športa v Italiji

ZSSDI

Levo: 7. evropsko žensko košarkarsko prvenstvo iz leta 1960 in (desno) orodna telovadba (Tokio) iz leta 1964

ŠPORT MED DIJAKI

Dolinski nižješolci tekmovali v atletiki

Labiani in Slavec osvojila naslov najboljšega atleta sola

Srednja šola «S. Gregorčič» iz Doline je pred kratkim priredila interno atletsko tekmovalnico za dijake vseh treh razredov. Tekmovanje je pokazalo, da med našo mladino ni še zamrlo zanimanje za atletiko.

SKOK V VIŠINO

1. Franko Kraljič 135 cm
2. Igor Labiani 125 cm
3. Marino Zobin 125 cm
4. Livio Martini 120 cm, 5. Mitja Zonta 110 cm, 6. Marko Rapotec 110 cm, 7. Iztok Smotlak 110 cm, 8. Pavel Guštin, Branko Kofol, Igor Berdon, Andrej Ražem, Pavel Pavletič, Pavel Grizonič, Fabjan Kraljič 100 cm, 9. Franko Debernardi 100 cm (3. poskus), 10. Walter Kermac, Denis Merlak, Boris Slavec, Robi Prašelj, Ivo Coretti, Walter Labiani 90 cm, 11. Radivoj Coretti 90 cm (3. poskus).

TEK — 60 m

KVALIFIKACIJE

1. skupina
1. Ivo Coretti 10"8, 2. Marko Rapotec 10"9, 3. Saša Smotlak 11"2, 3. Valter Kermac 11"3.

2. skupina
1. Boris Slavec 10", 2. Robi Prašelj 10"3, 3. Pavel Guštin 11", 4. Franko Debernardi 11".

3. skupina
1. Branko Kofol 10"6, 2. David Čok 10"6 (izven konkurence), 3. Valter Labiani 10"7, 4. Radivoj Coretti 12"6.

4. skupina
1. Pavel Grizonič 9"2, 2. Andrej Ražem 9"6, 3. Zoran Sancin 10"3.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO - TRST

obvešča

da zapade rok za predložitve natečajev ob priliki 70-letnice društva (slike, fotografije, filmi, diapozitivi in planinski dnevniki) dne 30. aprila letos.

Odbor za proslavo 70-letnice SPDT

NAJBOLJŠI ATLET SOLE

Starejši

1. Igor Labiani 26,
2. Franko Kraljič 22,
3. Pavel Grizonič 21,
4. Marino Zobin 20, 5. Mitja Zonta 16, 6. Andrej Ražem 14, 7. Livio Martini in Zoran Sancin 12, 8. Fabjan Kraljič 11, 9. Iztok Smotlak 10, 10. Pavel Pavletič 9, 11. Igor Berdon 5.

Mlajši

1. Boris Slavec 27,
2. Branko Kofol 26,
3. Marko Rapotec 23,
4. Robi Prašelj 20, 5. Pavel Guštin 19, 6. Ivo Coretti, Franko Debernardi in Valter Labiani 15, 7. Saša Smotlak 13, 8. Radivoj Coretti 10, 9. Valter Kermac 9, 10. Denis Merlak 8.

NAJBOLJŠI RAZRED

1. Tretji razred — 91 točk
2. Drugi razred — 87 točk
3. Prvi razred — 41 točk

b. i.

SPDT

obvešča, da bo

NAGRAJEVANJE

8. ZIMSKIH ŠPORTNIH IGER in 1. društvenega prvenstva SPDT v četrtek, 18. aprila, v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu, s pričetkom ob 20. uri.

Prosimo za točnost!

DANES V SLOVENIJI

NOGOMET

Zagreb: prvenstvena tekma 1. lige Zagreb — Olimpija na stadionu v Kranjčevi ulici s pričetkom ob 15.45.

II. ZNL - zahod: Šibenik — Maribor, Igman — Mercator, Novi Sad — Mura.

SNL: Koper — Drava, Železničar — Smartno, Aluminij — Nafta, Rudar (T) — Kovinar, Kladivar — Ilirija, Slovan — Izola, vse ob 16. uri.

ZCNL: Sava (K) — Jadran, Adria — Usnjaj, Tržič — Tolmin, Litija — Vozila, Primorje — Triglav, Sava (T) — Tabor, vse ob 16. uri.

VCNL: Rudar (V) — Steklar, Bakovci — Rakičan, Tehnostroj — Brežice, Pohorje — Beltinka, vse ob 16. uri, Branik — Dravinja, Oslimp — Slivnica, obe ob 10.30.

ODBOJKA

II. ZNL - zahod: Maribor — Savelit (10.00), Karlovac — Interpet, Mladost — Zenica, Železničar — Borovo, Kamnik — Čajevac (10.00).

SOL - ženske: Fužinar prost, Ljubljana — Branik (10.00), Gaberje — Krka (10.00), Maribor — Jesenice (3.00).

Ravne: I. turnir za mladinsko prvenstvo Slovenije (8.30).

DIVIGANE UTEZI

I. ZVL: Bocna — Novi Sad, Herkules — Rijeka, Slavonija — Spartak, Radnički — Igman, Rudar — Olimpija.

ROKOMET

SRL: moški: Polet — Kamnik (10.00), Mlinotest — Sl. Gradec (10.30), Jadran — Tržič (10.00).

SRL - ženske: Slovan — Usnjaj, Črnomelj — ETA, Gorenje — Koper, vse ob 10. uri.

STRELSTVO

Ljubljana: kontrolno tekmovalno, MK puška proste izbire, MK pištola proste izbire, revolver velikega kalibra, strelšče ob Dolenjski cesti ob 9. uri.

IGOR VARL

Zarji po zadnjih neuspelih trda prede (na sliki med tekmo s Stockom)

KOMBONIANSKI MISIJONARJI SO DANES DOPOTOVALI V RIM

Za Mozambik so zahtevali neodvisnost in pravico do samoodločbe: izgnani

Njihov dokument je podpisalo že 400 mozambiških misijonark in misijonarjev

RIM, 13. — Danes se je vrnilo iz Mozambika v Rim devet italijanskih kombonianskih misijonarjev, ki so jih portugalske oblasti izgnale iz države. Skupaj z italijanskimi duhovniki — Severinom Peanom, Cornelio Prandino, Danilom Cimitanom, Luigiem Coroninijem, Ernestom Calderolo, Ginom Centisem, Vincenzom Capro, Giovannijem Zanijem in Grazianom Castellarijem — sta se vrnila v Evropo tudi portugalska duhovnika, patra Orta in De Souza, ki sta se ustavila v Lizboni.

«Izgon je bil le formalen — je ob prihodu v Flumicino izjavil pater Peano — saj so agenti imeli pravi smisel odloka, a nam ga niso hoteli pokazati. Agenti obveščevalne službe so prišli po nas v misijon Nemane, kjer smo bili v šestih. Nalozili so nas na letalo in odpeljali v Lourenco Marques, kjer so nas zaprli v skladišče. Svoji so nas z avtobusom, ki je vozil z ugaslimi lučmi,

odpeljali na letališče in nas spravili na letalo za Lizbono.»

Kombonjanci so izzvali jezo libonskega fašističnega režima s paterstvom pismom, naslovljenim vsem vernikom, v katerem so se zavzemali za neodvisnost in pravico do samoodločanja Mozambičanov. Skupaj s škofom Nampule msgr. Vieiro Pintom so poudarili, da ima vsak človek pravico graditi svojo zgodovino in uveljavljati svoje sposobnosti. Pribili so, da je učiti brati in pisati, graditi šolska poslopja, dovoliti samoupravljanje na raznih ravneh javnega življenja, proizvajati in deliti bogastvo zmanj, pravzaprav škodljivo, če je človek le objekt ne pa subjekt svojega duševnega, gospodarskega in političnega razvoja. Pripomnili pa so tudi, čeprav posredno, da se Portugalski ne postavljajo na tako visoko raven kolonializma.

V svojem dokumentu so nadalje citirali papeža Pavla VI. in kot

je on poudaril, da dokler ne bodo imeli vsi narodi pravice do samoodločbe, ne bo mogoče vzpostaviti na svetu pravičnega in trajnega miru ter zahtevali, naj portugalska vlada začne z akcijo, ki bo pravno osnovana in odprta do pravičnih rešitev mozambiške krize.

Dokument je izzval reakcijo portugalske vlade, čeprav je bil, kot je poudaril v pogovoru s časnikarji Severino Peano, le poziv cerkvenim dostojanstvenikom, naj izvajajo svojo pastorsko dolžnost in naj ne bodo podrejeni državnim oblastem. Misijonar je dodal, da je okrog 400 misijonarjev in misijonark podpisalo omenjen dokument, poudaril pa je, da ga mozambiški škofje, z izjemo msgr. Vieira Pinte, niso razumeli in so ga zato zavrnili. «Mislili so — je dejal misijonar — da zasledujemo izgon belcev iz Mozambika in da hočemo izročiti državo temnopoltemu prebivalstvu. To ni bil naš namen, pozvali smo le cerkev, naj nastopa bolj neodvisno in naj včasih brani tudi pravice temnopoltega prebivalstva.»

«Kar zadeva usodo msgr. Pinta — je pripomnil Graziano Castellari — je še negotova. Vemo, da je zaprt v zavodu Namaacha vedno v Mozambiku in da ga niso obvestili o našem izgonu. Hoteli so pretrgati vezi med nami.» Kar zadeva vojaški položaj v Mozambiku je pater Castellari poudaril, da poročajo o ostrih bojih kar iz petih pokrajin in da so gverilci zelo aktivni tudi kjer je portugalska vojska premočna.

Ko se je sredi marca zvedelo o ukrepu portugalskih oblastnikov v Mozambiku proti kombonijancem, je odpoval v Lourenco Marques apostolski nuncij v Lizboni msgr. Sento, ki je skušal v neposrednem pogovoru s krajevnim guvernerjem poravnati nastali spor. Po poročanju agencije ANSA se je tudi Farineta zavzela za usodo kombonianskih misijonarjev, a vse je bilo zaman.

Z izgonom kombonianskih misijonarjev se je znatno zaostri la napetost med Vatikanom in portugalsko vlado. V dobrih dveh mesecih so portugalske oblasti izgnale iz Mozambika kar 18 duhovnikov, neka misijonarka in škof pa sta na prisilnem bivališču. Odnosi med Vatikanom in Lizbono so se skali li leta 1970, ko je portugalska vlada odpo kicala svojega veleposlanika v Vatikanu v znak protesta, ker je papež Pavel VI. sprejel voditelje osvobodilnih gibanj afriških kolonij Amilcara Cabrala, Agostinha Neta in Marcelina Dos Santos.

BERN, 13. — Švicarsko zunanje ministrstvo je sporočilo, da je čilska policija v četrtke aretirala v Santiagu časnika Pierra Riebnena, dopisnika lista iz nemške Švice v Čilu. Vzrok aretacije ni znan.

Britanski strokovnjaki, ki bodo pomagali pri odstranjevanju min iz Sueškega prekopa, so si, preden začnejo z delom, privoščili izlet s kočijo po Port Saidu

MED VELIKONOČNIM PREMIRJEM V BITKI ZA POMPIDOUJEVO NASLEDSTVO

Trije glavni kandidati «brusijo nože» pred uradnim začetkom volilne kampanje

Levičarskemu kandidatu Mitterrandu relativna večina v prvem krogu volitev - Bitka med Delmasom in D'Estaingom za «prestizne» reklamne panoje na Elizejskih poljanah

PARIZ, 13. — Glavni kandidati za francoske predsedniške volitve (degolisti Chaban - Delmas, liberalci Giscard d'Estaing, socialisti Mitterrand in kvalunkvisti, župan Toursa, Royer) bodo posvetili velikonočni konec tedna pripravi uradne volilne kampanje, ki se bo začela 19. aprila. Že pred tem datumom pa se bodo kandidati lahko «soočili» pred radijskimi mikrofoni. Politični komentatorji pričakujejo predvsem besedni dvoboj med Chabanom - Delmasom in Mitterrandom, ki je predviden za ponedeljek zvečer pred mikrofoni radijske postaje «Evropa» - ena.

Na dlani je tudi, da bodo kandidati med velikonočnim «premirjem» podrobno analizirali rezultate ankete, ki jih je po naročilu lista «France Soir» pripravil francoski zavod za raziskovanje javnega mnenja. Po anketi, ki jo je omenjeni list objavil s precejšnjim poudarkom, ne bo nihče od treh glavnih kandidatov dosegel na prvih volitvah absolutne večine. Kot so predvideli vsi politični komentatorji, se je za enotnega kandidata levice Mitterrand izrekla relativna večina intervjuvanih (40 odstotkov), Chaban-Delmasu

naj bi šli glasovi 29 odstotkov volivcev, D'Estaingu pa 23 odstotkov. Iz ankete naj bi tudi izhajalo, da na dodatnih volitvah, ko bodo morali Francozi izbirati med kandidatom, ki sta dobila relativno največ glasov, se bodo volivci odločili za kandidata sredinskih strank, pa naj bo to Chaban - Delmas ali pa Giscard d'Estaing. Vedno po rezultatih ankete, naj bi se na drugih volitvah za Mitterranda izreklo le 40 odstotkov volivcev, za kandidata vladne koalicije pa 43 odstotkov, v primeru, da bi šlo za D'Estainga, 45 odstotkov, pa če bo kandidat Chaban-Delmas.

Rezultati ankete pripisujejo politični komentatorji vsekakor relativno vrednost in to iz dveh razlogov: 1. ker so jo izvedli v terek, preden je uradno postavil svojo kandidaturu kvalunkvist Jean Royer, ki bi lahko odščipnil nekaj milijonov glasov predvsem Chabanu - Delmasu; 2. ker je anketo objavil list, ki odkrito podpira kandidaturu bivšega ministrskega predsednika. V tej zvezi je že razvidno, za koga so se opredelili francoski listi: «France Soir», «Le Point» in «Paris-Match» odločno podpirajo Delmasa, «L'Aurore» in «Le Figaro» Giscarda d'Estainga, «Le Quotidien Paris», «Le Nouvel Observateur» in «Hebdomadaire Chrétiens» Mitterranda, desničarski «Le Parisien Libre» Royera. Dvumnožni stališče imata le «Le Monde» in «Combat».

Istočasno z besedno bitko med kandidati se je začela tudi bitka za najboljšo in najbolj učinkovito propagandno kampanjo. Chaban-Delmas naj bi samo tiskani propagandi namenil okrog šest milijonov frankov (okrog 800 milijonov lir), prav toliko pa naj bi potrošil za zborovanja. Ker je prvi postavil svojo kandidaturu («Moral sem se hitro odločiti, ker so me skušali zahrbtno izpodriniti», je poudaril včeraj) je tudi posvetil največ pozornosti propagandni plati svoje kampanje.

Niti dvanajst ur po smrti predsednika Pompidouja, ob 9. uri 3. aprila je znana propagandna agencija že najela za bivšega premiera najbolj vidne propagandne panoje vse Francije. Giscard d'Estaing, ki se je obrnil na isto agencijo teden dni pozneje, je moral prepustiti sedem biblijskih srja, da je dobil dovolj prostora za svoje propagandne letake. Sredinska kandidata sta se najostreje spoprijela za prestižne propagandne panoje na pariških «Champs Elysees». Chaban-Delmas jih je najel štiri (900 tisoč lir za vsakega) in dal nalepiti svoj portret. D'Estaing se je moral v prvem trenutku odpovedati prestižnim panojem, ker so bili vsi oddani. Nato pa je prepričal nekega industrijca, naj mu odstopi svoje: tako se bo s petih panojev vabljivo smehljaj Parizanom finančni minister, namesto na pol gole manekenke, ki bi morala spodbujati k nakupu hlad-

nič nogavic in modročkov.

Na Elizejskih poljanah pa ne bo nobenega Mitterrandovega portreta, vsaj za prvi volilni krog ne. Vse kaže namreč, da so finančna sredstva levice znatno skromnejša od Delmasovih (deset milijonov frankov - milijarda in 600 milijonov lir) in D'Estaingovih (deset milijonov frankov - slaba milijarda lir). Točnih podatkov o denarnih sredstvih levice ni, neki propagandni izvedenec pa je v tej zvezi izjavil, da je med sredstvi levičarskega kandidata in sredstvi sredinskih kandidatov isto razmerje kot med vrabcem in ko- njem.

To potrjujejo tudi izdatki teh glavnih kandidatov za organizacijo «generalštabov». Chaban-Delmas je v ta namen najel nedaleč od Eifflove stolpa kar celo palačo, D'E- staingovi sodelavci so «zasedli» tri nadstropja (skupno 1.200 kvadratnih metrov površine) palače v «Rue de la Bienfaisance» pri cerkvi sv. Avgustina, Mitterrand in njegovi sode- lavci pa so postavili svoj štab v stanovanju (600 kv m) v tretjem nadstropju nebotičnika «tour Montparnasse», ki jim ga je zastoj posodil lastnik palače.

BIL JE PRIPT ZA RADI KRVNEGA MAŠČEVANJA

Obtoženec zbežal iz zapora s pomočjo jetniškega paznika

Neverjetni dogodek se je pripetil v Cittanovi v Kalabriji

REGGIO CALABRIA, 13. — Iz o- krajnega zapora v Cittanovi je zbežal 27-letni Luigi Facchineri, ki je eden od domnevnih krivcev krvnega maščevanja, ki je od leta 1971 divjalo v Cittanovi med dvema družinama. Beg sam po sebi ni nič nenavadne- ga, saj se večkrat dogaja, da zaporniki na ta ali drug način utečejo roki pravice. V tem konkretnem primeru je nenavadno le dejstvo, da je zaporniku pomagal pri begu zapornik- ki paznik.

Facchineri je bil priprt v Potenzi, kjer je čakal na obravnavo. Ker je medtem hudo zbolela njegova mati, so mu preiskovalne oblasti dovolile začasno prenesti v okrajni zapor v Cittanovi, da bi jo tako lahko obiskal.

Včeraj zvečer je bil zapornik v sobi, ki je namenjena za obiske so- rodnikov. Nenadoma je jetniški paz- nik De Fini, ki ga je spremljal, potegnil s toka službeni revolver ter ga naperil na nekega svojega kolega, ki je bil tudi navzoč ter mu ukazal, naj nemudoma izroči ključke Facchineriju, ker ga bo sicer ubil. Paz-

KOPER, 13. — Kljub nekoliko ne- stalnemu vremenu je v zadnjih dneh prispelo na slovensko obalo precej domačih in tujih turistov, večje skupine pa so najavljene zlasti za soboto in nedeljo. Od tujcev je največ zahodnih Nemcev, Švicarjev in Avstrijcev, medtem ko je gostov iz Italije manj kot v prejšnjih letih. Sicer pa je te dni slovenska obala vsa v cvetju in zelenju in turisti uživajo v čudo- vitih sprehodih po parkih ter po vzpetinah nad Portorožem. Na pla- žah je bilo opaziti tudi že prve kopalice in tudi prve «prikoličarje» v avtokampih.

Razen občudovanja prirodnih le- pot pa imajo turisti tudi precej možnosti zabave. Odprti so vsi pla- valni bazeni in kegljišča, začele pa so tudi prve polne prireditve, ki bodo trajala neprekinjeno vso se- zono. Tako bo že v nedeljo ob 20. uri velika modna prireditev v av- ditoriju «Modafesta», na kateri bodo jugoslovanska tekstilna in kon- feksijska podjetja prikazala zadnje modne dosežke. Naslednjo soboto, to je 20. aprila pa bo gostoval v avditoriju Mestno gledališče Ljub- ljansko s «Komedijo ljubezni». Iste- ga dne se bo začel v hotelu Metropol mednarodni bridge turnir, na ka- terem bo nastopilo 100 tekmovalnih parov iz raznih evropskih držav. V prihodnjih dneh bosta v Portorožu tudi dva simpozija: zbrali se bodo jugoslovanski otorinolaringologi in strokovnjaki za probleme perutni- narstva.

Sicer pa ugotavljajo turistični de- lavci na slovenski obali, da kljub naftni krizi in drugim dogodkom turizem ni utrpel večje škode, ozi- roma da je uspeh celo boljši kot v prvem trimesečju lani. Število no- čitev v hotelih se je namreč pove- čalo v povprečju za 20 odstotkov, v posameznih hotelih, kot je Palacu in Metropolu pa celo od 40 do 50 odstotkov.

DRUŽBENI DOGOVOR O KADROVSKI POLITIKI NA OBALI

KOPER, 13. — Obalni svet je na svojem zadnjem zasedanju man- datne dobe razpravljal o družbenem dogovoru o osnovah kadrovske po- litike v treh obalnih občinah. Ta dogovor je podpisalo 92 organizacij združenega dela, v katerih je za- poslenih 14 tisoč delavcev. Gre za zelo pomemben dokument, ki je nujen zlasti zdaj, ko bodo na obali zgradili vrsto novih objektov.

Obalni svet je nadalje obravna- val dosedanje delo pri izdelavi dol- goročnega koncepta razvoja obalne regije do leta 1985. Zadevne študije pripravljajo institut za regionalno e- konomiko v Ljubljani. Raziskovanje poteka v treh smereh: anketiranje gospodarstva, iskanje usmeritev gle- dno na dosedajni trend rasti in kon- frontacija raznih činiteljev.

PO UGOTOVITVAH TURISTIČNIH DELAVCEV

Kljub energetske krizi turistična sezona na Koprskem dobro obetu

Največ je zahodnonemskih, švicarskih in avstrijskih turistov, gostov iz Italije pa je manj kot lani - Obalni svet o družbenem dogovoru o kadrovski politiki

Nadalje je obalni svet razpravljal o gradnji višinskega vodovoda. Ugotovili so, da delo napreduje, točno po načrtih. V končni fazi iz- gradnje so rezervoar na Brdinih ter črpalnici v Seči in Pobegh, v kratkem pa bodo začeli graditi tudi rezervoarje v Češnjah in Brestu.

Švicarski trgovec umrl v prometni nesreči pri Reki

REKA, 13. — Pri Reki se je danes pripetila huda prometna ne- sreča, v kateri je izgubil življenje 27-letni švicarski trgovec Arthur Aeschbacher iz Menziken, štirje mladi Jugoslovani, ki so se vračali na delo v Švico, pa so bili ranjeni. Aeschbacher je, utrujen od deset- urne vožnje in zaradi prekomerne hitrosti, nepričakovano zavozil na levo in silovito trčil v tovornjak, ki je privozil nasproti. Iz skro- vičene pločevine so miličniki, ki so prihiteli na kraj nesreče, iz- vlekli trgovca že mrtvega.

PROTI INHIBICIJAM

V Sydneyu jim pravijo opol- danski malarji in po večini so uradniki, zdravniki, odvorniki, industrijci, ki svojisko izkoriš- čajo opoldanski premor: slikarji, ki v ateljeju, ki so ga odprli v središču vele mesta, «Razlika je le v tem, da namesto belih platen, imajo naši klienti na razpolago gola telesa naših o- čarljivih manekenk», pojasnjuje Brian Edwards, lastnik ateljeja. Edwards nudi «umetnikom» posebne vegetalne barve, ki jih malarji mažejo kar z roka- mi na gola telesa manekenk. «Fizični dotik z lakom in poljo manekenke, sprošča ustvarjalno žilico in odstranjuje inhibicije», trdi Edwards, ki poudarja, da so njegova dekleta dobro izurjena v obrambi, če klient ne sprošča samo svoje umetni- ške žilice.

DOMAČE NALOGE

NA ZATOŽNI KLOPI

Domače naloge so odločno odveč, pravzaprav so škodljive, ker povzročajo prepiranje in napetost v družini ter skalijo odnos med dijakom in vzgoji- teljem. Do tega zaključka je prišlo združenje britanskih učiteljev, ki trdi, da je iz zvez- kov šolarjev tudi vidna razlika v njihovem socialnem po- ložaju: vzorne zvezke imajo lah- ko le sinovi premožnih staršev, ki si lahko privoščijo vzgoji- telja, taki, ki jim ni treba po- magati doma.

Ravnatelj USIS na svobodi

CORDOBA (Argentina), 13. — Gverilci Revolucionarne ljudske vojske (ERP) so davi ponóči izpu- stili na svobodo ravnatelja ame- riškega kulturnega središča (USIS) v Cordobi Alfreda Launa. Ameri- škega funkcionarja so takoj odpe- ljali v bolnišnico, ker je bil hudo ranjen v treh.

Gverilci so izjavili, da niso na- meravali raniti Launa. Do streljanja je prišlo, ker se je Amerikane- c upiral igrabitvi.

Laun je bil ugrabljen včeraj. Nje-

govo vilo je napadlo devet gve- rilcev (med njimi neka ženska). Nameravali so ga priprejeti ter posta- viti pred ljudsko sodišče zaradi njegove protiljudske dejavnosti v Latinski Ameriki ter povezanosti z ameriško vojnomo službo CIA. Laun, ki je izredno visok in močan, se je upiral ugrabitvi. Sami ugrabitelji so mu nudili pomoč (baje tudi prvi kirurški poseg). Ran- njenca so našli med dvema tovor- njakoma ob nekem potoku. Gverilci so mu povežali žilo na roki s po- sodo s krvno plazmo.

Launa so že operirali. Čeprav je njegovo zdravstveno stanje pre- cej kritično, zdravniki vendar u- pajo, da go bodo rešili, ker je mož zelo krepak.

Gverilci so iz Launove vile odnesli tudi močan radijski oddajnik in sprejemnik, ki je imel več kot 10 m visoko anteno. Veleposlaništvo ZDA je opravilo to posest z dej- stvom, da je Laun vnet radioamater. Na sliki: direktor USIS med tovor- njakoma.

Na sliki: ranjeni Alfred Laun

PRODOLOM «MONICE RUSSOTTI»
Sodni postopek proti poveljniku in prvemu častniku

GENOVA, 13. — Genovski pomoč- nik državnega pravdnika Nicola Mar- vulli je zaključil zasliševanje pri- vi ljudi, ki so povezani z brodolomom

S. A. C. A. T.

ZASTOPSTVO:

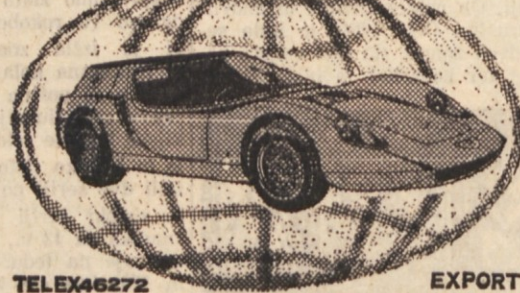
- akumulatorji «VARTA»
- klimatske naprave «BORETTI»
- Rezervni in nadomestni deli za vse osebne automobile

UL. S. FRANCESCO 38

Telefon: 794-306

IMPORT

TEL 95511

TELEX46272

EXPORT

URE — SREBRNINA
NAKIT — DRAGULJI

TRST

Trg sv. Antona 4/I, II, III
Tel. 36231 - 61932